

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer Halakhot ketanot

Ḥagiz, Ya'aqov Ben Shemu'el

לאומש ןב בקעי, זיגח

Poh Ṽinizi'ah, 464 [1703 oder 1704]

חבזא ךל. תונטק תוכלה תושמ ינש קלח

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9379

אלכה נח להקריב

חלק שני משו"ת הלכות קטנות לך אזנה

זבח תורה

ובשם ה' אקרא

עיון בהקדמת א"א ז"ל מהורספה בח"א הכי קרא שמו ועקב ישראל אשר
הוקב שמו בחולו וכתן תורה לאלהינו ית' וית' על כל
הטובות שבמלחותינו כן יגמול תמיד
בס"ו:

בא' למדני חוקיך ועיון מס' ל' כו' ח' אלא שיש לרחות
דבקור' בקור' בתור' חון קפידא גבי קרום' רעוכר דסדר'
ומ"ש מיהו יס קפת סתך מההיא דקורא מכאן ואילך לא
הפקיד כא' הקורא בתור' : ועוד יש להביא ראיה מההיא
דברין רחמא דיהבך לן וא"ל פטרין הרי שמצאנו
חברי' אחר' ובטרם יקרב ליהם יבר' תאמר שהיא ברכה
לבטלה א"כ היה מריך להכריז בבה"כ שכבר אמרו עליו
ברוך : כולד מזה טכמס טאחרים מברכים עליו כל
שמאנו ה"כ יכול לברך בפני אחרים : ועוד הרואה את
חבירו אחר ל"י שמברך שהחיינו אפי' אלף רואים אותו כל
ח' מברך דכניס חדשות באו לכאן דומיא דברכת חתני' :
טאלה

טאלה מי עברך הגומל בקהל עם וחזר והלך
לבית הכנסת אחר מהו : תשובה אפשר דכל
כי האי לזיל ולברך וכי היכי דחייב להודיע צערו לרבים
כ"ס דחייב להודיע שבחו טל מקום לרבים ולברכו
וכדאיכא פנים חדשות ובההיא דכורמן לו צבורא
אחראיכא וכיון דברכה לבטלה הויה מדרבנן כמ"ס הר"ן
ובתוס' קפ"ט) גם הזכחתי בלחם הפנים הוא פירוש
הש"ע והב"י שלי דלהרשב"א לאו דוקא ברכת שהחיינו
דשות אלא ה"ה כל ברכת הודווא כמ"ס ואין לחוש כ"כ :
ועוד הא אמרינן ברוך ה' אלהי ישראל ואמרינן התם
דטמע ישראל מלכות ולרב דלא בעי מלכות הא אמרינן

שאלה ב' למה חלקי הטומאה מתחזין ולא יפרדו: **תשובה**

גבי ההוא דאין מרחמין על בהמה טמאה שילדה בסבת כדו שתקרב ולדה אמרי' במירי דלא מרחקא ואו מרחקא תו לא מקרבה: והכונה שקטר דטעיס כרוכי להתחזק זה עם זה שאם יתרחקו אינן מוסיקרבם אבל מצד הקדושה אף אם יתרחקו לטעיה יש מי שרובה בקיומם ע"ד בא ליטהר וכו' ולכן הזהירה תורה ולא תקיף אתכם הארץ בטומאתם אונתה כאשר קאה את הגוי שנתמלאת באתם ומחמת טומאתם קאהתה אותם ושוב לא היה להם תקנה דבמירי דטמאה כיון דמרחקא טוב לא מקרבה ולפי חסד עשה הקב"ה עם ישראל שהקדים ב"ט טעיס לטומאתם שלא ידחו מחמת טומאה ישנה ששוב ח"ו לא היה להם תקנה **ונושנתם** בגימ' **טומאה ישנה** במילוי אותיות כמספרה הניקתן לחמש בטטרא אחרת:

ג' כוונת עז כנמר: קל כנמר: רץ כצבי: וגבור בשרו: תשובה גבול וזה"ר הוא הד' וסודות דרך משל: כשגבור יסוד האש ומתלהב באש וכלפי שמיא יתלל ויריץ גרבר עבירה נורא בי עמרים: כשגובר יסוד הרוח והשוב מחטבות רעות והרהרו עבירה מושכי העין בחבלי השוא כשגובר יסוד העפר ורדוף אחר התאוות לעדן את בשרו: וכשיגב' יסוד המים יתגאה על בני אדם ויעז פנים כנגדם ויהרוג ויטלול אינן מציל ברכתו מים עזים וכתו' המים הזדונים: וכנגד ארבע אליו יש תקן בתורתנו הקדושה התורה כמשלה לאש את דת למו הלא כה דברו כאש' למים לעפר אינן דת מתקיימים אלא במו טעס עצמו בעפר וכו' כדויקום פרמה להם כהר והקירותי את לב האבן וכפטיש יפוצץ כלעאת הכל התורה מתקפת: לרוח רוחה דבר בו: כנמר גובר בו יסוד המים לפי' הוא עז: הנמר יסוד הרוח: האחי יסוד האש: הצבי דע כי הוא גם וכבד בשר הרבה אלא שה' בה' דחק את בשרו בתוך עורו עד מאד שמתחת כך הוא רץ והזכך לו זה לפי שהוא גדל בהרים ובמדברות ואם לפי כבוד בשרו היה מהלך לא היה מגיע למקומות הכרוכים לו להתפרנס ולברוח מפני החיות ומאחר שנסאר בשרו דחוק בתוך עורו אינן מונע ממנו המרוצה לכך אמרו אל צבי אינן עורו מחזיק את בשרו הרי לך שהצבי לכבוד בשרו הוא כנגד יסוד העפר וכנגד ד' יסודות אחר טירבילם לעשות רצון אבותיו ששטמים

שאלה ד' מוסיס לו עבדים עבדים או משרתים שצריך שיטמאנהו ב"כ בבוקר כיצד יעשה משום במה נחשב הוא: **תשו'** יזהרם מערב רחשו הזכו ויברכו מאשר יזרעו ואני אברכס ויקראו פ"א של שמע ער ובשעריך וילמדם לקבל

עליהם עמ"ס לימד פס אלהינו וסכולנו גדולים וקטנים משועבדים לאלהותנו' כי משניה בד' פונות העולם ואב ח' לכולנו: ואח"כ יצו עליהם במפגיע עד שיתפללו כי אז אפיס ארץ ישתחוו לו

שאלה ה' ע"ד אותו ארץ המים מהו בו קטקטים שאמרתיו אותה בח' אפי'

דכ"ה לכו שלא היה לו כנסתו והיו לו ידים ורגלים כבני אדם נסתקו אש היו לו כנסתיו מהו **תשובה** גם כתבתי דאפשר דמותו ואפשר שגם בזה לא בחרה מאחר שהוא דג חלוט וכיומך כל צדיק טהור חוץ מכלב המים מפני שהוא בורח ליבשה ועוד ראיה דהשלך יש לו קטקטים וכפטיס וטס במים ואינו דג ילעס פרתיו הא דתנן כל שיש לו קטקטת יש לו כנסתו ואמרו' או הכי לכתוב דחמא קטקטת ולא בעי כנסתו ומפני יגדיל תורה ויאדיר וקמה וכו' משום זה ומלא תורתו קטקטים וכתבתי שס' דאפשר דלרבות אתא הורה לנו ד'כל שיש לו קט' יש לו כנסתו לאפוקי היסא דאין טס כנסתו דלא זה אינן לו כנסתו דידים ורגלים כבני אדם יש לו ולהלך בהם על הארץ ואפי' והיו לו כנסתו ונא' מכלל דג טמא מההיא דפ"ז דכלים דעור הדג טהור ועוד שלכלב המים טמא מפני שפירושו לכווד בורח ליבשה ב"ש זה שכתבתי לו כלים שמתחת הבורא ית' לא נבראו לשום דג לפי שאינו צריך להם מכלל שזה יוצא ליבשה וא"ת אמאי לא תשיב זה עהרו כלב דאין צורך דעוהו מאוס ועוד כיון שדרכו לכאת תמיד: מהו זכרתי באוטלייא הראולי כלב הים והיו אומרים עליו שדרכו היה לכאת ולהשחית בכרמנים: אל אינן למדוקימן הכללות הפי' במקום טמא בהם חוץ

שאלה ו' מה שמכניין המים בסוד מיוחד מהו **תשו'** פעמים שהוא מתהפך ויותר היה ראוי לפרותו מבלי כינון זה כי קודם כינון ספק פרשו ס' לא פרשו אבל כשכינון כדבקו בבגד ואם מתהפך כוסלים למטה וצריך לעשות טעה למכס ש' שלא יתהפך

שאלה ז' המלעוב על דברי חכמים מה דינו **תשו'** כל הקודם להורגו וזה והרי הוא בכלל המיכון שמורדין ולא מעלין

שאלה ח' הכופל למשכב מהו שיברך **תשובה** אומר דיון האמת בשם ומלכות וכן על כל מה שהוא מטער עליו אבל לא ראיתי מהבין כן גם יש לברך מן הדיון על הכנס לבית האסורין אבל יש ומדבר דמדעתו לא אס לא שהוא מוכרח כדו להביא טרף לביתו וכהוא דס' החסידים ויא' שהוכרח לנשא אשה שלא היתה הבונה לו מפני דוחקו שמברך בהטוב על המזון ודיון אמת אל הלקח דבר שאינו הבין ומכאן ראיה למ"ס בפי' ח' ועיין סי'

ר"בזי

ט' דהרי לך בהדיא ובמה שגיליתי לך חזון בחלק
 א' דבברכות ההודיה אין קפידא לברך וכל א'
 לפי תבונתו ותבונת לבו לסבח את ה' וסלו לברך
 שהיה התקין ברכת דיון האמת לאותו זושא אשה מה
 שלא הזכיר בגמ' וטעמא דאקרא חרתא רשות לאו דוקא
 אלא כל מינוי סבב במשמע: וקרוי לזה ים להוציא מדברי
 רשבא והם אמרו הלואי שיתפלל אדם כל היום כולו
 מיהו מדברי הרמבם משמע דבעי טענה כל דהו

שאלה י' מכה של חלל שאחזל אי הוי דוקא
 מכה - **תשובה** כל כאב חזק

כגון קולכבא שקורין קוליקא וכן כאב חזק שבכסלים
 שקורין דולור די איוב אדה שמעון הרופאים שיטמרו
 הכחות כדי שמתוב הכאב והצער לא ישאר החולה בידים
 ותפרח נשמתו כל זה בכלל מכה של חלל היא אבל
 מי חוסים בעלמא לא מיקרו מש"ח כמ"ס הר"ן

שאלה י"א הא דקפדי דכהנת לא תנשא
 לישראל אם יש בו מורע כהן

תשובה מהו: היה מקום לומר דמי שאכל פוס
 וריחו מודף יחזור ויאכל פוס אחר: וי"ל דמצא מין את
 מינו: מיהו מההוא דר' לא משמע הכי דאועסק ליה
 לבריה בדב' חייל ולא עלה יפה טוה היה מן האב מדוד
 יוזה מן האם

שאלה י"ב מהו הגבול שנבלו הראשונים
 לימי האבל. **תשובה** יום

א' אונן ג' לבבי ז' להכפד שלמים לביהוץ ולתספורת וי"ב
 חדש למימי שמחה לפי שאיבד המת השעות והיומים
 והשבועות החדשים והשנים: אמינות י"א אפשר לו להתקיי'
 אפי' שעה א' ואח"כ יום ב' של בבי כנגד היומים דביום
 ג' מקצת יום ככולו: כנגד השבועות טבעה להכפד:
 שלמים במכשר ירחים: וי"ב חדש כנגד השנים:

שאלה י"ג הא דקאמר יהתם פ' מי יצמת
 יצ"מ ו' יצואי ת"ח לר' עק הוה מנלן

תשובה לשם פי' רשב"ם יצאום דקח"ל טבאת
 לחלוק עלינו את השנין ולא קאמר ליה דקאמר יצ"מ ירצה
 לרמותה להיהו רפ' תפילת הפחד ר' ירמיה א"ל לרב מי
 ברלת ודוויקין התם מרלא א"ל מי בריל מר ש"מ תלמיד
 חבר הוה: ובתהילה אלף פעמים שלא כמצא בכל המענה
 שידבר התלמיד בתנאים בן אמת שקורס שידבר לפניו
 היה אומ' לו יתרטמי לו דבר ממה שלמדתני אבל לא
 הוכרך לא במענה ולא בבריותא לפרסדרך דבורו שהיה
 מדבר עם רבו כי ידוע היה אבל הכוונה דא"ל על
 הראשונים אנו מצטערים אלא טבאת כלומ' באת לעולם
 להרבות לנו את המחלוקת ואין דרך לרברך כן בפני
 רבו.

שאלה י"ד למה איחר הכתוב מעשה מנחה
 הקטרת אחר כל המעשים

השובה מ"ח הרב המובהק מוהר"ם גאלנטי
 כ"דו תירץ דהיתא בזבחים פ"א נעקר מנחה החיובין
 ממקומו אין לעשות הקרבנות אבל המנחה הפנימי אין
 מעכב (ויתכן הקטרת במחקה דומיא דלפני לפנים
 ב"ה"כ) לפי נעקר ממקומו לומר שאינו מעכב והרמבם
 פסק דין זה

ט"ז ואפשר לומר דחז"ל דור דארוך כנגד כתר תורה
 ובשולחן כנגד מלכות ובמנחה פנימי כנגד
 כהונה והכהן מכפר וקומץ כפרה לכפרה לכך כמד
 מנחה שרומז לכהונה לקטרת. **אמר** המכ"ח עיין
 בס' קרבן מנחה אשר לו דכתב זה פ"ס ס' כ"ב:

י' עוד דתנן בהתכלת שאין מחנכין את מנחה
 הזבה אלא בקטרת הקמים לכך בשעת חיובך

הזכיר עשויות מנחה מקטר קטרת שלא יחנכנו בדמים
 אלא בקטרת ומה שלא הזכיר עשויות ממרה ושולחן
 בשעת חיובך משום דשולחן אינו ראוי אלא ללחם הפנים
 וממרה אינה אלא לכרות משא"כ במנחה הקטרת
 שראוי ג"כ לדמים עוד שמעתי משם ת"ח א' שמו הר"ף
 מהא דתנן בהתכלת אין מחנכין את המנחה אלא
 בקטרת התמיד של בין הערבים בזה ויתורץ יפה דלזה
 אחר שהזכיר עשויות תמיד של בין הערבים הזכיר
 עשויות מנחה מקטר הקטרת לומר שתחלת חנוכו
 בקטרת של בין הערבים:

שאלה י"ז הכותב לחבורו ולא כתב לו
 יצ"ו או שיחיה וכו' מהו:

תשובה דבר זה כתעורר ממה טבא בתש"ו
 הר"י מינץ ז"ל שאותו רב משמע סנדהו לאותו דפ שלא
 כתב לו פ' שיחיה אבל זה אפשר דדוקא במקום
 קפידא כההוא וכן בכל מקום שיש נכחוד עברה ופעם
 והדבר מכור ללב ואין לב' דעסק בזה:

שאלה יח איך אינו מברכים ע"ד רז"ל
 אקב"ו: **תשובה**

איברא דהוה חזי לברוכי אשר קרענו לטמוע דברי
 זקננו כההוא הירושלמי א"ק לשמור חוקיו שהיא ברכה
 כללית ולא תקמו א"ק להסיר תפילין כי אינו בכתובים
 (ועיין לקמן) כהי דלויכא לא תכור ומצות ועשויות ע"פ
 הדבר אבל למה פרט אקב"ו להדליק י"ח: ונתוסב
 אכלי במה שראיתי ביוניציאה כשפליח אחד מן
 הערכאות מכרת אינה דבר אומר מעלת הדוכוס מודוע
 אתכם שלא תעשבו וזהו לא ידע מאומה אלא מאחר
 שהערכאות הושמו ע"פ רשותו מכריון הדבר בשמו
 והוא דלשמור חוקיו הזכרתי בלחם הפנים דדוקא
 כשחולכם בלילה למ"ד לילה לאו ז"ת או למ"ד מהרבנן
 שלא יפוח בהם וברכת לשמור חוקיו קשה מ"מ דלמה
 לא התקינו להל"ץ תפילין לזה ז"ל משום דמחזי כמברך
 לבטל את המצוה וק' למה לא התקינו כן לפותר כזבת'
 ט"לה

שאלה יט חיך ולמה היה סוכא לבן את ונחאי ירכו וואמר להסמודים:

תשובה דבק היה בעץ שלנו ובקט לעיקור מתוכו כל טרם דבת כמזל בו מרשמו של אברהם שעבר את ה' וזהו ע"ד שאומרים שורד דבר קדוש למקום שאינו לסירבין בו הניכוחות של קדושה כך קבר להפך טיבא מרשו של אברהם וילקט כל כיוצא בו טכאיר במשפחתו ואח"כ יעקרים לבן וישאר הוא לאלהיו:

שאלה כ בשבת רוחצים פניהם ויהיה ונקייהם במי הוורד מהו :

תשובה קורא איני עליהם וגם את הזקן תספה דהרמ"ב בס' דעות פסק דשערנו ככמותו דמי וכסם דבכמותו אקור משום אולודי ריחא כדאמרינן בביצה לא ליסחוף איניס כסא גס בטערו איבא אולודי ריחא :

שאלה כא אומרים שכשרוצים לזרוע הדלועים פורין הזרעונים עם זומין כדי שימחו במהרה מהו :

תשובה ביומי חרשי נסתפקתי בכיוצא בזה שכמזל בספרי הרשואות שהרוצה לעשות היון שיהיה בו כח ההרקה או בפת וסקה במקום השרטוט במי הקולוקיטורא ויעלה לו כך : והיה נראה מההיא דנוטע ארס קשות ורלעת לתוך ג' ומא' א' דלא חשו חכמים ליכנסה כל שלא כזרעו יחד דמותה וממה שבה בעץ החיים גבו כל סאה שיש בו רובע זומין א' ימעט : וההיא דאין תוחבין זמורה אל גסן לתוך האבטות שתהא זורקת זומיה לתוכו התם ב' זומין זרועים יחד :

שאלה כב הא דא"ר זירא בכות ישראל החמירו על עצמן שאפי' רואות

טפת דס כחדל יוסבות עליו ז' קקוים מאי היא : **תשובה** איברא דאי במרגשת מדאוריית' הוא ואי באינה מרגשת כתם הוא ואדרבה עד שתראה כברים מחינן לה אם תשב ואם להורות למה שהחמירו עתה לימשב כזבה גמורה בכל זמן שרואות ולישב ז' קקוים מה ענין כחדל פשיטא : ואפשר להורות בא שאפי' במרגשת ורואה בתוך ימי כדות דס"ד דוקא כשרואה בשופע שדרך זבות טבא הרבה כמעין הזב והנו בע היה ראוי לחום אבל תרתו בתוך ימי כדות ודבר מועט כחדל קמ"ל דשפיר עבדו :

שאלה כג מה נסתנה בגט שמתחילין שבקית ופטורית וכו' ואח"כ

ופטורית ושב"ק וכו' ואח"כ ותרוכית ושבקית : **תשו'** אפשר לרשא אתי וסימניך **שפת פשת** **תשף** כלומ' שפת ממקומך לשון דשף מרוכתיה טכתן בדעתו לברטה לפי ששפה ממקומה ולא התנהגה בדת משה ויהודית ולא חזרה בה אלא

פסת המספחת לכך תשו"ף ותטלק ממני ותקון סופרים הוא זה :

שאלה כד ברוך על עני בשמים עשבו מהו : **תשובה** אינו דומה

מברך על פרו האילן פרו הארמה דלמ"ד יבא דהתם הוי טעמא דעיקר אילן ארעא הוא אבל מה ענין עשבים אכל אילנות : ז"ע במה שפירש רש"י תרשא הארץ דשא שאין לומר דשא פ' שרשא הוא לבישת הארץ כשהיא מתלבשת בדשאין אבל כל מין ומין נקרא עשב פ' ולפי זה קשה למה אר"י יהודה דעל מיני ירקות אומ' מיני דשאין דברשאין אין שייך רבוי שהיא בעצמו הוא הרבוי כמו מים שמים ה"ל ב"מ עשבים : איברא דאשכחן מים דבים לפי שחלוקות בעולם ולפ"ז אתי טפיר :

שאלה כה הא דפ"ק דבתרא בורקין לבקות ואין בורקין למזונות

עני הבא לפנינו בקרח בלילה ועד שובדקו אחריו וצטער מהו : **תשובה** יבסנן משלו מיד ואם בדק ולא מצא וינח בגדו אכלו משא"כ במזונות שאין לו לבדוק אפי' אחר כתיבה :

שאלה כו מהו לפרנס סדין בפני הכר לשמש בשבת : **תשובה**

בספ"ב דביצה מתיר וידוע שאין בין י"ט לשבת אה"כ ב' הא לשאר מיילי אפי' בסבותין סוה : ועיין ב"ס ס"ט ו' דדייק כל מחיצה שאינה לכניעות לא להתיר וכו' מכלל שאם עיקרה לכניעות אעפי' שיש בה היתר מותר : וכן הביאו הר"ף וב"י הא דאשער במחיצה אע"ג דה"ל אש השמיטו לא טבקינן גירסת כל הגמ' שלנו ופ"י גירסת הר"ף משום אישתמיטתיה דה"ל אש וז"ל דלא חשיבא מחיצה המתרת כל עיקר עשייתה משום כניעות והא דאשכור לשמש לאור הכר כניעות' הוא וכל כי האי מותר כההיא דשמואל : ובפ"א או"ס ספ"ב דביצה אין לו בית אחר ומשכני ועשה מחיצה :

שאלה כז בית שיש בו אור היום ובמקום אפל יש שם כר מהו לקרות

לאורו : **תשובה** ד' ישמעאל קרא והטה טעמא שהוא שבת כ"ש הדיוט ומה וועיל אור במקום עברה וה"ה היבא דיש כר מותר וכר אקור עלא יקרא לאור האכור :

שאלה כח הא דא"ר יהודה דנסיק ביומי דכוסן וחזי אילני דקא מלבבדי

או' ברוך עלא חוסר בעולמו כלום וכו' אי הוי פרח או ציץ : **תשו'** בפ"י הס"ע הובחתי דבכלל לבלוב הוי הפרחים דהיונו השופכים וגם הניכנים שהם כמו לולבי גפנים ושם מוכח דאין לברך אלא על אילני מאל' : ומאמרו יונא בימי ניסן משמע דעל פרחי השקדים

השקדים שמתחילים הרבה קודם כיון אין לברך גם
אין לברך אלא על ריבוי חלמות ודיוק עם מדברי
הרמבם הנושא לסודות ולגמות : עוד דיוק עם דמשבדלו
העירות אין מקום לברכה זו :

שאלה כ"ט

מאי דקאמר אם נאמר בכל
מאריך ל"כ בכל כפסך וכו' דא"ס
התנא פצמו מסופק משה נכתב : **תשובה**
המקשה היה מפרס בכל מאריך בכל מדה ומרה שהיא
מורד לך הוי מודה לו ועם ככנס ג"כ נטולת נשמה
ולהכי פריך מאי כפסך ומאריך : עד שביאר לו דמאריך
היינו ממוך שיש לך אדם וכו' :

שאלה ל'

אי איכא במו שמשה הבכור
לפסוט משום אעבורי אחסנתא :
תשובה אפשר דכיון דאוימעיט חלק בכורה
מזיון ורומה שאינו נוטל בשבח ולא בראוי כבמוחזק
דמתנה קרויא רחמנא דאינו בכלל זה :

שאלה לא

סועל פסלה שלוחו לתבוע
שכרו מב"ה אי עובר עליו
ועוד אם זכהו בה ע"י אחר אי עבר תו : **תשובה**
אפשר דלאו כל כמיניה לפשוני שליח לחוביה לזה ואין
זה בכלל שלוחו כמותו וענין ראייה ההיא דהמקבל זא
ושכור לי פועלים אין א' מהן עובר זה לפי שלא שכרן
וזה לפי שאינן שלו ואפשר כמעט הוי בכלל אין שליח
לדבר עבירה :

לב

ולענין אם זכהו ע"י אחר מהו יש צדיק בזה
ומסתברא שכל סביד הפועל לולך וליקח
שוב אינו עובר בון נתרצה פועל בין לא נתרצה דהא
ליכא לא תלין איתך :

שאלה לג

מי סבדך ונתן אוכלין לתוך
פיו קודם שהחריך וטעם לאכול
מהו שיוכל לדבר בתה שאינו ענין סעודה : **תשו'**
מההיא דמטעמת אינה כריכה אין ראייה דהתם
למ"ד אפי' בבולעת עד רבעית וטעמא דלאו לאכילה
מיכונא אבל במתכוין לאכול ונתן אוכלין לתוך פיו
תחלת אכילה היא ושוב אין עם הטעם דמיא דבא דאמרו
דאין להפקיך בין ברכה לתחילת הבדיקה :

שאלה לד

אם מותר לערב כוור עם חמר :
תשובה כוור שבא בגמ'
הוא של מוכי עשבים וכוור שלנו הוא שמניחין בלאו
פשתן עד שמתעפף קצת וכותשים אותם מוכין וברפוכין
שיש לזה נעשה הכוור : מצאתי בולקוט הביא מפרקי
ד"א סוף רמז ל"ה שקיין הביא זרע פשתן והכל כאן שלא
כגז אמר הב"ה ח"ו לא יתערבו מנחת קין והכל לעולם
אפי' באריבת בגד שנא' לא תלבש טעטנו ואפי' היא
מרוקבת לא תעלה עליך שנא' ובגד כלאים ט' ל"ע :
ואפי' שאין למדין מן האגרות מוחס מיהא חיישינן

כ"ט שיש לומר דלא גרע מלבדין ואפשר דס"ל לפר"א
דאפי' לארוב חמר ופשתין אסור דלא כס"ס שלנו ואולי
דיוק לה חמר ופשתים יחדיו מ"מ אפי' באריבה : ומ"ס
אפי' מרוקבת חתנו ה"ה הדיון כמנהר' מ'ן' חביב נר"ו
חמר דדיוק לה מדכתי' לא ועלה ולא כתיב לא תלבש
משמע שהוא באופן שא"א בדרך לבישה אלא בהעלמה
וכגון שהוא מרוקב : ואולי איזה נטריקון דריש משעטנז
כמש"ל שוע טווי וכו' • ויזכר משעטנז עטן שכתובת
הזתים בכלי כקרא מעטן כדו מירקבו קרוי עטון

שאלה לה

אם מותרות האשכנזיות ליכנס
ב' לפסדויה' **תשובה**
אפשר כשה שלא הזוהרו כשרות ליכנסא לפסוליה ה"ה
ותקנת רב"מ'ה אקרקפתא דגברוי מנח משום תיקון
דירדנו אבל אשה בכל דהוא נוחא לה ולתיקוני אחי ר"ג
ולא לענותי וכן הנרה הרב אור שרבה כ"ע והלכה רנוחת
ואין פוכה פה אפי' שיש לפקפק •

לו

על ענין מה בין זרע למבטל שכתבתי בח"א
ולא כתברר יפה החילוק הוא שכן הוא המטיל
זרעים בארץ בארס היורה ס"ו לתוך משיה של אשה
סגמרה מלאכת הזרועה אבל כותן בשר ע"ג גחלים
לא היה עם פוס שינוי עד שתכלה ודוק' כ"ע אותם
בעיות דהזהב חטון שלא הפרישו אי כמנחין בכרא'
מיהו בח"ג מה"ק שלי הוכחתי דמשמע דאין הזרע חייב
עד שיזרע דבר שיפריש או יכץ בו ביום •

שאלה לו'

ההורג חרש וטוטה מהו
תשו' מההיא דפגועתן
רעה אין ראייה דהתם לענין חבלה דין הוא שיפלט מה
שהזיק דממונס הוא לזרעוהו ומיזינו באותם שמורידים
ולא מעלים דממונס יש בו משום גזל אבל ההורג כיון
דאינו בני מצות פטור ולא יהיה יפה כחן מטריפה
דההורגו פטור דרינו ארס וא"ע"ג דהזיק טריפה פשיטא
שיפלט לו החמשה דברים עיין סו' כ"ב ואפשר דנותן
דמיו כדון עוברים וקטנה שלא הזכירו כן בטריפה •

לח

עורכשאל אם מחללין עליהם את השבת
תשובה כפי מה שכתבתי בפרי
החשוב כרו- החיים שמו לתרץ ב' המאמרים חד אמ'
חלל עליו שבת א' כדו שיסמור ש"ה וחד א' כפקא מוכה
לחיו שעה ואמרתי כפי ד"ל שהע"הב כקרא עולם שכולו
שבת וכפי דעת המקובלים שמו שלא השלים ימיו
ורבעיו כריך שיתבלבל'ט' חדשים בבטן המלאה לבא
לאויר העה"ז מלבזם בגוף להשלים חוקן אפי' שעה א'
ובתוך כך מאבד כל שבתות עה"ב הנקרא כולו שבת
א"כ בכל גוונא מחללין אפי' על חרש וטוטה • אבל לא
מפני שאנו מדמין ומטעומין הדברים בדרושים נעשה
מעשה לענין דינא אפי' יש להתפלל שלא יחלה א'
מהם בשבת כי יתרשל כל אדם ואינו כשאר פיקוח נפש
דהשאל

דהשאל ממונה דהתם גברא בר חיובא הוא אבל הכא
 מו הכיכוו . בפ' מו שהחטיף גבי כותן כיסו לגבי חמור:
 וחפ'ו: מניח ע"ג חמור הכי אדם פירשי ויש במינו
 בחיוב במצוות וחתי לחלופי והאי טעמא לא שייך אלא
 לחרט ושטה דקטן אכ"ל משום שיש במינו אלא דאיתו
 בופיה חתי לכלל מצות כדאמרינן בבמה דוכתי אלא ז"ל
 דהאי טעמא לא שייך אלא לח"ס ומשמע דאין קראין
 אדם אלא משום דאיתו לחלופי כלומ' בצורת אדם כמו
 הקוף ומטעם זה יש לו דאין מחללין ע"ס ומדברי ר' טי
 יש לחלק בין חרט לשטה דלית ליה דעת כלל אבל חרט
 דעתא קלישתא אית ליה כדאיתא בביצמות ע"כ וכפי
 הזודע החרט אין לו גרעון אלא חוט השמע ומפני שאינו
 נשומע אינו לומר מבני אדם ומזינו חרטים פקחים עד
 מאד וכאן היה חרט א' כהן הזה חייט גדול שבעיר והיה
 לוקח סידור בשעת התפילה והיו רומזים לו ויודע ובקי
 בו ועומד בשעת התפילה ונושא כפיו והיה נקל ללמדו
 לזה כגון שביבתו לו אלק"ב ואח"כ יביאו לו לחם ויורו
 לו הלמ"ד והחית והמ"ס וכע"ה וקשה הדבר למה נחשב
 כבהמה דאטו משום דעתא קלישתא לא יקרא אדם
 ומאי טבא מההוא טעמא בו רוב טיט . וכראה דכל
 שחכר א' מן החנוטים החשובים רוחניים כמו הקומא
 החטיב והו' ללא אדם כמו שאת' למה נחשבנו כבהמה
 וכת' ועיניו הכבד ואינו השע ולפי' איכא למ"ד דקומא
 בטור מן המצוות כמו חרט וכראה דזה תלוי אי דרטינן
 וראיתם אותן פרט לכמות ללה אבל קומא חייב כפי
 זה חייב הקומא מדאורייתא בכל המצוות רבנין אב
 הוא: ולמ"ד וראיתם אותן פרט לכמות קומא פטור מן
 התורה והפטור דחרט כמו דינו כקומא דקומא חקר לו
 חוט הראות שאינו יכול לעסוק בתורה שבכתב אלא
 בלשון תרגום (או בלשון אחר) כמורב יוסף ה"כ חרט
 חקר לו חוט השמע שאינו יכול לשמוע ד'ת אבל כבר
 אמרתי שיוכל הוא ללמוד ולעיין בלבו דההורר כדבור
 דמי כהנהו אולמו דבי ר' כמו שהוכחתי ולעיל א"כ
 דין חרט כרין קומא דתלוי במחלוקת ומכתפוכא למימר
 הכי דבכל מקום חפ"ו פנויים יחד ולפחות קשה למה
 לא חייבוהו חכמים כמו למ"ד קומא פטור מדאורייתא
 כתבו בחכפנו' דברבין חייב והדבר כל"ע .

שאלה לט

הנותן בפורים לעני א' שיעור
 ב' מתנות אס וזכא . תשו'
 מההוא דקיימתא במ"ר' ומתנות לאביונים דער ר' ליה
 אטמא דעבלא תילתא משמע קצת דיצא דהוה בה שיעור
 כמה מתנות אע"ג דכתי' ומתנות לאביונים ה"כ אשכחן
 וכתן לכהן הזרוע וכו' ואם כותן לכמה כהנים יצא אף
 אלו כאמר ראס כתן שיעור ב' מתנות לאביון א' יצא אלא
 שלכתחילה טוב שיטמא הרבה ולא יהיה כההוא דמשבר
 מתנותיו לכהן א' ראס ג' דיכא לא טוב עשה ודייק לשון

שאלה מ'

ר' טי דקאמר דיו לכל א' וא' מתנה א'
 ת"ח שידע בדבר שהוא מותר
 אס ויכל להקל על עצמו שברור
 לו שלא יבא לטעות ולהקל על אחרים . תשובה
 להס' מצינו מחמירין על עצמן ומקילין לכל ישראל
 בס' פק דנדה גבי ההולכין לבית האבל ולבית המשתה
 אס נסיהם להם בחוקת טהרה בלשון דילמא איכנו קא
 מחמרי אנפשייהו מביא רס' לישכא אחרונא שרצו לפרט
 מקילי אנפשייהו ומחמרי לאחרים כתב שם וחלילה לעשות
 כן ע"כ: ואפשר דהוינו היכא דיוכל לבא לירי איסור
 כההוא דכורה מכוער הדבר שיקל לעצמו ויחמיר לאחרים
 אבל בדבר הפשוט לו שאין שם חשש אלא שצריך להראות
 לאחרים שלא יקלו באיסורים אז בינו לבין עצמו מותר .

שאלה מא

עבד שנכתב בידו גט כתובת
 קערקע ויצא לרה' בשבת מהו
 תשובה
 אס יצא כדי ליכתולה וכההוא דתנן
 וכתב על הוד של עבד וכותן לה את העבד חייב
 דאחטבה לירי' ואם לאו הוויא לה הוצאה שאינה כרוכה
 לגופה ופטור ואם כבר ניתקן לה פטור לכ"ע רבטל אגב
 ירא עיין סוף מקואות חץ שהוא תחוב באדם בזמן
 שהוא כראה חוצץ ה"כ הכתב כראה ולא דמי למוציא
 סלהבת דפטור דסלהבת רוחנית

שאלה מב

א' הכיח תפלה של יד וכשבא
 להניח של ראש קודם שתבטע
 הקצוצה בבשר אחד שהגיע לאויר הראש הפקיק
 בדבור מבעיא אי אמרינן הכא כיון דסוכו לכוח כמוכח
 דמי או לא . עיין אס שייך בכ"ה קלוטה כמי שהוכחה:
 ועיין פ' הזורק ופ' קרשבת ובגטין פ' הזורק כיון שהגיע
 הגט לאויר הגב הז' מבורסת ובפ"ב דזבחים דף כ"ה
 אויר כלי כלי דמי ופס' אויר טקופו לכוח כמוכח דמי
 ובדף כו' אויר פנים כפנים דמי ופס' ס' פק דף טו'
 בעיא דנקטעה יד כהן קודם שהגיע דס לאויר המזבח
 ופס' דף י"ט ע"א אס נכנסה לו רוח בבדו והבדלתו
 מבשרו בשעת עבודה מהו והוינו טעבר עבודה קודם
 שנת הבגר ועיין חילוק דבר שנעתיק והוא באויר דבהא
 איכא למימר שסופו לכוח אבל כשהוא בידו כגון בכ"ד
 ז' דלא אמרינן בכה"ג טכופו לכוח

שאלה מג

כיצד עי' שאלת חכס יפטר
 ממלקות ומיתה . תשו'
 ממלקות הוא פשוט הכורר מדבר ונשאל עליו קודם
 שמתחווה על העמוד וכן האוכל פיגול והביא והו' ללקות
 ונשאל בעל הקרבן עליו כשאר חולין בעציה דלמ"ד הוי
 דרבנן ואפי' למ"ד דאורייתא אפטר' דאין לוקין עליו .
 אבל לפטרו מיתה עי' שאלה אמרתי בומי חרפי שמי
 שהוציא בשבת כזית תרומה דחויא לכהן חייב סקילה
 ואם נשאל עליה חזרת לטבלה ואמרי' בגמ' טבל למאי

היו כמזכר שלא הוציא דבר רחוק למיורו ופטור וכ"ע דקרי ליה לטבל דאוריפ' כירה הואיל ואם עבר ותקינו או אמרונו מתוך לקלקלה ונראה דלא אמרונו להחמיר

שאלה מד

אם מועיל שאלה בקדושתו תשו' לכאורה משמע שאין לה רגלים אבל כי מעיינות שפיר תמצא פורס דבר במה דאמרונו בגמ' דאמר לה אכ"ע כהקדש ובמה שכתבו התוס' דפק גבי המקדש חזי אשה דמדמה לקדוש דבהמה ושם מחלקין בין כשאומר לה בלשון הרי את לקוחתי או כשואמרי לאומי בלשון הקדש הרי את מקודשת ע"מ"ס בכתיבה מתברשת וכו' הוינו כשלא אמר לה בלשון הקדש א"כ שלא מצא פתח להתיר למפרע דאז מייבג גיח מכאן ולהבא ונקראת גרושה ואסורה לכהן אבל כש"אל בלשון הקדש ומצא פתח ועקר והתיר למפרע או שהיא רחוקה מנא לך וכו' דאיתא בת"א

שאלה מה

חצוצרות מהו : תשובה כראה פשוט שחייב בשופר וכו' מפני שכבר הוציאו משמוע ופטר וחרט שפטור הוינו שאבד ממנו חוש השמע מכל וכל והרי אמרו לקוחה ע"י דבר אחר שמה לקוחה אף אנו נאמר שמועה ע"י דבר אחר שמה שמועה :

שאלה מו

הא ד"א דבתר תחילת סעודה חלוקין ויאמר רצה והחליכנו בת"ס עד מתי : תשובה מסתברא דעד כדי שיתעכל המזון שאכל בסבת דאיונו ברין שאם ישב לחבול כל הלילה ויום שלאחריו או יומים שחזיר בב' המ' את יום השבת הזה דמחזיו כחובא ואיטלולא ואין ענין הברלה לכך וכיון שבאנו למדה זו אין לך חילוק גדול מזה וכו' הביא דמזכיר של שבת עד שיתפלל תפלה של חול

מז ואי

לאו דמיוספתוכא חמוכא דלא אמרו בתר תחילת סעודה אא"כ שיאמר רצה והחליכנו וכו' השבת הגדול והקדוש ולא שיאמר הזה כי מה ענין האכילה שבמעיו לעשות מן החול קדש והא דכלי של שבת בע"ס (ובעי אי ברלת) אין בברכת אתה קדשת תיבת הזה אלא השבח של שבת שאפשר היה לאומרו בכל שעה : וא"כ הוא שלא יזכיר תיבת הזה אפי' אחר ווס או יומים שנמשך בסעודה היה אפשר לאמרו והדבר כרוך הכרע :

שאלה מח

לפעמים אומ' גו' קדיש ביחד וא' מקדוים לחבירו כיבד יענה אחריהם תשובה אם באים כל א' תוך כדי דיבור של חבירו וענה עם הראשון ויעלה לכולם או ומתין עד האחרון ואם יש הספק ביניהם כראה שיענה אחר כל א' א :

שאלה מט

מעשה בתפילין שנמצא בהם קיורד והיה אור בין תיבה לתיבה פעור ששה או שבעה אונות מהו תשו' מכינו בסוכה שאויר פסול חמור מסכך פסול דאיונו פוסל אלא בארבעה ואויר פוסל בג' והכא שאם היה סס קלף היה פסול בג' אונות כגון אשר או ט' יודין משום פ' כתימה כ"ס שבקב פסול באונות

שאלה נ

סוכה שדפנותיה עשויות מסריסין דקון שהיתה הרוח מניחה אותם חלא שהיא כתיבה בחצר מוקף מחיצות גבוהות מהו תשובה מההיא דסוכה העשויה בתבוא דבעינן פס ארבעה ואם כתיבה בחצר אין צריך הוה משמע דכשרה וכ"ע עס ההיא דעשויה בעשתרות קריסין דל עשתרות קריסין וכו'

שאלה נא

אם מותר ליקח מן הסכך למלאות ברפנות : ואם מותר להסך מה שלמעלה למטה ברפועה של יד ולעשות הקשר מצד של מטה דכיון דעלה טוב לא ירד תשו' אם להכשיר הרפנות כראה דאין קפידא דכולה חדא מצוה היא ונפיק מקרא דבבבכות בסבת ולענין הרפועה דאיתו מקפידים לשים סימן בטלית שלא יתסך את שלמעלה למטה ואפשר שלא יוס קפידא אבל לענין רוכא כל שהוא גוף א' מה למעלה מה למטה כל שאין דרך גדילתו בכך כגון שופר ולולב

שאלה נב

מאי שנא חרטו דמותן לו דמי כולו מסמא תשובה אם הרבירים כפשוטן היה משמע דכ"ס סמאן משתויעיני דמותן לו דמי כולו דהא סמאן אובא לת"ר פטור מ המצוות ובחרט לא פליגי אבל מה שהיה עולה ברעת לומר דחרטו הוינו טעמאן כחרט שרברו בו חכמים בכל מקום שהוא דמיוא דטוטה וכו' אמרו כותן לו דמי כולו וכן אם הטטהו עיין טו' לז'

שאלה נג

מ"ס דנימכין אמרונו רובו של א' כמוהו כמו בשחוטת סימא' ובמקנ' אחרים לא אמרונו תשובה דבר שיש לו שיעור או מדה או משקל או מנין אין אומ' רובו כמוהו ודי ברובו והראיה בארבעים שאה הוא טובל בארבעים חסר א' או יוכל לטבול : אם לא מטעם ביטול כגון י"ט כאין שאובין דאלוין בתר רובא כמו בקטגדרין אבל מטעם רובו כמוהו אין פס כלל אלא בסיתמנים שהרו אבמריה רחמא שחוט רובא אבל כגון שיעור לולב ד' טפחים דק' ג' שופר טפח שליא טפח לא ויש בענין שירויים אם שתיור רובו שלס וכ"ע גבי רובו של כוס או רוב רבעית סבי ואם יש גרדומין בלולב ושאר מניין כמו בקבלת ובאזוב ועיין בההיא דהוה מטבל באחרונ

שאלה נד

הא דבן ג' יום ח' וכן בת יב
 ויום ח' חס יש לומר שם מקצת
 היום ככולו **תשובה** מההוא דאמרוין ברוש
 דה מלך טעמד בכ"ט באדר ובו מוכן לזה ולזה משמע
 דבכל ענין אמרוין מקצת היום ככולו * וס"פ יוצא
 דוסן משמע דיום ח' שאמרו הוינו לומ' סיהו הזב והיג
 זכו שלמים מעת לעת * ובענין בל תאחר שם פ"ק ד"ה
 לא אמרוין מקצת היום ככולו גבי שהומס בתוך הרגל
 במשא דזימנין הוין מקצת היום ככולו כמו זבה וזימנין
 בתחילה ולא בכוף כרה ולפעמים בתחילה ובכוף
 כאבל * וגבי שבועית ווס שלמים עולה לכאן ולכאן
שאלה נה ימה שמקוימים בה' על הארץ
 ועל מחיותה (ועל כלכלתה)
 וכן על הארץ ועל פרי גפנה או ספיר עבדי * **תשו'**
 צריך לראות שבברכת מזון מקוימת על הארץ ועל המזון
 ולמה ח' ועל מזונה והויה כראה ששבה ח' בשבעה
 ימינין אלו לפי שהם מזון ואור ומשמחין את העולם לפי
 שברוב מקומות הוין כמכאין בולם ביחד וס' חיקלי' שאינו
 מוציא חטים ויש שאין בו תמרים ויש שאין בו גפנים
 וזתים ומכלל שבה ח' דמלבד כל שאר פירות פירועים
 בעולם או השבעה שהם ראשים וטובים מן הכל כמכאין
 יחד ולכן יש לשבח על הארץ ועל כל פירותיה יחד אבל
 גפנה או על מחיותה שהם דברים פריים הוין בהם שבה
 כל כך ולפי זה על היוין יותר טוב שיחתום ועל פרותיה
 כמו שפסק בש"ע כו' ר"ח ולענין על מחיותה הוין לשנות
 מנהג ראשונים דאע"ג דאם בדועבר קיים על הפירות
 במקום על המחיה כרא' דאפשר יוצא מ"מ לכתחילה לא
 ידענא * וכ"ע בש"ע דין ח' עס דין זב כו' ר"ח ומס' בב' *
 משם רמב"ם שאינו בנכוח שלכו *

שאלה נו

ימט' הוין מברכין על הנפשים יט'
 שחל אחר השבת **תשו'** הוין
 לי עסק בנכתרו' אבל מה שבה במודו בקצור ה' ככח
 הוא שמה ויקטום הדם בי"ט ויל' גזוהו הטעם גס שאין
 בשמים במוצאי י"ה כח שחל בשבת שהוא מצטער בתעני'
 וסמ' קוד' שתקפך לבמרי ויקטום כדו להבדיל מיד שאינו
 יכול לאכול עד שיבדיל (וא"ת כר' כמו זר ליק כיון שאין
 לברך הלא על כר' ששבת הויה הוכרא) והרי מצוינו
 שהתירו לקבד ויק מבערב כדו שימנא הכל מוכן והוין
 לומר ח"כ ויקטום הירק מן המחובר זה אינו דכל שהיא
 צורך אכילה דרך להכיתו מאתמול *

שאלה נז

ח' חס מותר לדבר בעשוית מצות
 במקומות שאין קיים כגון כלך
 ונקמה לולב טוב וכיוצא כגון להרהר הויה ועמה כוכה
 כאה וטלית כאה וכו' **תשובה** עד שאתה שואני
 ח' מותר להרהר בהם שאני ח' מותר לעשות במקום
 שאינו נקי שמצינו שחטין ובזקין בבית המטבחים ושם

אוי אפשר שלא להרהר בד' שלא לשנות וסלא לדרום
 וכסבורק הריחה אי זה ב' שיזדמן צריך להעלות בזכרונו
 זה חלוצא דפ' כסר ולפ' פסול ולפ' גס ככנסים בציצית
 לבה"כ ולפי זה כאמר דגס יטול סס לולב ויתקע סס
 סופר אתמהה בדועבר לא קאמינא או הוכא דהו
 כבדועבר שאין סס מקום לא הוא שיוצא אבל לכתחילה
 ודאי חסור שלא יהו מצוות בזיויות עליו כההוא דלא
 יכסנו ברגל * ודבור חסור במקום שאינו נקי כל מקום
 שיבא לידי הרהור ולהסוב בשיעור אורך ורוחב או הכסר
 המצוה בפי התורה והשוחט ובזרק במלאכתו הוא עוכף
 וכבר הוא בקי בה ואינו מעלה בדעתו טוס דבר הלכה
 אלא כיצר יטול מלמולו הכסר אבל כשיזדמן לו כפק
 שצריך הרהור יצא לחוץ ודבר והציציות מכסין אותם

שאלה נח

הא דתנן לא יעורר ח' על
 מתו ל' קודם לרגל ח' ככנס
 בזה מה שנוהגות באין הנשים בכל סנה לעורר ביום
 שמת להם מת ומוסדות ומקונות וכנסים באות לפנות
 אחריהם * **תשובה** כפי פרטי' שזהו שמת לו
 מת חדש או ב' חדשים קודם הרגל שאין לעורר עליו
 אבל זה שעומות בכל סנה שטות הוא והרי ארז' כל
 המתאבל על מתו ימ' ע"ה הוא בוכה אלא ג' לבכי' *
 להספד וכו' ובפרט מי שיש לה בנים או אחים ומת ח'
 מהם (ועברו הי' בהר"ם) למה לה לולך להשתתף עס
 המקוננות להביא עליה קינה חדשה *

שאלה נט

אובל מלית בתקלה וכת עמו
 מברך על העיקר וכבר ה'ת
 הטפילה חס' אבל מן הכת כדו בבינה מהו **תשו'**
 אפשר דהויה ליה כההוא דהתחיל לאכול פת הבהה
 בכוסין ואח"כ מילא כריסומהם שמברך ברכת מזון
 דמה שהתורו לך חכמים משלך נתנו לך כדתן בכוף
 עירובין ולכך לא התירו בלהמנות הלא כשלא אבל
 שיעור שהיויב מן התורה שהוא כדו שבעה וה' כדבוקה
 וראיה דמוקי' גמ' ההוא באוכל פירות גמור שאכל
 מהם והם מתניקים ודרך לאכול מהם הרבה ואח"כ
 מביאין מלית ופת ואחר ששבע מן הפירות הוין בכת כדו
 שבעה *

שאלה ס

ישראל וגוי שבהו לפנוך לדון
 ונמתויב הגוי שבעה בין ברוי
 ישראל בין ברויהם מהו **תשובה** הכסר
 שגס בזה כאמר מתוך שאינו יכול לישבע משלם שאין
 לדון להשבעו בעז' כלו משום לא יתבזרו: ואס' יבא
 ח'פי בקצת לידי חילול השם ח' ופטר ביניהם:

שאלה סא

מהו ח' המר הצול דוקרו ב'
 פעמים: **תשובה** זל'
 שתי הכלות היו ח' למטה ולאחרן כשהיו הולכין
 בשלחות שלא יכבשו בהם המכריים או פרעם
 בכניבתם

בכניסתם לפניו ואח"כ הצלת העם מתחת ימי שהם היו המחויקים בס' בראשון שהורידו אותו ג' ח"כ מתחת יד מצרים הוא אשר של מעלה ודרך הלכו ומיד פרעה שהוא אשר הציל את העם בתחילה מתחת יד מצרים עד שהורידוהו. זה שייך בס' פריחדם ופלטו קולמוס כאן:

שאלה ס"ב

אם נתעבלה העטרה או האבר וכשאר הערלה אם חייב למול ומוהל שלא בדרך על המילה וחתך ערלה ועטרה יחר אם יברך אח"כ **תשובה** כיון דמאוסה היא הערלה וחז"ל קראוה עוקץ וכמוי ומוס היה כדאם שחייב למול ולברך אבל מאחר שלרברי הכל בטעם המילה הוא כדי לתקן האבר ולמעט הנאתו היבש שנתעכל כל האבר נראה ראוי שם חייב כלל אבל בעטרה בלבד שעריון ראוי לביאה אלא שאינו מולד אפטר שיימול ויברך ומכאן נפסטה גס הב'.

ס"ג

בתשובות הרדב"ק סי' תק"עא הביא מר' סעדיא ע' בא כשיתעטף בציצית צריך שישלך ד' ככפות על דשמאל לא יהיה בהם כלום ע"כ וימין לתקן את היד ה' דכתי' ולא תקומו ומ"ס דמיוחי כאבל אם הוא עוטה על שפס ודאי דמיוחי כאבל בשבת אבל אם מתעטף למטה מברומו ס"ד וכו' ור' יוסף ט"ע כתב שנותן ציצית א' מלפניו ומיומן וכן משמאל וכו' התוס' בסוף ערכין יואמי מחאתי במדרש סוף דבר על פ' כל עצמותי בצוארו עטופת ציצית בחזה אמי משים הציצית כנגד הלב כל זמן שאני קורא ק"ס טנא' על לבך מלפני ומלאחרי אמי משליך ב' כפפים של טלית כשאני עומד בתפלה:

ס"ד

מ"ס דבשבת מיוחי כאבל מכלל דבחול ס"ד ים לדרקק דאם זנא בשבת למה יתעטף בחול כאבל ואם ברית כרותה לשפטים אפטר גס לעושה מעשה ודרכיה דרכי נועם כתיב כמ"ס בכמה דוכתי בבמ' עוד כתיב פקודי ה' ישרים מ"ל ואולי דכיון דלהכניע הוצר הוא בא וכל במודי דכיוף טפו מעלי אכשר שבתית יתעטף כך אבל ברבים יתעטף תחת כסטריו ודמי כי אין לבוא אל שער המלך ב"ט:

שאלה ס"ה

קטנה שאין לה אב אם מותרת לכהן גדול אם קדשה בדו עבר

תשובה

מרבתי יקה משמע מיהו לו בה קדושין וקטנה שאין לה אב אלא שמיאין אותה אמה או אחיה אין קדושין תופסין בה מד' כו' אם מד' ויכולה היא שתמאן בו וא"כ אין כאן קוחה ובזו כבא לבאר אותה ק' שהביא מהל"ם בס' כריתות משם ירושלמי ז"ל: **ס"ו** ומה אשתי שאני מותר בה אכור בבתה זו שאני אכור בה אינו דין שאהא אכור בבתה ומשיב עם פרכס ל"כ ג' ואני אכורכם כל העולם כ"ז שלא תמא

אשה לכב' שהרי אמה בעולם ואסורה לו כתב מהל"ם דיה הק' וסתר אותו מכברא וכו' וכראה ראין זה סברה אלא כלומר כ"ג ויכוח סמ"ע עליו ליקח אשה וא"א בלא שתהא אמה אסורה עליו אף אמי אביא וכו':

סז

עוד כתב מהל"ם בזווי חרפי הקטיות שיוכל כ"ג להתפרנס כשנתעברה אמו מאמבטי ויבא דרך דוסן וזה הכל שיצטרך שבס זו האם נהויתה ככה גם אם אמה ע"כ כל הדורות למעלה דאם לא כן תהא האם אסורה וכ"ס הבת ע"כ ואני שמעתי ולא אבין דמה שהציע שנתעברה האם באמבטי גם שיבא דרך דוסן כלומ' שלא תהא בעולה או בלא בתולים דמוכת ע"ז אסורה לכ"ג צריך שהזויאיה דרך דוסן ונשארו בתולים קיימין ודחה זה שיצטרך שיהיו כך לעולם ואני מוצא גדולה מזה דתוינח למ"ד קטנה מתעברת ויולדת אלא למ"ד שאינה מגעת לכלל לירה אלא גדולה ח"כ כבר כלו בתוליה וחזר הרין דאמה אסורה ואפי' למ"ד קטנה יולדת כפוימה שבא בשאלה דב"ג אין יכול ליטא קטנה שאין לה אב מפני שאין לו בה קדושין צריך שיתמין עד שתהא נערה ואז כבר כלו הבתולים של אמה וחזר הק"ו למקומו דאמה אסורה לו וכ"ו למ"ד לא יטא את הבוגרת פ"ו דיבמות.

סח

בסוף כלאים עושה ירושלמי ק' וראכור לרכוב על הפרדה אם צמר ופשתים שמוותרים בלא עירוב אכורים שניהם יחד וכו' אמרתי דאי הוה בעי רחמנא דליתקר פרדה הו"ל לא תחרוש בסוס ובחמור יחדיו שאתה יכול להזכיר כלאים מביניהם ובזה היה אסור הפרד וראיה מפ' מרובה כשא' שה ועו מרבה כלאים שאתה יכול להזכיר מביניהם וכשא' שור וזסה מוכיח את הכלאים. ובתוספ' דחולין דף ע"ח ד"ה או לרבנות את הכלאים וא"ת דאצטרך שור גבי לא תחרוש לב"ט שור שור משבת הרי איכא חמור דהתם כמי עבד ג' ש' מחמור חמור ומדכתי' רחמנא שור וחמור דאין אתה יכול להזכיר כלאים מביניהם שאינם מולדין זה בזה ש"מ אין אכור בפרדה כלל.

ס"ט

כ"ז דמייר איבעיא להו שררה וגולגולת תקן ת"ס וכו' הא לרבנן עד ראויא שררה וגולגולת ומשני לא ע"כ ל"פ רבנן וכו' אבל הוכח דאיתיה בעיניה זכוי חדא מנהון ופסק הרמ"בם הכי הלכתא דס"ל דהא דקאמ' בגמ' לא ע"כ לא פליגי דהווי פטוטתא ולא דהויה. ואלו בבעיא דלקמן גבי רובע עפמות תקן השדרה וגולגולת מאי ת"ס שמאי או וכו' ומשמרלמא ע"כ לא פליגי וכו' ופסק רמ"בם דהוי כפק. משמע משום הקאמר הילמא' ובפ"ט דס' תרומות גבי מעוכב גט שמרור פסק ראינו אוכל בתרומה כתב ב"מ דבעיא היא ולא אפטיטא וכראה דס"ל להרמ"בם דאפטיטא דקאמ' בגמ' אבל מעוכב גט לאו קבין כספו הוא ולא קאמ'

קאמ' דילמא • וכ' עכשומט דף ט' ל' ע"ב ובס"ף המביא
אמס תלמי הדין שהבי' הרמב"ם אחר זה דה"ז ספק בכ"מ
מה שפירש בר' טבב דלא כדמשמע בבמ' ותוס' •

שאלה ע'

מה שאוכלין בני אדם הבוט' ארבו
הוא ביצי דגים מלוחים לערר
תאות המאכל בתוך הסעודה מהו **תשובה** אע"ג
דחמורא סכנתא מאוסורא והחמירו ז' לאכול דגים אחר
בטרא או להפק ממסו סכנה האי מילתא כיון דדמו בה
דגים צריך למכוא להם היתר ולומר דביצים לאו בכלל
דגים הם ועולסהם גמורות והו"ל כביעתא בכותחא •

שאלה ע"א

מס' רבינו הקדוש שהוא תנא
ולפעמים חשיב ליה חמורא •

תשובה

סוף התנאים ותחילת החמוראים • וזה
כי בהיות שבזמן רבי נחו סקטו היהודים מן העבודה
הקשה ומן השמר' שהיו גוזרין עליהם הרומיים ומחמת
סכתג' דל רבי עם אנטוניוס כידוע מחמת גזרת המילה
היה ריוח והכלה ליהודים וראו החכמים שבאותו מעמד
שהיו חברים עם רש"ב הנשיא אביו לקדר הדין
וההלכות ולסתום אותם תלו הכל וקראו ע"ג רבי אעפ"י
שהיה בחור וכתלמוד וסב בפני רבו מפני ב' טעמים
ח' להיותו נשיא בגן של נשיאים ועוד כיון ששכילו
ביובלו כולם • וראויה שרבו היה תלמוד כשחברה המסכ'
שרוב הכ' בה הם תלמי' ר"ע ר"מ ור"י ור' אור"ש ור' יוסי
זנ' כחמיה והוא היה לומר חלד' אלעזר ואמר שלא זכה
לראות את ר"מ אלא מאחריו • נמצא שבת דיוכו הכדק הם
שבתו והתמו הדברים וה' עפ"י שהוא לא היה מכוס
לפעמים וכן תמנא מתמי' דלא כרבי •

ע"ב

אחרי שנקתמה המענה ע"פ בד' הגדול
ונקראת ע"ג רבו להיותו נשיא כמו שאמרתי
ואמרתי מאן כתימיה למתני' רבי ר"ל הוא וב"ד או ב"ד
בלא הוא ועכ"ל בהיותם קיימין הוסיפו בריות
ותקפתות והיה שונה אותם ר' חייא ור' הושעיא וכל
אלו הדברים קיימו וקבלו היהודים עליהם ועל זרעם
שלא להקוף ושלא לגרוע ע"מ שבעטה באותו ב"ד אלא
לכחם דבריהם כל ח' כפי אשר קבל מרבו ולפי עד אותו
זמן נקראו תנאים ר"ל טובים ומלמדים משם ואילך
נקראו חמוראים הכונה כדאמרין בעלמא 'אוקי חמורא
עליה פי' מתרגם ומפרש כך משעת התימת המענות
והבריות לא קם ב"ד עוד שובטל דבריהם אלא שפרס
אותם לכך נקראו חמוראים כלומר מתורגמנים • וזלתי
ב'ב' מקומו' שכתו של רבי נקרא ב'כ'ר' יהודה הנשיא
וב"ד שהתירו בשמן שאין הצורך וכולן לעמוד ולא
פסטה ובההיא ד'ר' ושי דבטון חס לא באתי וכו' •

ע"ג

ואפי' רבי בעצמו שהיה בא לומר בהפק ממה
שקתם במענה לא היו שומעין לו כדאיתא
בירושלמי דהין מס' פ' הזהב אלא ע"ה הכסף וקונה את

הזהב ורצה רבי להחמירו לר"ם בנו שימנה הזהב קונה
את הכסף ח' ל' ר"ם בנו בילדותך פניות לנו הכסף קונה
ועכשיו אתה פונה הזהב קונה אינו חומר בו • וזל
הירושלמי כך חילך עלך פניות לנו וכו' כלומר בצד שהיו
מס אכסי המעמד ובית דיןך סנו כך עכשיו אין בורך •
ובבמ' דידן איתא נמי הא דבילדותו פנה הכסף קונה
וכן בעז גבי ישראל שבטל עז על נכרי סיכוי מזקנותו
לילדותו ואי לא דאשכחו טעמא למה פסגה בזקנותו לא
היו חוזרין כמ' של ר"ם בנו כד חילך עלך •

ע"ד

נמצא שאחר חתימת המשנה והבריות עפ"י
הזקנים נפטר רבי ובנו ור' חייא ובנו בכלל
התחלת החמוראים אעפ"י שבאו במענה ובבריות ר"ם
ברבי ור' ג' בר רבי ור' חייא וב' הל' טריכות מוקי ב'
בתמות גבי כזית דכב' הא ר' חייא הא ר"ם ב'ר' וכן הא
מני חזקיה הוא הוא בנו של ר' חייא לפי שראו הגדול'
את דבריהם וקבעום כמו ועשה וברקן' זכאי בעוקפי
תאנה דאותו זמן תלמוד ופב בפני רבו היה וכן קבעו
דברי ריב"ל בסוף המשנה אעפ"י שהוא חמורא • ואעפ"י
שהם אפשר שהיו מחשבין עצמן לתנאי' הוי' אנו מוכקין
כמותן כשחולקין עם תנאים כדאמרתי מתניה קמותבת
עליו דרב דב' תנא וכלפי' ואפ"ה לגבי דין אינו נחשב
תנא • ועיין לקמן סי' ק"א •

ע"ה

תמצא דר' חייא לפעמים חשיב ליה תנא זכתם
מענה כוותיה כמ"ס לעיל מאלו טרפות
ולפעמים מביא דבריו בלשון חמורא והכי איתא ברש"י
מצעא גבי חס איתא לדר' חייא ע"ס ובתוס' ובפ"ג
דכזה דף כ"ו כתב בפני דב' דר' חייא תנא וחמורא הובא
דאמר משמיה דרפטיה בלשון מימנא הוי שמעתא ה"כ
אשכחן גבי רבי שבא בבריות ומעט במענה וזימנין
מיותיב' דבריו בלשון חמורא בפ"ד דע"א איתמר רבי
זר' חייא ולא אמר בלשון רביא או ת"ר ובפ"ק דעכניהם
דף י"ג גבי ואף רבי ס"ל להא דרב נחמן וב"ו ואמ' רב
יוסף כמאן חללא הא שמעתא דר' וכו' וזה לשון דשמעתא
הוא מיוחד לחמוראים כגון שב שמעתא דר' ריש' אלן
טרפות ודכולי' ס"ס • ובפ' הגזל בתרא דף ק"ו ואיתבינה
רב לרבי ואין זה אלא חמורא לחמורא לקיים מה שפאמר
שכנסתמו דברי התנאים ומתו הגדולים ונפטר רבי
ובני דרור' חייא ורב וכו' בערך חמוראים •

ע"ו

וכן בחתימת הס' היה בבית דינו הגדול של
רב אשי ורבינא ועל פיהם היו סותמין וסוקקין
ההלכות ואפי' רב אשי שהיה ראש וסובה חס אמר דבר
אשר לא יוטב בעיני הנופר היו אומרים עליו הא דרב אשי
ברותא הוא כלומ' חוץ מן ההלכות אלא סקרא ע"ס
כמ"ס במענה עם רבינו הקדוש ואחר חתימת הס' היו
רבנן כבוראי ליתן סברה ולהטעים הדברים •

אמר

המפי' עיין בסו'ת הדשים מקרב באו

מאחר מן המיוחדים שבאנוי אסכנו הי' ויארך וימיהם
זהם כקראו בשם חוות יאיר ס' צד ותמצא אתה
הקורא המטביל מרבוש ומנוחה לכפסך בכללים
האמתיים אשר יוקר ובנה בקיבור כמרץ כח כל תנא
דפקו כוותיה נבד התנא החולק עליו ע"ש ויאורו
עיניך :

עז

כלל זה הכינתן בפי המעיינים דלשתוק וליכתוב
לא אמרינן כולל להם מדרברי הראש ומכאמו
בגמ' הפך זה ברום קרושין גבי ויבאה חנם אלנו ימי
כערות אין כסף אלנו ימי בברות בפירמי כוף לסוף דמי
כמי כתב רחמנא וכו' ובגמ' דזבחים פ"ה דף א"כ
ככתוב בהאי ולא נכתב בהאי חזו לישתוק וליכתוב
וכבר כתב לתרץ בעדומה הראש דלישתוק לל בערטה א'
ולכ"כ בפ' אחר' כהיא דעבד דמפ' משפטים לפ' ראש אין
לומר קד' וכו' ע' ברפ"ד בכורות דפריך וליכתוביהו רחמנא
כולהו מאמין בחד או באדם או בבהמה והכך דליכתוב
בבהמה ליכתוב בבהמה והכך דליכתוב באדם ליכתוב
באדם וגרבי וילפת הכא והכא וילפי מהדרי וכו' ע"ס :
ע"ה האמת שאין להתאמץ ולהתעצב בקוסיות אלנו
אלא היכא דאשכחן בגמ' שאם באנו להקשות
כל א' יגיד תיבות שאין להם שחר ויאמר לישתוק
וליכתוב כן ובפ' בתרא דיומא גבי הא דלא כתיב
אזהרה בעיניו משום דלא אפשר ליכתוב וכו' ליכתוב לא
תאכל אכילה בכזית ואין בעינין ככותבת וכו' לא היה
אפשר לכתוב לא תאכל ככותבת או כתמרה גדולה
וכריש ובמות איתא מדלא כתיב בהדיא פוע טווי וכו'
וכתב שעטנא דררשא אתא וכו' -

שאה ע"ט

הנכרך לקטנים אם מותר
להתפלל **תשובה** הא
דאמרינן הנכרך לנקבו ומתפלל תפלתו תועבה
איבעית איתא קברא דוקא ברוליס דמימאיסוי אבל
קטנים לא כיון דלא אסריה תורה אלא כנגד העמוד וכו' ס'
בפנים דלא מימאיסוי ובהרא"ש ריש פר' מי פס' ביאווהו
גבי הא דמותר לכאת חוץ לר"א אם הוצרך לנקבו בכתב
דו' אלברבלונוי בשם ר"ח דהאי הוצרך לנקבו הסתבת
מיס והוצאת רעי ואנו לעניות דעתנו לא מתחזי לן
דהוי בכלל הנכרך לנקבו אלא הוצאת רעיו וכן הפכים
הרא"ש ע"כ ואולי דהוינו דוקא לענין עירוב ולענין לחזור
ולהתפלל אשכח דלא יחזור :

שאה פ'

אם מותר ליטב כפס"כ חזר התפילה
תשובה בפ' י"ב אמרבר המדורי
הוא קאימנא קמיה דמר שמואל והוה ותיב כי מטא
סליחא דכבורא לאבל חטאנו קם אכרעיה אמנא ע"מ
עיקר ודויה האו הוא ולעיל מהא אמרינן דפ"כ אומרה
באמצע התפילה ס"מ שהיה יוסב ויש לרחות דחולה או
מטעור בתעניות הוה ודאיתי בק"ק אסכנוים ביורונה

יושבים ובהק"ק של ספרדוס כולם מעומד בחזרה והכי
מתברא :

שאה פ"א

מה שכורעים העם כפס"כ אומר
והכהנים והעם אם יש טעם -

תשובה

מהא דאמרינן שאין לעמוד בקרועה
של יוצר משום דהוי כיפור למה שאומרים המלאכים וגם
בקרועה דסדרא ובולך לברך א"מ ובזבא הסמים ל"מ
היה כראה שאין כורך אלא עבד' מביא שכורעים וכן
כהגו ואין לשנות :

שאה פ"ב

פרים שראו עובר עברה בתוך
מה שכשטור במראה של זכות
לבנה והכירו הכל בפ' מהו - **תשובה** קצת
יש לברר זה מההיא דקרוש החדש מקצתה בריקיע
ומקצתה במום וכו' :

שאה פ"ג

פסל ישראל שאפאה גוי אם יש
דעיקן ע"י טיבטלנו **תשו'**
אע"ג דיש ביטול אחר אפיה אבל מכיון סגמרה
מלאכת האפיה ע"י גוי בלא מי וע ישראל כבר באכר
ומה יועיל ביטול :

שאה פ"ד

בגד שארבו כלאים דאסור
בכמה - **תשובה** כראה
שלפחות יהיה כחוט מלא הקיס כדתנן פ"ג דערלה גבי
אורג וכו' וכן אורג בסבת בעי הכי :

שאה פ"ה

גדול הימול מהו מברך :
תשובה יברך הוא על
המילה ולרמ' בס' א"ק בו למול את עצמו ושהחיינו כמו
מי שאחר מניח לו תפילין טים לו לברך ובס' תפ"ב
נמצא שמברך א"ק בו לזכרם בכריתו של א"א וב' חא גבי
המל את בכו כתבתו מענין ב' ברכות אלנו כיבר ויתנהב :

שאה פ"ו

פנים שחתומים על הספר א' פה
והא' איכנו פה אם מטביעו
שבועה דאורייתא - **תשובה** מההיא דשמואל
ישבע זה ויזכיר הלה את הפקדון אפשר דלא ישבע ואם
פקח הוא ועלם פטרו ויתבענו בער אחר :

שאה פ"ז

המדבק כלאים ברבך אם אכור
תשובה אל רכס דהמדבק
כיורות בסבת חייב משום תוסר ה"כ גבי כלאים
ובמטנה מרמה דין כלאים ודין שבת גבי תוסר ב'
תפירות דחייב משום כלאים ושבת :

שאה פ"ח

אלמנה כשתדכה לא' זרך
שהמבורך פולח לה בברית לבנים
לפטו ולטמה וזכר בגדי אלמנותה ולבסע בגדי אלנו
אם יש לה עוד דין אלמנה לענין לא תחבול : **תשו'**
אפשר שמביין שבתה עיניה באחר מרבידים עשתה לה
שם ואדיקן לבושה טוב לא חס רחמנא עליה דעליה
דירה קא כמכה דשארית יסר' ל"ע וגו'
טחלה

שאלה פ"ט

אל עתידים דריוקיס להקרות בשמו של הקבה ס' ה' דרדקנו מהו מיהא מותר למוחקו **תשובה** לא דמי לההוא דר' שבנפתהעד דטמות ההויה דמיוכה דמותר למוחקו וכן פסק רמ"ב בס' דהתם הו"ל כמי שמלביס כלב בלבוס מלכות אבל איתא בפ"ק דקוטה דר' אחי שמטון ע"ס של הב"ה נקרא ס' כי שמע ומגן ה' אלהים אלה מעתה לא ימחה אלה מעין שמו של הב"ה מה הב"ה מגן על כל העולם אף שממין מגן ברורו ה"כ ל' דמעין שמו ית' אלא דאיכא לסקוקי דמאחר שרובה הב"ה ביקרס הו"ל כיבואו לבוס מלכות אסר לבס ב"ה כי ככה יעשה לזה"חב וזהו כפסקריוס בסס ההויה אבל לפי דעתי ה' דרדקנו הוא כמו ויבן עס מזבח ויקרא לו אל להי"סר דמתרגמינן וכליפלוהי קדס וכו' ה"כ אפטר כי דרדקנו הוא עס הדדוקיס וזה אסר יקראו לו במאמר ה' סיקראו דדקנו: ומה שקשה על המאמר אלא מעתה לא ימחה וכי אס יקראו לכדוק חנון ורחום לא ימחה והרי אלו משמות הנמחקים וכ"ס שמע ומגן אכ"מ עיין עס בתים': **צ** דבר טוב הוא מה שכוהבן פה ע"ק ירושלם תו' סכל שבת יש מדליק התאורות בב"ה ברבוי כל א' כפי כמו ואתו שבת הוא י'טלו ועלוין הוהביו וקדובו לס"ת נראה שלמדו כן מקרבן עבוס.

שאלה צ"א

א' כמסך בתפילת שבת התחיל באתה חונן וכיסי בברכת השנים ואז נזכר שהיה שבת ונתן דעתו שהיה ימות החמה וסאל בשמים מהו **תשובה** אין זה רומה למי שהזכיר מאורע שאר ימים ביום שאינו שייך שאין בכך כלום (וכבר הקטיתי על זה) דהתם לא אמרו סיקיסי אותה ברכה אבל בסל חול אס התחיל חיובוהו לבמור משום דראוייה היתה תפילה של חול ליאמר בשבת וכו' א"כ מאחר שהתחיל ברכת השנים חייב לבמרה כתקנה ואס טעה חזר עד שיאמר ברכת השנים כתקנה ואח"כ הולך לסל שבת.

שאלה צ"ב

בהיות שיש באינו ולטורא גו"ס שאינן עובדין את הכלמים אבל משתפין עס שמים עס דבר אחר ויש שמתנדב לבו לסלוח דדקה לענוי א"י מקפקא לן אס מותר לקבל מהן לפרוע חובות הגוים שמצרים לישראל ויש סכנה ברבר (עיין בדין שבעי' לענין ארנווא דמלכא) ואת"ל שאכור לקבל מן הגוים מ"מ אבל להיות שבעוונות נבזר סמד באותה מדינה והרבה מהם יש סנטמעו והוו להו כתינוק ס"ל הגוים ואית לן למומר דאותם הנודרים מסתמא הן מורע ישר' (וכ"ע מדין קבוע כמחנה וכו' וכן שתי קוסות דמצא מין את מיוני): **תשובה** ס' זו כשאלה כמה שנים בתר דעביד עובדא השליח ולא כשאלה כהוגן שאס הניע בה שיש סכנה ברבר איך

כתב אח"כ ואת"ל דאסור מ"מ שאס וס סכנה כיון שאין בזה אבירא דע"ז למה יהא אסור לקבל לכתחילה: ולענין אס עס סכנה לפרוע לגוים אפטר דהו כההיא ראמיה רשבור מלכא וכדאמרינן ארוא אברחת מונוא ולמאן דמתור לשאת ולתת אפי' ביום אידס בזמן הזה דמעסה אבותיהס בדיהס אפטר כמי דאין לחוש כ"כ כ"ס אס אינס עובדוים ע"ז כמו שבא בשאלה: וסענה סהיה עס סמד וי"ל שישראל הוא הכותן האי מילתא תליא באשלי ברברו אס אותם אנוסים הם מחמת נפשות או שאינס ויזאון מחמת תמון ואררבה זה ברוע דאיכא מילי דמן הגוים מקבלין ומן המשומר אין מקבלין אין כאן מקום לזה: סוף דבר אס עבר וקבל יכתן לגוים בעלי החובות ואין עס בית מיוחס כלל:

שאלה צ"ג

הא דאמ' קול באשה ערוה במאי עסקינן **תשובה** פי' יוחקן פירשו גבו ההוא דא"ל רב נחמן לרב יהודה לנסדר ליה מר שלמא לילתא א"ל הכי אמר שמואל קול באשה ערוה סנא השמיעינו את קולך ואס אסאל בסלומה תשיבני: כתב ב"י סו' ע"ה וכתב הר"אס אמאי דאמרינן קול באשה ערוה פי' לסמוע ולא לענין ק"ס ולכן השמיט רבינו קול באשה אבל המרדכי כתב בשם רבינו האי דכל הכי לענין ק"ס ע"כ פי' הכי דאמרינן פ' מי שמתו טפח באשה ערוה ושוק וקול וכו': ועוד הביא ב"י משם אחרים דקול באשה ערוה לק"ס הוא וס"מ בשעה שמכבנת וכו' וקשה להלום זה עס ההוא דקדושין דהתם לאו זמן ק"ס הוה ועוד כשהיתה משיבה לא היה לה לבגן ויש לתרץ בזה דהא דאינו אסור לכו דעתם אלא קול של כיגון בשעת ק"ס ותפילה היונו כשהאשה היא מעמיה ויפבת ומנבנת דאין כריך להמנע מלסמוע קולה אס לא ברבר של קדושה אבל לסאל ממנה ולתת לה שלום כריכה שתשיב וזה כמי שתאב לסמוע קולה סכן דרך דודים והו דכתי' השמיעינו את קולך אבל אכתי קשה דשמואל קאמר למילתיה עס בפ' יו' שמתו גבו הנך דטכח ושער ולדעת הכי רבונתא לענין ק"ס איתמר ומנא ליה לרב יהודה דמיוירי בב"ה אס לא סנאמר דמכלל דברנו הוציאו דכיון דקול כיגון הו ערוה לענין ק"ס א"כ הסואל ודורס בסלומה לסמוע קולה מיוחי כתאב לה ודומה לעב"י הוא ורבר ערוה היא וכל אבזרתא אסור:

שאלה צ"ד

מי שהיה בא ברך בקרון וחשכה לו והוא יושב בתענית ואינו יכול לעמוד בקרון ולהתפלל ומצטער כי לא יגיעו למלון עד ג' אור' שעות כו'ד יעשה: **תשובה** וקרא ק"ס וברכותיה ויתפלל מיושב ויאכל מעט וכשיגיע למלון יתזור ויתפלל מעומד כההיא דרב הכי ואע"ג דלא אמר התם שהיה אוכל יש להתיר במקום צער ולאו מטעם תפילת נדבה דאין נדבה בלילה שאלה

שאלה צה

הכנס לבית בח' ורצה ליתן מזוזה בפתח תוך ל' מהו סיכור: **תשובה** אע"ג דאיכא למימר דהוי דומיא דטלית ותפילין וכו' שאין לברך קודם שיגיע זמנם מיהו איכא למימר כמי התם הוא דלכ"ע לא חיז לברוכי הכא לכ"ע זמן מזוזה הוא ובפסחים דף ס"ט מעין חילוק זה וע"מ דף ע"ב גבי ניתנה שבת לירחות אבל תיכונות:

שאלה צו

האומר לחבירו להלוות לו חלף זוז ע"מ שכל פעם שיחזיר ויתן לו כך וכך ואפי' אם יחזיר לו באותו רגע עמוז אם יש בזה משום רבות: **תשובה** אע"פ שכתבו גבי ההוא דפ"ו דכתובות דאין רבות במה שמוקיף הבעל שלוש על כפפים כיון שאם היה מגרש מיד היה צריך להוסיף לא דמי דהכא אכן סהוי שאינו ניתן יותר אלא בשביל המתנה דבשביל רבע כמומריה למה יתן דבר אבל התם משום כבוד אפי' על זמן מועט דרך להוסיף ועוד חששם ותאותם שלא יבואו לדי גבוי מעולם ואין פס פס הלוואה אלא דרך מקח וממכר:

שאלה צז

אם מותר ליקח תרופה מרה ביום התענית: **תשובה** כיון דאוכל דבר מר ושאינו מאכל בני אדם פטור ב"הכ אפשר דמותר משום רפואה בשאר תעניות ובי"הכ מה שיהא מותר בשבת משום רפואה גם ביה"כ:

שאלה צח

ההורג נפש ע"פ פס או כושף מהו: **תשובה** אפשר דכיון דבכורו עביר מעשה הו"ל דומיא דמימר וכזורק חץ להורגו ועליהם כאמר חץ שחוט לשונם:

שאלה צט

אם כתרפה הכתבע שיקבלו עדות שלא בפניו מהו: **תשובה** בדיוני ממונות לא תיבטי לן דשומעין לז"א ת בדיוני נפשות הא כמו אינה צריכה לפנים דכי הוי דאין מחויבין לאדם על פניו וגם אין בידו להאמין עליו ולקבל קרוב או פסול להענישו ולחייבו ה"ל לאו בדיונה תליא שיקבלו עדות שלא בפניו כי קא מובעיא לן בדיוני קנסות וכן אם קבל עליו קרוב ופסול ובאז והעידו עליו טבב ואח"כ הודה (בזה אפי' העידו בפניו מובעיא) ואפשר דכיון דבעינן מומחין יש לדמות קנסות לנפשות ואין בידו להכשיר הפסולים וכן שלא בפניו:

שאלה ק

האוכל בא' מד' צומות כמה ואכל כדי להלקותו: **ת** תקנת כבואים הם ויש לומר דכעין דאורייתא תקין ואין מלקין מכת מרדות האוכל בהם אלא עד שואכל ככותבת הבסה ב"הכ ואפי' דמ"ה התירו למטעמת שתטעום עד רבועי ולא רבועית בכלל דמטעם דחמי שיעור אין בו עונס:

קא

הרא"ם בהלכות קטנות דיוק מרה' ול אפי' בלא וי"ו וקאמר אפי' ביום משמע דתרתיו מילי אחא לרבווי והביא מפ' טרף בקלפי אברו עולה סניותו עונה להן מערכה וסודרן ואפי' בשבת דמדקאמר ואפילו תרתיו אשמעינן ע"כ: ודרכיו לרקרק בתום כשכותבין קשה בלא וי"ו או תימא ולפעמים אומרים וקשה ותימא בוי' לחפש אחר קטויה אחרת מבחוץ ומכאן כי תדרשנו: **אמר** המכ"ח החילוק שיש בין **אפילו** ל**ואפילו** הו' דכשהוא אפילו ל' אותו דבר הפסוק שבו ועוד מה שמחדש בהדיא האפילו אבל כשהוא אומר ואפי' ל' דמלכד הדבר שמחדש בהדיא האפילו איכא עוד אחרית המרבה לה הו'ו' על ואפי' למהוי כמוה רת ומייתי לה מפרק התכלת אהיה בה' הר"ף ריש הל' טזית דף פ"ד ע"א הראש פ"ה פרט לכנות לילה: והודיעך עוד מה שקבלתי חילוק בין **אף** ובין **אפילו** ובין **אע"פ**: אף אמרינן כשהחלוקה הראשונה או האומר הראשון הוא בהדיא או אמרינן על השניה אף זו כראשונה ובין אף פלוני כשלוני: אפילו לא אמרינן אלא כשהשני חלוקת מחודשות דהיינו חלוקת הלא מבעיא וחלוקת האפילו ובתירוטו אחא לאשמעינן מה דלא הוה שמעינן עד השתא דאי חלוקת הלא מבעיא הו' בהדיא לא הוה ליה למימר אפי' אלא אף דהיינו אף זו כזו שהו' בהדיא מדקאמר אפילו משמע דבר מההוא הו' בהדיא אחא לאשמעינן תרתיו דהיינו הלא מבעיא והאפילו: והכי משמע א"ח ס' תק"כ סף הסי' דף ע"ט סוף ע"א הבי' כתב רב סר פלוס ט' ב' שחל להיות ביום א' או בשבת וכדחה ליום א' ט' דלמיכל בשרא ולמשתיו ין אבל אנו אין אנו רבילין כך אפילו בשבת אין אנו אוכלים בשר ושותין וין בסעודה המפסקת ולו'טנא דאפילו דנקט וכו' לא מבעיא כשחל להיות באחד בשבת דהשתא התענית קבוע בזמנו וחמיר טובא אלא אפילו כשחל להיות בשבת וכדחה וכו' לא חמיר כולי האי רבווס השבת שהוא זמנו אינו חל כלל אפילו הכי אין אוכלים וכו' ואפשר דהאי ואפילו אינו מדויק והוי כאלו כתב ואף בשבת אין אנו אוכלים וכו' ע"כ הרי דבתרובא קמא הלא מבעיא והאפילו הו' מחודשים ובתרובא בתרא משום דלא נוחא ליה תירובא קמא למר דחמיר כשחל ביום א' מכשחל ביום שבת וכדחה קאמר דואפילו אינו מדויק והוי כאלו כתב ואף ואחתיכה לכשחל ביום א' וכשחל ביום שבת וכדחה כדרא מחתא וקאמר דכשחל סעודה המפס' בשבת או משום וימיה או משום דחיה אף אלו דכיוהא כמו בחול הרי דמשום דקאי לכשחל בחול דהו' מלתא דפטיטא קא עקר לה מלישנא דאפי' ואיקי לה בלישנא דאף: **אע"פ** שייך בטעמא דמלתא או בבכאה דמילתא

דמילתא ולא אמרוין בה לא מבעיא וכן לא שייך למימר
 אף זו כוונתו זה כזה כמו אע"ג דסד"א משום טעמא דאית
 בההיא מלתא הוה אמונא דרינא הכי קמ"ל דאע"ג
 דאיכא ההוא טעמא מ"מ דינא לאו הכי ועיין ח"ח סי'
 תרפ"ז הבי' וכתב שמבטלין מעבודתן ובאין לשמוע
 מקרא מגילה אע"פ שיט שיהו ביום וכו' ומיהו דוקא
 כשיכולים אח"כ להשלים העבודה וכו' ע"כ ע"ס: והואיל
 כי היר כותבת הקולמוס עלטת להודיע לך עוד
 פרפראות אלו דאית **באי טעמא** ט"ל היכי
 מטמע סנהדרין פ' כגמר הדון דף מ"ו
 ואית מאי טעמא ט"ל באחה ענין פ' ואלו מבלחין דף
 י"ט: אית **באי קמ"ל** ט"ל פשוטא ואית מאי
 קמ"ל ט"ל דלא שמעינן מודי דמאי
 איכפת לן בזו הולפותא רש"בס ל"ה מאי קמ"ל בתרא
 דף כ"א ע"א: אשכחן **באי טעמא** דהוינו
 מה רוצה לומר פ"ק דתובנות גבי שהיא
 דמפני מה אבבעתיו של ארס דומות ליתרות וכו' מאי
 טעמא או לימא דמחלקן וכו': איתא הכי מצינו איכא
 דאמרי דלא פליג ואין מחלוקת לא בנוסח הממרא כן
 הבוא הרב המגיד הל' ברכות ס"ב וז"ל הכי תרי ליטני
 חדא טעמא אית להו ואין לטס חלוקה אלא בשינוי
 הממרא בלבד ויש מקומות בגמ' כזה דמקפיד על נוסח
 המימרא הואך היתה אע"פ שאין ביניהם הפרש ואח"כ
 מצאתיו לכלל הזה בין כללו השאריות וקפ"ל עשוריו:
 פני קוסמות ותירמץ אחת וכתבו התוס' דלא חויט לשנוי
 הקוסיה האחרת פ"ק דשבת דף י"ע"א ד"ה טריחותא
 למוכר: התוס' נוהגים לדרקן מדאמרוין אמר רבא
 ולא אמרוין רבא אמר אלמא לאו לאפלוגי אתא עיין
 מזה"ש ח"ב בח"מ דף ס"ז ע"ג פ"ס עיניך להאי דלקמן
הלכתא דדינא היכא דסיך בשני
 נשאים איזה מהם מקרי הלכתא דדינא ד"ה דקיימא
 לן היכא דאיכא תרי מפניות או ברויות או ממרות
 דסתרן אהדרי דנקיטין כההוא דמתנא גבי הלכתא
 דדינא היכא דשני המקומות שויכי לההוא דינא הי
 דוכתא מנווהו קרוין הלכתא דדינא וכגון ההוא דסי'
 תרצ"ו ס"ד כל דברי אבלות נוהגים בחנוכה ופורים
 ואילו ביר' ב"ד ב"ד ק"ו ת"א כתב אין אבלות נוהג בזהשתא
 דינו אבלות חסבינן הלכתא דדינא או דינו פורים
 חסבינן הלכתא דדינא: י"ל דטמא דינו אבלות חסבינן
 הלכתא דדינא מידי דהוה אההיא דפ' אלו דברים
 הלכות הר"ף דף מ"ג ע"ב רבינו ונהה פ"ה לא שנו אלא
 בין תבטיל לתבטיל אבל בין תבטיל לגבינה חובה
 הר"ף ז"ל פסק הלכה במסכת חולין שאחר שאכל בשר
 אינו אוכל גבינה וכו' אלא צריך לשהות ש"ס ומקשים
 עליו מהא וכו' ותירץ וכו' ומה שלא דקדקו בלשון ולא
 אמר בין גבינה לתבטיל מפני שכאן לא היה מדבר אלא

בענין הנטילה ומפני שלא מדבר בהפרש שיש בין
 גבינה לבשר או בין בשר לגבינה לא חששו אבל במס'
 חולין כשהיה אומר הדין שיש בין בשר לגבינה וכו'
 דקדקו בלשון וכשהיה ל"ל בין גבינה ואח"כ בשר לא
 היה אומר אלא בין גבינה לתבטיל עכ"ל והרי התם
 דבמס' חולין הוה הלכתא דדינא ובמס' ברכות כמו
 הלכתא דדינא לענין נטילה וחשוב למס' חולין הלכתא
 דדינא טפי ממסכת ברכות משום עיקר הנושא הכא נמי
 אבלות עיקר הנושא וחסבינן ליה טפי הלכתא דדינא
 אוברא דאיכא לפלוגי דלא רמי לההיא דשאי התם
 דלא איתמר בהדיא בין תבטיל ואחר גבינה חובה: א"כ
 לא איתמר בין תבטיל לגבינה ובין גבינה לתבטיל
 חובה דאילו הוה תני תרוניהו ה"ל כאילו תני בהדיא
 תבטיל ואח"כ גבינה וכל כה"ג לעולם דחשוב שפיר גבי
 נטילת ידים נמי הלכתא דדינא רהא אתא לאשמוענן
 איזה דבר צריך נטילה אבל לא איתמר בהדיא אלא
 מדיוקא דסדורא דלישנא דקאמר בין תבטיל לגבינה הוא
 דבעינן למשמע דאחר שאכל בשר יוכל לאכול גבינה
 וכל כה"ג כיון דכבר מפורש בדוכתא אחריתי דאחר
 שאכל בשר אסור לאכול גבינה אלא דוקא אחר שאכל
 גבינה הוא דיכול לאכול בשר א"כ הכא כו' אתא
 לאשמוענן דינו נטילת ידים כו' לא קפיד אכדרא דלישנא
 לית לן בה ולא דק כיון דמשקרא גבינה אחר בשר לא
 מתאכיל כדאיתברר במס' חולין מהיכא תיתי ליה נטילה
 ומשום הכי לא דק בסדרא דלישנא ותני בין תבטיל
 לגבינה מש"כ אילו הוה תני בהדיא תבטיל ואח"כ
 גבינה או אי אה תני בין תבטיל לגבינה או בין גבינה
 לתבטיל וכדכתיבנא והכא גבי אבלות בפורים בין
 בא"ח בין ב"ד מתמיא בהדיא וחד קתיר אלוך: וכפי
 מה שמצאתי מונה בשולחן הטמור של מ"ה מז' זל"ה
 יחדיו חוברו חבר ואין נכתר זה לשנוי בא"ח סי' תרצ"ו
 ס"ד כל דברי אבלות שהנכנה נוהגים בחנוכה ופורים
 וחייב לשלוח מנות ע"כ דאתי כההיא ד"ד סי' ת"א ס"ז
 סכת' ומ"מ אין אבלות נוהג בו לא ב"ד ולא בט"ו אלא
 דברים שבזינעא נוהג וחייב לשלוח מנות ואע"פ שאינו
 מתאבל בהם עולים לו למינן הסבעה כמו שבת: ודין
 חנוכה ופורים מפני אהדרי ויליף חד מחבריה ודוק:
 הדין לכללין דע כי לפעמים מביא הגמרא פסוק א'
 אע"ג דלא נפקא מהתם מפני שהוא פשוט מגילה דף כ'
 ד"ה דכתיב ובימים השמיני ועיין מועד קטן דף ח' ד"ה
 נפקא לי מכתב נראה לי ועיין בסוכה דף ל" ד"ה כו'
 וקרויב מכס

שאלה קב רב ולוי הלכה כמאן
תשובה כתב פ"כ
 דרב ור' חנינא הלכה כרב ולוי היה כפוף לר' חנינא
 כדמוכח פ' הנשא דף כ"ג דאתא לוי ותיב גביה ור'
 חנינא

חיובא אמרי דאוי משתכחא תורה מהדרנא לה מפלפולי
והי'חו רבי ראם ושיבה במקומו ואם הלכה כרב לגבי
רבי חייבא כ"ס לגבי לוי וכעין זה איכא בטוסקים ועיין
מהר"ן חובב סי' י"א ובפ' הזהב גבי במה קוין בכלו
אל קונה וכו' אומ' בתוס' הלכה כרב נגד לוי עיין
לקמן סי' ק"ד

קנ

אבל הר"ף והרא"ם כשבאו לפסוק בההיא
דקנין הלכה כרב כתבו חדא משום דרב אתי
כת"ק ולוי כר' יהודה ועוד דמסקנא דשמעתא כרב
לקחא וכשבאו לפסוק כרב חזן נגד רב שעת דאין
קוין בשותח כתבו חדא דהלכתא כרב בדיני (וכרב
שעת באיסורי) ועוד דמסקנא כרב חזן ומלא כתבו
גבי רב ולוי חדא דרב ולוי הלכה כרב ועוד וכו' משמע
דלא ברורא להו מילתא -

קד

ובתוס' כת' משמע דהלכה כרב מדקח' לא שוקי
דלוי ועוד דרב חזן בפ' השולח ס"ל כרב
ולא מויתי בתוס' כהר"ף והרא"ם משום דרב כת"ק ולוי
כר' יהודה וט' להסתפק בדעת התוס' אם קוברים
בעלמא רב ולוי הלכה כלוי ולפיכך אפי' אתי רב כת"ק
הלכה כלוי כמו שאם היה אביו כת"ק ורבא כר' יהודה
דהלכה כרבא כפי רוב הפוסקים - ועיין ב"ה ח"כ
תק"ם גבי עטרות חתנים דפק כלוי נגד רב ושמאל
ועיין ת"מ -

קה

ז"ע בהר"ף פ"ע פסחים גבי אין משטורין
אחר מכה אפיקומן פסק בלישנא קמא משום
דהו' שתמא דתלמעדא ושבין מר זוטרא ראירי בסוף
ובפ"ק רשבת גבי לא יטב לפני הכפר פסק כרב אחא
בר יעקב ושבין לישנא קמא ריהוא סתם גמ' ואי משום
רב אחא בתראה מר זוטרא הוה בתרא טפי דהוה בזמן
רב אפי' ורב אחא ב"ז לא איפקר משקיה דרב הונא -

קז

בריש האומנא ת"ס כל המשנה וכו' בשלמא כל
המשנה לשפוקי וכו' הקטן דלמה לו למקטן
לפרט כל המשנה דאין לו להבא אלא מה שצריך לו
דבשלמא בברויתא צריך לתקנה ולתרכה קודם שיקשה
על'א ואמרו משבשתא היא אבל משנה אינה נרכה
תיקון דאיהו מוקמה אכפשה : ואמרתי דזה שנוהגין לומר
שאין המקשה מביא אלא מה שצריך לקושיותו היינו וחד
נגד יחוד אבל סתם תלמודא דרך להשמיענו אגב
אורחין וכן כתבתי גבי כשמביא ת"ס הרבה וכשמביא
הסך זה מזה רוכה לאוקומי בעיא דתנאי :

קז

בפ"ה דבתרא דף ע"ט מתני' וחודאה ר' נתן
קאמר לה ע"ש רש"בם דפסק כמתני' משום
הא דיבמות דסתם במשנה ומחלוקת בבריתא הלכה
כסתם משנה וכו' והיה נראה דהוה אתיא כר' יוחנן
דאמוראי ניכחו אליביה דהלכה כסתם משנה אבל שאר
אמוראי לא כ"ל הכי -

שאלה קח

חס יט לעשות ס"ם מכתות
הפוסקים • תשובה

כמצא באחרונים שעוסין כן ואע"ג דמוהר"ב בל במקום
א' דחה זה כיון דבמקומות אחרים נמצא להסך ולא
ידעין או דקמיותא איכא למימר דע"ג דהכי מסתברא
דבגמרא איכא נמי ספקא הויכא דלא איתמר הלכתא לא
כמר ולא כמר דהו"ל ספקא א"כ בדעות הפוסקים נמי
איכא למימר הכי וכן הנהוגו האחרונים לעשות ס"ם
אע"פ שאינו מתהסך - אמר המנ"ח ראיתי להרמב"ם
לך הדיבור ממה שכתב רסום אשר לא חיק לקורא לזכור
אתו (פלוגתא דרבנותא) הויכא דליכא חזקה לעוס חד
מוכייהו והויכא דאיכא חזקה לחד מוכייהו ולא איתמר
הלכתא לא כמר ולא כמר - אי הוי מלתא דליכא חזקה
לעוס חד מוכייהו אמרינן כל ראלים גבר עינן פ' המזיקין
דף ס"ט ע"א א"ל הויכא בר תחלישא השתא דלא איתמר
הלכתא לא כמר ולא כמר כל ראלים גבר - ולע"ד מוכייה
שמעינן דבמודי דאיכא חזקה לחד אוקומין אחזקתיה
והויכא דאיכא חזקת מאריה קמא והלה תפוש עיין
חילוקין פ' חזקת דף ל"ב ע"ב הלכתא כותיה דרבא
בארעא רש"ב ס"ל ה הלכתא כותיה דרבה וכו' ותוס'
ד"ה והלכתא כותיה וכו' ע"ב ומיהו התוספות התם
כליגו עליה דרש"בם ופ"ל דההיא דהתם לאו משום
ספקא הוא אלא משום דהלכתא הכי אבל הו' מיהא
משמע דס"ל דהויכא דהו' ספקא דלא ודעינן הלכתא
כמאן דאין מוקמינן אמאן דתפוש ומאי דתירשו עליה
דרש"בם ודעת רש"בם עיין לקמן (ק"ל פסק הלכה)
ומיהו לרש"בם ולתוס' פרק חזקת רוקח דלא מסתבר
טעמא דחד מאן דפליג מאידך אבל אי מסתבר טעמא
דחד מינייהו ספקין כותיה וכן משמע מדברי התוס'
פ' המזיקין דף ס"ע"ב ד"ה והשתא דלא איתמר וכו' א"כ
הבא מסתבר טעמא דרב וכו' ע"כ והאי דלא פסקיה
התם כרב אע"ג דמסתבר טעמיה היינו משום דק"ל
הלכתא כשמאל בדיני ומספקא לן אי הויכא אפי' הויכא
דמסתבר טעמיה דרב או לא ומשום הכי אמר כל ראלים
גבר ודומיא קת' לההיא דפ"ק דיבמות דף י"ד ס"א ה"מ
הויכא רבי הרד"י ניכחו הבא ב"ס מחדרי טע"ע"כ אבל
בשאר תרי רבנותא לעולם דאזלינן בתר ההוא דמסתבר
טעמיה ומאי דאמרינן השתא ק"ל כפלוגי משום דליכא
בדורות הללו מי שיוכל להכריע וכדכתב מוהר"ב כלל
יב"ס ע"ג דף כ"ד ע"ב • (מוחק מוכיח) (תפוסה
(פסק מחמת חברין ירעה) (חזקת מאריה קמא
מאריה בתרא) (קרקע מטלטל) ספקא דויכא פלוגתא
דרבנותא לרש"בם אוקומין אמאן דתפוש אפי' קרקע
בין דהשתא אכן מכפקא לן היכי הו' ויכא בהאי מלתא
בין דאיכא פלוגתא ומכפקא לן הלכתא כמאן וטעמא
דמלתא דמי' האי מאן דתניס למימר משום דאתן לא
ירעיתו

ידעיתו מידן לירלל ודעיתו היכו הו דוכא בעיתו אפוקי
מכאן וכ"הב איתא ביר כו' כ"ג דרישה וכו' כ"ז עיין עליו
שאין כאן מקומו מה שאין כן כפקא דתרי ותרי דאמרינן
אוקי תרי לבהדי תרי ואוקי ממוכא בחזקת מארי קמא
דהתם לאו משום חכרון ידעית ב"ד הוא דלא פסקינן
לדיניה אלא משום דאין ללוקה ראיה דאי לדריה אית
סהדי למוכר כמו אית סהדי כהדי ומאי חזית דכמת אהני
במוך אהני והוה להו סהדי דהאי ודהאי כאילו ליתנהו
ובאילו לא הוה ליה סהדי לא למוכר ולא ללוקה וביון
דלמוכר אית ליה חזקתיה דהיוכו מאריה קמא על הלוקח
הראיה דאטו או מעיקרא לא הונו מויתו כהדי לא למוכר
ולא ללוקה מו לא אמרינן ללוקה אייתי ראיה דארעא
בחזקת מארי קוימא הסתא כמו דכוותה דהא כולהו
סהדי משבינן להו באילו ליתנהו אבל ספקא דדינא
דמשום חכרון ידעיתו אין להוציא הממון ממאן דתפוס:
(ועיין לזה הרשב"א בית ד' סער ח' דף ק"ב ע"א וז"ל
זמ"א כשהסתר והאוסור בפניו ואי אפטר לעמוד על
ציקר אע"פ שהוה מאוסורין על דבריהם אכור והולבין
בו לסחמור שהרי כחל מדרבנן וא"פ אמרו דברידיה
משערין משום דמאי דכפיק מיניה לא ידעין) ועיין י"ד
ק"י כ"ב בררשה דכת' דחכרון ידעיה דלא בקי אינן אינו
קוין לב"ס זרמו סי' כז ודכוותא איכא לממר בכ"ד ואע"ג
דהתם לא אתמר אלא לענין ס"ס מ"מ שמעין מוכה
דחכרון ידעיתו קולה ומשום הכי מצי האי מאן דתפוס
למימר לא מעיקרא ממוכא מתותיה ידי אפומיכו דהא
אתן לא ידעיתו דיכא היכו הו זה כ"ל דעת התוס' על
קירוש רשב"ס פ' חזקת דף ל"ב ע"ב ד"ה והלכתא בנותיה
דרבא בארעא: ומיהו התוס' לא סני להו בין ספיקא
דדינא לב"ס דתרי ותרי בכלל גזכא אוקמינן בידא מאן
דתפוס ואפ"י במקרקעי ומשמע ב"ל דההיא דבר שטיא
איורי דאכתו לא נכסכו לקוחות לתוך הקרקעות וק"ל
דהתם פ"ב דכתובות דף כ"ב ע"א תוס' ד"ה ואוקי ממוכא
בחזקת בר שטיא רוקא בקרקע הוא דאמרינן הכי אבל
במטלטלי אמרינן דהונו בחזקת המוחזק משמע דס"ל
דהאי דב"ט סט כבר יהרו הלוקחות לקרקעות ואפ"ה
מוקמינן בחזקת בר שטיא • (תרי ותרי ואיכא חזקה
לאיבורא) ספקא דתרין ותרי מדאורייתא חסבינן ליה
בוראי וחייב סטאת משום דאוקמינן אחזקתיה פ"ב
דכתובות דף כ"ב ע"ב תוס' פרק ארבע' אחין דף ל"א)
(ספק ספקא בממון פלוגתא דרב וותא) (רוב) כ"ס
דפלוגתא הרבנותא עדיף מרובא דאע"ג דבממון לא
אזלינן בתר רובא לאפוקי ממוכא משום ס"ס מפיקין
כן הסכים מס"מ קלעו וכל האחרונים: וכתב דאע"ג
דמוהרי"ב סתן דבריו אהדדי הכי נקטינן: וכ"ס א"א
ז"ל: ולע"ד טעמא דמילתא דרובא לא הו גריעותא
לאירך גיבא דספיקא אלא חלימותא להך גיבא טפי

מאירך אבל ס"ס ספיקא בתרא הו גריעותא לאירך
גיבא דספק קמייתא וגרע הוה גיבא בנפסיה מ"כ
רובא דלא גרע הוה גיבא בנפסיה ואפ"י בס"ס דלא
מתהדר למ"ד רחטיב ספור ס"ס עיין כמו האי טעמא
דההיא גיבא גרע בנפסיה כיון דעיקרו של דבר גרע
דכהי דלא מתהדר אבל הא מיהא בעיקרו איכא כפיקא
ודמיה למאי דמחלקינן בין הויכא דעיקרו של דבר תורה
להויכא דעיקרו דרבנן ה"ס ס"ס אע"ג דלא מתהדר הא
מיהא גרע עיקרו של דבר וסוגיות דכתובות דפתח
פתוח דק"ט משמע דלא בענין ס"ס מתהדר מאי
דמספקא ליה למהרי"ב ז"ל אי ס"ס דפלוגתא דרבנותא אי
חסבינן ליה ס"ס או לא וטעמיה מההוא דפ"ק דכתובות
דף ט' ע"א תוס' ד"ה ואב"א באסת ישראל וכו' דמשום
אזכר חד הוא ולע"ד שאני ההיא דככנס ספקא בתרייתא
דפיתוי קטנה בכלל פס דכפקא קמייתא דאזכר ומשום
דסס אזכר חד הוא אבל הכא בין אס אתה דן ס"ס
בשמייהו דרבנותא בין אס אתה דן בסברתייהו לא
מצית ללכלולי חד כפיקא בשמיה דאירך. ועכ"ל דרברי
מהרי"ב דס"ס דדינא פוס ס' דדינא חד הוא הוינו
לרשב"ס דס"ל דמשום חכרון ידעיתו לא מפיקין מירא
דמאן דתפוס ומשום הכי מ"ל כפקא חדא מה לוב ספיקי
כולא הוא חכרון ידעיתו ועיין מ"ס לעיל בס' דדינא
בד"ב וכו' דבת' רברי דסב"ס ר"פ חזקת דף ל"ב ע"ב
והלכתא כוותיה דרבא בארעא: כפקא דדינא ופלוגתא
דרבנות' אי חטיב בטוען טענת ברוח או אי חטיב בטוען
טענת שמא הו פלוגתא ומייתי לה מהרא' טעון ק"י כ"ב
דף לט' ע"ט: ובעיך מוחזק מוציא: (תפוסה דמהכי
אחר טיבא דמירו) אשכחן דאפילו נכאת מירו הו כאילו
הוית בירו עיין ח"מ ק"ה על כ"ז ופ"ט סו' כמ"ע כ"א
ונ"ל דוקא לענין דלהו מוחזק כאילו היה עדיין תפוס
אבל לא לענין נאמנות במינו כיון דליתיה הסתא תותיה
ידיה ועיין ח"מ סו' ק"ל ויה"א כ"ל ק"ו ס"ב: תפוסה
מנכסי יתומים קטנים להר"ס דס' מהני תפוסה היכא
דלא באו ליד היתומים עיין ח"מ סו' י"ד בתפוסותיו:
תפוסה אחר פנולר הכפק וטענת ברוח הו פלוגתא
מייתי לה מהרא' טעון סו' כ"ג דף ל"ט ריש עב: תפוסה
אחר פנולר הכפק וטענת שמא אין מוציאין מיר התפוס
עיין הר"ף ור"ס בר ברק ומשמע דאיכא מאן דפלוג
מייתי לה מהרא' טעון סו' ודף הכ"ז תפוסה (מוחזק מוציא)
(מינו חוץ לבר"א לא מהני וכשבא לב"ד תו לית ליה מינו)
ירושלמי פ' האומר ומרדכי פ"ק דמועיא וספר הגדה
פ"ק דמועיא חד בר נפק עס חברה בשוקא ח"ל הב
לי קיתנא דאית לי ב"ב ח"ל הב לי דינרא דאית לי נבך
ח"ל הב לי קיתנא וכב דינרא אתא עובדא קומי ר'
מונא ח"ל את אודית ליה בדינרא והוא לא אודי לך
בקיתנא זיל והב ליה דינרא ע"כ ומייתי לה דהרב"א ס'
דע"ג:

דע"ג: זכ"ל היכי פשיט הדרכא דאינו וכול לומר אתה חייב לי חוב אחר דבהדיא איתא ח"מ ס' ע"ב כי קל"ג דמהימן במיגוואין לומר דהאי דהרד"ב איורי דליכא מיגו וכבון דליכא ערו ידע וערו ראה דהא משום מורה ולא מודה קא כנע וכן ההוא דירושלמי דמיתו משום את מורית ואיהו לא מורי הוא ומינה מיתו ראוה משמע דעובדא דיריה כמו ברלא אתידע אלף ע"פ הוראתם איורי וההוא דירושלמי לדודן לא ק' ולא מירי דההוא איורי כדקמו אהרדי בסוקא ומינין דאורי בקיתוכא חוץ לב"ד תו לית ליה מיגווא"עב דבשעת דאורי בקיתוכא חוץ דקיתוכא קאמר כמו דאית ליה גבי דינרא מ"מ לא מהני מיגו אלף ב"ד ומכאן דהורה חוץ לב"ד קמי כהר"י תו לית ליה מיגו וכסבא לב"ד: ואיתא להאי דינא בהר"אם כלל קו ומיתו לה בטור ב"ה ח"מ ס' קל"ג ובש"ע ס"ג: ומלשון המרכי כמדומה דמשמע כדברי הרד"ב (מוחזק מוציא) חיוב וספק) ספק בוראי חיוב אי מפיק הספק מורי ודאי חיוב חילוק כזה עיין מוה"ר"ט יד ס' מ' בתשובתו ועיין ח"מ ס' ע"ג כל תקנה או דרבנן טבא להוציא מדין תורה הבא להוציא מדין תורה מיקרי מוציא עיין מוה"ר"ט ע"ס. (לוקח גבי בעל סדה) אשכחן דלוקח מוחזק ובעל הסדה יקרי מוציא: ירושלמי דבטון פ' הנזקין גבי ההוא דסקריקין הם אומרים הוה בידינו ליקח והלקוחות אומרים לא הוה בידם ליקח הקרקע בחזקת הלקוחות טהמוציא מהבורו עליו הראויה ומיתו לה להטבא כי תתקטו זכ"ל הרבר במיתוק משום דאיכא למילף מינה טובא ומהנהו כללי דלעיל דוק: מה סנהגין לרויך בדברי ר"טו כשאומר

קט

פסק הוה במקום פלוני כן מצאתי שדקדק דעל בוס שלמה של קמא גבי פסוק הוה בס' משלי ג' בס' מהר"י קולון מדויק היכא שאומר רש"י לקמן מפרש ואזיל או כדמפרש ואזיל בענין חוכם בגיטין.

קי

כלל גדול הוה שכל דבר שהובא בגמ' או בדברי הפוסקים ללמוד דבר מדבר ולא כחיות לדבר אחר אלף תקטנה אגב גררא או לפום ריהטא שאין ללמוד מאותו דבר דכרו נכבה וכן כתב הר"ן דפ כל שעה גבי הכי ככתי דפסחא ז"ל אבל רב"ז כתב בפסקיו הלכותיו שאין הסכין צריך אלף הגעלה זכו וזו שאמרו פ"ק דחולין גבי ככין של גוים טלבינה באר (משמע שצריך לובין) לא מעיל נפשיה בדוכייה דככין אלף דרך קצרה תפס שטהר אותו טהרה גמורה: ובשאלות מוה"ר דך איתא שאין ללמוד מדברי הפוסק אלף מה שיש בגמ' שכתהו דין מחורט אומרו בפירוט בלשון כ"ל:

קיא

דע שיש חילוק בין כשאומר תני בשם פ' או אמורא אומר משום פלוני התנא בלא תני זה תמצאהו בהדיא בתוס' פ' כערה שנתתה דף

מ"ד ותוא מן הגמ' פ' הכותב גבי אבא שאול בר"ה דאמא מריס כשאמר שמואל מטמו בלא שיאמר תני אין לו כח תנא וכשאומר תני בשם אבא שאול וכו' הוה תנא:

קיב

רש"י דתעניות גבי ובקבלה הוה אומר כתוב בתוך דברי רש"י בשם תוספות מיין דהו דכל דבור סלא דבר הנכבא בשם ה' אלף מעצמו לא קרו דברי קבלה ואיהו ת למוד כתב זה דהא בריס קמא דבעי למילף מכוונה בקרן מדקיה בן כנענה וכו' ת"ד מדרבי קבלה לא ילפינן הרי דקרי דברי קבלה מה טבא בכתבי הקדש אע"פ סלא דברו ה' כי בזמן דברו הנכבא:

קיד

בפרק הפועלים תנן אוכל שעל קסות אפי' בדינר ר"ח וכו' וחכמים מתירים ופריך בגמרא חכמים היינו ת"ק איכא בינייהו מלמדיו ועסקו כחכמים מטעמם ולי נראה דהיינו טעמא דיש לפסוק כחכמים משום דק"ל סתם מתניתן ר"מ וכוון דלא איתברר הכי חכמים תנן כיננהו איכא לומר כל חכמי ישראל הם מלבד ר"מ דתמא כוונה ור"א שהוכר בפירוש דכיון דלא אשכחן יחיד דאית ליה הוה סברא דחכמים דכיומא תנן חכמים ר' פלוני כדאמרינן בפרק כוכו הדס ואותוואת בני ראה ר' דבריו של ר"פ ושאין בלשון חכמים סתם משום דאשכחן בהדיא ר"פ ר"ס' שחיטה שאינה דאויה לאו סמה שחיטה אבל מכתמא חכמים הו"כ כ' דאטו תנאו טקלת מעלמא:

קיד

טור ח"מ סוף סי' ע"ב כשחלק הר"אם ארדוה בין השאלות והפסק' אזלינן בתר הפסקים והו"ב בתראי: וקשה עלה דהא גבי דבי שפטה ביולדותו הכסף קונה וכו' ובזקנות להפך איכא מ"ד כילדותיה מכתברא א"כ הוה לנו לומר דאזלינן בתר הכברא או להחטיב דעת הילדות לאחר זה שמרות לאחר ולכרפועס אחרים

קטו

ירקות שראוים לאכול ויש בהן רוח כוזר מברבין על הרוח: תשובה מאחר שמברך על אכילתם בפה"א הוה נראה שיש לברך: על הרוח הנזקת ר"ס בפירות כגון המיכתא שקורין בערבי נע"ע הוה מיין ירק שאוכלין אותו בטהור חי לעורר תאות המאכל ויש לו רוח טוב ולא ראיתי שמברבין עליו אלף עשבי בשמים ולא ודעתו למהמיהו אם ירק שאינו כאלל כמות טהור חי מריח בו חי יש להסתפק אם יברך בותק רט"ב.

קיו

ב"י סוף סי' ט' גבי טלית של פשתן אחר שהביא המחלוקת כתב היכא דלא אפשר ליה מוטב שיעשה טלית של פשתן ויברך עליו משיתבטל וכו' ובס' תרמ"ט גבי לולב בשם מחמת סלע המחלוקת פסק שיטלנו בלא ברכה כ"ע מ"ס ועיין ס' ס"ג גבי כפסקה

בפסקה רצועה או מהניח תפירה שהניח הרבר בפסק ופסוק להניח מלהתבטל אם יברך :

ק"ז

כתב ב' קו' גבי הטול זיכות על זיכות ולענין הלכה נראה דאע"ג דהיאש מש' בפירושו כיון דרש"י מפרש הוא ולא פסקו הו"ל הרמ"בם וזה"ש חד לגבי חד והלכה כוותיה דהרמ"בם דמסתברא טעמיה ועוד מדבריו רב פשא מפרשו טפי חלוביה וכו' כלל זה אינו נראה כלל מדבריו רש"י לקוחים מרבותיו הגדולים במה ר' י' וקר וכו' וכמעט מביעים הדברים לרב"מ וחס הוא כבר וקבל ספמט ההלכה כך למה יברע משאר פוסקים ולענין תפילין חשבונן לה וכן לענין סבלונות ולכמה דברים וכן ראוי :

שאלה ק"ח

מי שפסקו לו חוסי הגדיל ואין לו חוסי אחרים כיצד יעשה :

תשובה

אפשר שיתיר ג' חוליות עם ג' קשרים העליונים ויניח קשר התחתון עם חליותיו כדי שיהא פתיל וגדיל עד שימצא אחרים ואין בזה משום פתעה ולא מן העשוי כיון שנתעשה בכשרות : ועוד דיש מכתירין אפי' נפסק הגדיל כל שנתקור כדי ענינה : **שאלה ק"ט** מי שהניח תפילין של יד וברך ג' כרובות העליונות ולא ברך וסח בכתום מהו **תשובה** כיון דברכות אינן מעכבות טפיר מיקרי סח בן תפילה לתפילה ומברך פתים :

שאלה ק"ב

אחר הניח תפילה של יד וכטבא להניח של ראש

בפסקה רצועה והוצרך להביא רצועה אחרת אם יברך פתים :

תשובה

אפשר דאין צריך לברך ולא דמי להניח דכסב תרמוכא ונפל מיריה דתנור ומברך דהתם אזל ליה לגמרי אבל השא הקצוצה היא העיקר וחסום דבטלה הטפלה לא בטל העיקר :

שאלה קכ"א

מה שהביא הב"י סי' ע"ד בפס' הר"י שאם האדם

מחבק גופו בזרועותיו דיונין ליה בהפסקה דבגדי והא ק"ל דמין במינו אינו חוכף : **תשובה** לא עת לרחוק מחבק משום האי טעמא דפ' ג' דזבחוס גבי המקריב קדשים ואמוריהם בחוץ חייב שרכיבן והאיובא חגיגה דבשר בין האם לאומורים אחר שמואל בשהיפכן ור' יוחנן אמר וכו' הא מני ר' ש' הוא רב אמר מין במינו אינו חוכף וכתבו בתוס' דהא דתנן לעיל רפ"ב על גבי רגלי חבירו עפל משום דאין הך שירות בכך ע"ב והשתא מצי הר"י למימר דכיון דר' יוחנן לאוהיב טעמא משום מין ומימי משמש דלירודיה חוכף וק"ל בר' יוחנן לגבי דרב' וקפוא לן עלה חדא דמדמייתי גמ' דבריו רב לבבוק איכא למימר משום דמסתבר טעמיה ואפי' תימא לר' יוחנן ושמאל הא דלא חשיב לבשר

ואומורים מין במינו משום דבשר אינו ראוי להקרבה ואומורים בני הקרבה ביניהם אבל רגל' ע"ג דגלי חבירו לאומורים חגיגה אלא כמ"ס בתוס' משום דאין הך שירות בכך ואפי' את"ל דמשום חגיגה נגעו בה ה"מ רגלי חבירו אבל הוא בעצמו אינו חוכף דאין לך חגיגה גדולה מן החזה שהלב נתון בתוכו ואינו חוכף ובה אפי' טפיר מה שהביא הב"י בפס' א"ז ות"ה דאם נתן ידיו על ראשו לא מיקרי כיומי אבל יד חבירו חשיב טפיר כיומי :

שאלה קכ"ב

מה שמתפללין על הכו"ם אם יש חשש בדבר **תש"ן**

אלו המיטות עשויות מעץ או מאבן החולקות את חצי הבית כמין אכטבא וקבועות בקרקע ובכותל נראה דבקרקע דמו ואין דינס במוטה לענין שלא להניח תחתיהם אוכלין וכן לענין אבל שלא יפס אלא בקרקע ע"ג סטיו זה נראה דמותר אמנס כשמתקבצים לבית להתפלל וכולס או רובס למטה נראה דלאו טפיר עברי היחידים העומדים למעלה אם לא במקום דאי אפשר :

שאלה קכ"ג

מ"כ טענה במקום שמחזירין אותו ולא נזכרו עד אחר

שנתפזרו איש לדרכו מיבעיא אי מחוייבין להו לחיובי וחס עבר זמנה של אותה תפלה אם יש תשלומין לזכור **תש"ן** מהא דתנן בפ' התפלת לא הקריבו כבס בבקר וקריבו בין הערבים משמע דאם לא התפללו שחרית ישלמו בין הערבים אבל לא אם התפללו מנחה טוב אין תקנה דכיון דאין צבור מתפללין נדב' קריבין ביה עבר וימו בטל קרבנו אבל יחוד כיון דמשום רחמים נגעו בה והל ואפי' התפלל אדם בכל יום אמת עליו שאם לא התפלל מנחה יתפלל ערבית פתים ולענין אי מטרחינן להו להתקבץ פעם שניה אפשר דכיון דהו טרחא יתירא אמרינן בב"ב הרי תפלת מנחה לפינוי שישלם כי הוכי דאמהינן היבא דטעה ר"ח בשחרית שהרי תפלת המוספים לפינוי :

שאלה קכ"ד

אינו נוסחא היא הישרה בדבריו הר"מנס בענין חזרת

ט"ז בלחם **תשובה** נוסחת הטור ק"י ק"כ מחזורתא דלעולם אינו חוזר ומה לי ג' ראשונות או אחרונות כי מה שמתפלל בלחם הוא להסדור תפלתו ולהתפלל עם הצבור ולמה יטרוח הצבור על לא דבר ואפשר כוונת הר"מנס טענה בג' ראשונות ונזכר מיר דברי חזרת' ב' ברבות דבר מועט הוא ולכא טרחא :

שאלה קכ"ה

בהן שפחה יין בתוך הסעודה אם נוסחא את כפיו **תש"ן**

אע"ג דאמרינן בפע"פ דיון שבתוך הסעודה אינו מסכר אין למדיו ממנו לענין ברכת כהנים דאינו מסכר דקאמר התם היינו דאנו טורדו כ"כ שלא יוכל לומר את ההלל

ההלל חבל לא יבצר שאין דעתו כלולה ואע"פ כן לא חמסו והרי הוא שותה ב' כוסות אליבא ריקנא כל אחד מביעית א"כ כשחאסר הרבעית הוינו מסוס שבוס מעט וטעמא דמילתא דהכנס לבעוד לפני ה' בעי דעת כלולה לבמרי:

שאלה קכז

הכוסל ידיו ולא כיון לסעודה מהו: **השובה** בפירוש הביא זה הבי' קי' קכ"ח אגור בשם שבולי הלקט דלא מהני ואיכא למדרי ביה כדגא מההוא דבפ"ב דחגיגה גבי טבל ולא הוחזק כאלו לא טבל בגמרא סם דלחולין אין צריך כוונה ולשון הר' מבס פ"ג מה' אבות הטומאות וכן הכוסל ידיו או הטבילין צריך כוונה אפי' למעשה ומשמע לחולין לא. ומה שהביא בפ"ט ק"ט ראייה מדאמר רב מטל ארס ידיו שחרית ומתנה עליהן כל היום וקאמר דההוא בשפוימר ידיו און מעס דהוה דהתם כשלא שומרן הויין קתם ידים עסקניות וחוייסינן שמה כגעו במקום טומאה אבל נטל ע"מ לנקות ידיו ומיד נתן בדעתו ע"מ לאכול או שהיה ארס אחר עומד עליו ורואה שלא כטמאו ידיו מכלן דלא מהני:

קכ"ז ומה

שהביא מעס הר' שבא דבעינן כוונת כותן או כנטל לו יהי כדבריו לאו משום דחולין בעו כוונה אלא דכשלא נטלן ע"מ לאכול איכא למיחש שמה לא נטלן ופה אבל אם יש רואה און שהוא זכור מוד כגון ההוא דתנן במכשירין פירות שפלו לתיך אמת המים פפט מי שהיו ידיו טמאות ונטלן ידיו טהורות ורוחק הוא מה שדחה הרס' בא לענין מבע איתמר ומה שהעלה הבי' רכיון שהפוסקים לא כתבו בפ"י שאין צריך כוונה כלל נקטוין כדברי הרס' בא תימא הוא דאטו דין כזה לא היה להם לפרשו ובפרט הר"מ בת"ל שהבאתי לעיל דלמעשה צריך כוונה למה לא כתב כן לחולין והרי קתמו כפירושו ועוד דהבי' עצמו הביא דבריו שבולי הלקט דבין נתכוון בין לא נתכוון יבא לחולין: אלא שצ"ע בדברים קי"ח הביא אגור בשם שבולי הלקט דבעי כוונה וכת"ס קי' דלעיל וצריך לחלק כמו שכתבתי דמ"ש אגור משמו הוינו שנטל ידיו ואינו זכור אם נטלן ופה אבל אם ידוע שנטלן ופה אלא שלא נתכוון טהורות ועיין לקמן קי' ל':

שאלה קכ"ח

השותה בידיו אם צריך נטילה: **תשובה** ממ"ט הר"ן פ"ע דשותה בכוס און צריך נטילה דלא עבוד דכגע במסקין משמע הא אם נוגע צריך ונראה דכיון דלא פכיח לא גזרו בה א"כ הו"ל כדבר שטיבולו במסקה שנטל בלא ברכה ואם שותה בגזו א' רי שטיבלכה:

שאלה קכ"ט

המסקות ששהו חכמים במ"ט כגון כפק כעשה בהם

מלאכה וכו' אם יש לברך עליהן. **תשובה** נראה דכיון דאכסרינהו רבנן בהדיא ע"מ שיברך הוא אבל כפקות דידן כההוא דדבר שטיבולו במסקין וטול בלא ברכה: ועיין כלל מהביא בי' קי' קכ"ח בשם תה"ד כל הויא דאיכא פלוגתא דרבנותא דהו"ל כמאר כפק בטהרת ידים דטהור:

קל

מ"ט הטור קי' ק"ס כפק נטל ידיו טהור והוא מדברי הרמ"ב פ"ו הל' ברכות קשה דתופוק לו דהו"ל היכא הדעת וקתם ידים עסקניות: ויש להקשות עוד מהא דנטל ידיו שחרית שא' שצריך לסומרם כ"ט כס לא כודע שנטלן ומ"ט בי' שזהו פירוש למשא ולא משא לא מיחזור במחילה אלא אפשר לפרש דמיירי שהביאו לפניו לטול ושכה אם נטל והיו ידיו כרוכו' בפירי' שא"ל לו שטמאו ועיין לעיל קי' ק"כ וקכ"ז:

שאלה קל"א

ה' היה לו מכה על אצבעו וכרך עליה קמרטוט ונטל כריכו ובתוך הסעודה נפל הקמרטוט מהו **תשו'** אעיקרא דרינא קטיוא לן על דבריו הר' אם שהביא הטור קי' קס"ב שרטייה שעל מכתו אינה חוצקת ואין איכא תנן רפ"ט דמקואות ובל"ג שוון למכה זרטייה שעליה והביאה הטור קי' קס"א וביט' חדש תירץ לזה דהכא מיירי ברטייה שעל בשרו בשאין קם מכה אלא קצת מיחוס דים לחוש שמכירו ויגע באוכלין וכו' ולכאורה דהכ' ידיוק שהטור העתיק דתנן רטייה שע"ג בשרו וכו' וז"ל דהונו גרבו במשנה הכי א"כ ובל"ג זרטייה שחונן למכה ודוחק הוא כי לא נמצא כן בשום נוסחא ועוד דביורה דעה כתב בפ"י רטייה שע"ג המכה חוצקת.

קל"ב אשר

ע"כ היה נראה דכשיש לו מכה אינו מקפיד וכשאין לו מקפיד א"כ לעולם מיירי במכה ויש מקפיד ויש שאינו מקפיד ודקפיד קפדין ליה ושאינו מקפיד הוה ליה כצבע פירמי כבועות שאם נטל עליהן אע"פ שינטל הצבע ידיו טהורות ומעתה נכפטה שאלתינו שאין הרטייה חוצקת למחן דלא קפיד כל היד כשארנה טהורה ואע"פ שנפלה הרטייה אין קם טומאה כלל שאם אין אתה אומר כן נמצאו ידים כוטלות לחכאים ובפ"ב דביטין אמרינן דאין נטלות לחכאים:

קל"ג דגע

עצמן שנפלה הרטייה אם תאמר שמה שתחתיה טמא אין לך לומר שיטמא את השאר דאפי' היד אינו מטמא את חברתה דאין שני עושה שני כדתנן בודים נמצא חזי יד טהורה ונחשיה טמאה וכשם שאין היד מיטהרת לחכאין כך אינה מיטמאה אלא ודאי אם יש לומר שטהר מקצת היד נטהרה כולה דמה שתחת הרטייה נטהר ג"כ כיון שאין חונץ בשאינו מקפיד ודבריו הר' אם הביא הבי' מפרק כל הכשר כל' ע':

שאלה קל"ד

בשר מתובלת שעברו עליה
ב' ימים אם מותר ע"ב :

תשובה

מהיה דפסק ב"ד סי' ק"ג שאם שמו
תבלין בקדרה משוייא ליה לשבח נראה דאסור (אבל
המלח בלבד מובטח הבשר והול' כעץ בעלמא) ונאסר
דבן קורר כמו נהרב על אכילתו דטעמא דבשי כשלמים
משום דמימשך והאי כמו מימשך ואית ביה שמחה :
שאלה קל"ה אם איתא שום לתא דמזוה
לאכול קעורה המפסקת

ע"ב : ואם טבח מלברך ברכת המזון עד שחשכה אם
יאמר נחם : **תשובה** הביא הב"י ירוש' (רו'
בר אלעאי) רב מן דהוה אכול כל צרכיה הוה צבע
פוסתיה אקוטמא כלומר היה מטבל פת באפר ואו' זו
קעורת ט' ל' לקיים מ' ס' ויברס בחכף שיכוו וכתבו ה"דמבן
זה"מ וכו' משמע דאיכא קצת מצוה להקדים קעורה
מרה של אכילתו ובין תנור וכירים דרך הבראה טעוסיך
לאבל ועוד דאיקרי מועד ויהפכנו הב"ה ל"ט וכסס
שכותנין אכר מקלה על הראש זכר לאבל ובמקומה לשום
לאבלי כתיב פאר תחת אפר כך כיון שא"א לאכול בט"ב
יש לאכול בכניסתו מאכל אכלים מה שהיה ראוי לעשות

בט"ב עצמו אם לא היה מפני התענית ותחתיה תעמוד
קעורה של לויתן העתירה בזמן גאולתיו במהרה
בימינו אכ"ר ויש להביא סמך מדאמרינן כל האוכל
ונותה בתעשימ' כאלו התענה טו"ה שהכנה הנעשית
לדבר גדול תחשב ג"ס הוא לדקקה לפיכך ליום אדיר
ונורא כו"ה"ך כריך לקבלו בשמחה רבה מה שהיה
ראוי שתעשה בעצט היום כי יום כפורים הוא ואין לנו
שמחה גדולה כמו היוותנו נקיים בפני ה' ולפיכך
צשהלוינו בית המקדש ומזבח כפרה אכלו ושמחו ביה"כ
כי כבר נתכפרו בבטוינו ובהקריב עליו וכן ביה"כ
סויר מרע"ה התורה וראוי שלא התענו כי מי הגיד להם
ולא יד קודם לפי שבו ביום א"ל הק"ב סלחתי כדברך
וא"כ הכי ענויין כנגד מי (ובספרי החשוב אבלי כדור
החיים כתבתי טעם טוב שנראה שהוכרח מרע"ה
להתעבב מ' יום לסתדבק ונתעבר התורה שבתחתוני'
בעה"ז כעכמים כבטן המלאה קחנו משם כי סלחתי
להדפיסו לזוני צו"ה וע"א ומשום הכי לא פטרו הק"ב
למשה מיד כש' אה שהיו רוכין לעשות העבל) וכן גבי
תשעה באב שהוא יום ענות אדם נפשו ולהתאבל על
חורבן בית מקדשנו וא"א להתקיים בלא שיאכל האדם
ואם לא היו גזרין תענית בט"ב האכילה בו היה ראוי
לאכול תמרורין וכיון שצריך להתענות בו ואין היכולת
לקבלו בלא אכילה ראוי הוא שיעשה כמו שהיה ראוי
לעשות בט"ב עצמו והו"ל כאלו התאבל חו"ט :

קל"ו ולענין

אם יאמר משחשכה נחם ג"ס
עכנו נראה שיאמר דומיא

דהיה סכתב הטור סי' רע"א וגם הרא"ש שאם גמר
סעודתו מבע"ז וקדם עליו היום מזכור של סבת מורי
דהוה אמי שלא התפלל בע"ס מנחה מתפלל סתים של
סבת כ"ס הכא דכמו שהוכחנו היא קעורה הבאה לשם
ט"ב : ומטעם זה ז"ע אם בעט"ב עצמו יאמר נחם וכן
כע"ל ט' באדר בסבת לרה"ק אם יש לומר על הניקיים
בקעורת ווס א' :

שאלה קל"ז

בשי דברי הרמ"בם מיומנו
לא אכלנו אפי' תבטיל של

עדשים בעט"ב א"א כ"כ בא בסבת : **תשובה**
כמשמעו שבסבת היה אוכל תבטיל של כל דבר ושאר
ימים לא היה אוכל אפילו עדשים ומה שפירשו שבסבת
היה אוכל עדשים שבט"ב הוא שאם התירו למלאה כריכו
בשר ויין שלא לעורר אבל בסבת כ"ס שאין לאכול
מאכל אכלים . ואע"פ שבשר ויין רשות אם רגיל בהם
ונמנע משום אבל לאו שפיר עבד וכמ"ס הטור ויכולה
היא סבת שתחזירו לקדמותנו כא"ל אלמלא שמרו ישראל
סבת א' וכו' :

קל"ח יש

בש"ע בס' תקי"ט באחה נוסחאות
שמתחילין אם חל ט"ב בסבת אין

אומרים שרקתך באותיות גפות כסבורים העם שהיא
סברת מהר"י קארו ואיכנה אלא דעת מהר"מא ובכתב
דק של הגה כתוב בש"ע שלי דפוק הנו"א כי כן דעתו
בר"ה וב"ה"כ שחל להיות בסבת ובס"ס תק"כ כתבו
ג"כ ההגה אבל דעת הש"ע להפך כמ"ס שם ועיין מ"ס
ב"י בשם הר"ן בזהב שהוא יום שמיני וכ"ס בט"ב שחל
בסבת ואי איקרי מועד ג"ס ר"ה ו"ה"כ איקרו מועדי ה'
ואין תלוי במה שאין כופלין ע"פ דבר"ה ו"ה"כ כמו אין
כופלין ואנו אומרים שרקתך :

שאלה קל"ט

מה טיבן של איזה קינות
שאומרים בט"ב תשו'

יש מהן ראיות ליהאמר ומעוררין בכו והספר וס' מהן
שאי ככון לאומ' כגון הגמול הזה קוינו נראה כקורא
תגר וכמתרעס על מדותיו ומה גמול היה לנו לכפות
אחרי אשר הרענו את מעשינו ולולי חסדו שהפליא
עמנו איז חיים בלעונו עוננוחינו ג"ס אותה של אליכס
ע"ק אשאל מכס שאלות אותם שאלות יש לשאלם
לתיכונות כמו בליל פסח ולא לפני קהל וע"ק סדרי
להטעם מה נשתנה ההמ"ה סדר דברים תפלים מבלי
טעם מה הוקשה לו ממה שאנו עושים בליל פסח לליל
ט"ב הלא כבני כושיים אכחנו בזה ובזה עד ירחמנו
עושנו אלא שלרמוז שאנו שמחים במצות עושין הככות
רמוז לגאולה העתידה אבל במה שאנו בו כל כך גולין
אנו בפסח כמו בט"ב ולכן יש מותנין ביצה קשה בסל
של מצוה לרמוז לט"ב ולעתיד לבא בע"ה יותר נהיה
שמחים בט"ב מבפסח ומ"ס עתה לא מוכללהתפלל

כריך להגיה לפי דרכו לא נוכל להלל ואין בו מעט: קיומה
 היא וקוננה: והרובה לתקן שלא לאבד המועט ואמר
 להסך בני הגמול הזה קויתי הלה' תגמלו זאת וישראל
 משובים מה נעשה עשאו סבפיסה מעכב וגוים
 סכסארו בימינו המה הממונו ורוב טובה סכתת לי אורלי
 כי תריתי כי במקום שהיה לי להחזיק טובה להב"ה
 נהפכתו וכו' ונעשה: **וטעם** לומר ואתה קדוש בליל
 ט"ב אמר לי החר' יוסף מולכו כ"ע תמוס
 דאמרו רז' עולם מתקיים אקדושה דקדושה והיא במקום
 תורה שאקדושה: ואני המל"ח שמעתי מבני הרב הכולל
 החקיד מורינו כמהרי"ע מולכו כרו שהוא רמז לבאולה
 כדי שלא יתואשו העם ובפרט לרמז לידת המשיח וכיוצא
 במזאת כתקנה על כפון: **וטעם** שאם חל במ"ט
 אין אומרים ויהי נועם הוא משום דעל
 הקמת המשכן נתקן ועתה חרב בעוונתו:

מה מ"ז זל

היה חוכך להחמיר ולאסור
 לשמתי בה"כ שלא יסירו בסבת
 אחר המנחה הטעם לאו' והתיבה כדי לפרוס המחלואות
 כיון דק"ל ראש' כלי שמלאכתו להיתר אתו כוטר אלף
 לצורך גופו או מקומו או שלא יגכב ויטרף אך עתה
 שאינו לרבר א' מאלו מ"ל דשרי ועוד כראה דיש לאסור
 מטעם טרחא ראש' בקופות של תבן ואפי' לצורך חששו
 להיותו דהתם לצורך סבת גופיה דכל לצורך חול אין
 להתיר והא ראוה דאין מקפלין את הפלי ואת הסלית
 במנחה בסבת מפני שהוא צורך חול ועיון בטור כ"ז ס"כ
 וס' וראוי היה לצוות הדבר לגוים מע"ט כדי שיעשו
 אותו ולא שהשמשוים עמין זרמין הם אעשותו אה"מ:

הוא זל

היה נוהג לשים תפילין בבית בלא
 ברכה וקורא בהם ק"ט ואח"כ מקורן
 והולך לו לב"ה: ואח"כ מכאתי מנהג זה בכתיבות
 הקדש להחזיק זל: **מאחר** דפסק בק"י תק"א
 ס"ד דאסור לתקן מעליהם חדשים אפי' דאינו דבר חשוב
 סכן אין אנו מברכין ברכת שהחיינו א"כ יש להקטפך
 על מעלום של בגד הנקראים ג' אפינים אם עשאת
 חדשים מבגד חדש אפי' מותר לחנכס וללובסם הפ"א
 בט"ב: ואפשר שכיון שהוא זכר אבילות בלבד שהיה
 מותר וטוב הדבר לחנכס ב"הכ והמחמיר טע' בט':

ורטיבין

של הקינות ראיתי אני המל"ח סכתו סרו
 על פי הקדמה זו דידוע ומפורסם הוא
 שאף שהצרות והרעות הבאות על האדם או אפשר בלי
 פירגוסם האדם ויטעור עליהם עכ"ל שם ושמה טקט
 ושאכן מפחד רעה בבוא עליו כל מין צרה אפי' קטנה
 תחשב לו לברולה וכ"ס אם הוא גדולה ורעה רבה
 והטעם ידוע כי הוא דרך טבע הפסלי שירגשו בעצמם
 כשיופגשו זה בזה וכמו אפי' תמוס במכה דבר הפכו
 לה שירגיש המכה כאב גדול כדמותו בצלמו בבוא

הצרה לאדם אשר היה שמה וטוב ורגש ביותר ככה
 אכחו בני ישראל בגלותו כו שהיונו ביום המעלות לרכוב
 שמים ולחבק דרועות עולם עד היותו כאלהים יודעי
 טוב ורע ועתה בעונותיו ירדנו לתחתיות בעומקא
 דתהומא רבא וידל ישראל עד מאד והוא מה שאמרו רז"ל
 כדי הויכא זוטרי לגברי הסתא דקטוסנא לדרדקי א"כ
 חיפה ע"פ הקדמה זו כדי שיטעור האדם וירגש בצער
 שהוא יושב ועלה בזכרונו הטובות והכחמות שהיה לו
 וע"ז יטעור ביותר ולכן אפשר דעל זה נתיסדה קינות
 אפי' תוקד בקרבו בהעלותו על לבבו דהולך המקוין
 ומקדר הטובות שהיה לנו בצאתינו ממצרים והעפכים
 בצאתנו מירושלם וכן עד"ה הם הקינות האמורות לעיל
 המזכירים מעלת הבנים על פולחן אבותם ואח"כ
 הגלותם מעליו דהצרה היא בכפלות ולדעתי שאם אדם
 ישים עצמו לקרוא פיר הסוירים אם יקדוהו בכונת הלב
 ויטעור ויבכה יותר מטעם שהוא קורא ס' קינות כי
 בלומר והמעלה והרוממות והרבקות והחשק שהיה לסי'ת
 עם ישראל ועתה בעונותיו טרבו כווחין כווחין ולית
 דמשגח בן יגדל הבני והמספר ביותר ולכן גם
 בהסגנותיו מלחמות ישראל ובגורתם במלחמת מדין
 וכיוצא פ"ב אלף מישאל ככחו לכמה רבבות ואלפים
 ממדין יהיה ג"כ סיבה להזכור צערונו וספלותונו
 ודלותונו כי קול עלה כודף דודף אותנו עד חרמה עד
 וסקיף ה' משמים וישיב את טבותינו כבראשונה:

ק"ט מ"ד

סכתה הטור מ"י יעבץ שלמד מההוא
 דלא בר צדק אפי' היותו מבני סכאה
 בן בנימין וחל ט"ב וכו' השלמנוהו אפשר דאין ללמוד לתמן
 הזה דהתם זל משום טבה"ת היה קיים ואעפ"י שהיו
 מתענין בט"ב היה רשות להם כדאמרינן רבו מתעטין
 אבל בזמן הזה הוא חובה כמ"ט הטור וכ"ע שם במקומו
 סי' תק"ן דקאמר והאורכא רבו ונהגו להתענות וקיים
 דבזמן הזה חייבין מדבריו קבלה ותקנת כביאים ומיהו
 כולם מותרים ברחיזה וכו' וקשה דאם תקנת כביאים
 הם אין מותרים והב"י הביא רמ"ב דיהיב טעמא דכיון
 דהם רבו ע"מ כן קבלום אתי טפיר אבל הטור דכתב
 דמדיו תקנה חובבים מותרים:

קמ"א בענין

קבלת תענית יר"מ שאומרים
 יש לחנוט שמה ואחוונו בולמוס
 ויותר טוב שלא לומר כלום או שיהאמר מה שהביא הב"י
 מט"ס ר"ח יר' שתהא תפילתי ביום תעניתו מקובלת א"כ
 כמו שהביא בסם אבודרהם יר' שתענני בקראי ותרחוב
 צערי ותענני בצר לי כלומר אפילו שלא חקרא:

קמ"ב הא

דיושב בתענית אסור להתראות
 לרבים שמתענה כראה דהיינו
 כשמתענה לתקן את נפשו בינו לבין קונו ע"כ אומר
 והכנע לבת ע"א ואפילו לבני ביתו ועלום אם אפשר
 אבל

אבל המתענה משום תשובה על עבירות שקדמוהו ונודעו לרבים טוב הוא שיראה להם תשובתו (כדי שלא יחמדוהו מעורנו מחזיק ברשעתו וכדי שממנו יראו וילמדו לעשות המריבוס לתשובה)

שאלה קמ"ג

מה שהתבטחתי הוא כראיה יותר בטוח לברך אק"ב להפריש תרומות ומעשרות ולהרים בתחילה התרומה גדולה כל שהוא ואח"כ נוטל א' מק' מכל מה שיש עם ואומר זה החלק ממאה שהפרטתי עם ט' חלקים אחרים שבראש הכד הרי הוא מעשר ראשון וזה שבידו הוא תרומת מעשר (והוא עם הת"ג סופכם במקום נקי) ואח"כ מכסיר את השאר אם הוא דבר יבש משום שאין פודין מ"ט טהור בירושלם ואומר (הרי מעשר שני בצפוניו והוא מחולל על שנה פרטה ממה שיש לי תוך כיבו) ובו אני לוקח מעט אוכל ושורפו או קוברו וזה האוכל אין צריך שיהיה בו שנה פרטה דבשלמא בתחילה דכתיב ביה ונתת הכסף צריך שיהיה ט"פ אבל בכל תאוה נפטך אע"פ ששנה כל דהו מטעם דאין אונאה להקדש ובזמן הזה אין קפידא בדשמואל : זה מן היין שנעשה מן העכבים הלוקחות מן הגוי שבכרן ע"מ לירדך אבל מן הגדל בוינה קטנה שיש לי אני מברך אק"ב להפריש ת"ג ונותנה לכהן והוא קוברו במקום טהור ואח"כ עם תרומת מעשר ואח"כ אני כותן מעשר א' ללוי והוא מברך אק"ב להפריש תרו' מעשר אח"כ אק"ב להפריש מעשר שני וכו' :

קמ"ד

וררך זה בכלקח מן הגוי יותר ככון שאם יטול תרומה ותרומת מעשר כא' אפשר שלא ינזח השיעור וכשהוא נפטר מת"ג ויקח א' מק' ואח"כ ט' חלקים שבראש הראויים להיות מעשר א' שבין זה שבידו ובין מה שקורא עם וכיון שיהיה עם כל מעשר א' הראוי לכל ואח"כ אומר שנה שבידו והיה תרומת מעשר ויכין שאם אין במה שבידו כדי שיעור תרומת מעשר שמה שיש למעלה ע"פ הכר ושלם ואם אירע שאין במה שבידו כבר קרא עם ג"כ למה שע"פ הכד ואפי' יבאר עם וישתהו הו"ל ספק מדומע ובטל ביותר הרבה מא' ומאה ואריך : ובכל שנה אני מתנה ואם השנה מעשר ענימה שאמרתו שהוא מ"ב הרי הוא מ"ע ופודה אותו בטווי לעניים :

קמ"ה

ואם הוא עדה ישראל צריך ליתן המעשר ראשון ללוי משלם והבא לנאת ידו כסף ויקנה ללוי כל חלק המעשר שלו ויקרא לו עם במקום ידוע והלוי יפריש תרומת מעשר ממקומו הראוי ואם באולי נשתתיר מעט וכיון כדלעיל :

קמ"ו נראה

דלזא שהביא הב"י סי קפ"ה דאם ברך בלבד יבא

מי שיש בידו ספק ברכה דמסתקא לא יברך ויש לו להרהר בלבדו לנאת כפי ה"א ולא יבאר בספק ברכה ואפשר דבזה נזכר לתקן לסותה מסקין בתוך הסעודה דיברך בלבדו ודיו משום ספק אם צריך ברכה או לא ואת"ל צריך ברכה ספק אי הלכה כמ"ד אם ברך בלבדו יבא והוא מתהפך : וי"ש לתקן בזה ג"כ ספק שנוצר לי אם מה שמחזירין אותו כשנסתפק אם ברך ברכת מזון אי הוי כשאלכ שיעורא דאורייתא : ואין לומר דגם ברכה בלבד שאינה צריכה הויא לבטלה דלא תשא משמע כמו ובל אשא את שמותם על שפתי וה"רן פרק בתרא דר"ה גבי אין מעכבין את התוכנות מלתקוע פי' בהדיא דברכה שאינה צריכה הויא מדרבנן משמע דאין איסור דאת ה' אלהיך תירא ולא תשא אלא במזכיר עם מן השמות ללא צורך : ועיין מס"ל סי' קכ"ט דמשמע דהרהור כדבור :

שאלה קמ"ז

מי שאלכ חצי זית וחזר ואכל חצי זית אחר בתוך אכילת פרס ולא היה בדעתו כשברך על הראשון מהו : **תשובה** אפשר ללמדה מההוא דתנן ע"ג דכריתות שאם אכל כחצי זית וחזר ואכל כחצי זית ממין אחר חויב משני מניס פטור ע"ש ובגמרא ואפשר דכיון שיש שיעור אכילה במעט יברך בהחריכה :

קמ"ח מה

שהביא הב"י סי' קצ"ה בטעם הר' יונה שאם רשות הרבים מפסקת בוניהם כראיה דאין מצטרפין בשום ענין צ"ע במכות ושנים מחלון שנים רואין אותו מחלון זה לענין עדות זה מצטרפין :

שאלה קמ"ט

אם ברך על היין בפ"ה מהו **תשו'** דבר זה נפתח בגדולים ובמחלוקת שנויה בתשנ' הרי הלוי ואיברא דבדבריו הכי משמע ומדויק דברו הרמ' שהביא מתוכפו' ויש לי לצרף עוד לומר דלא יבא ולא מטעמיה דהוא קאמר דברכתב"פ"ה לא שייך ביון הא ליתא דיון ובמן שוין עם וכטעם ששוין בפ"ה בע"הע בשמן כך שייך ביון אלא כראיה דטעמא דמילתא דכיון דכל מין ומין יש לו ברכתו הכללית כגון לפירות הארמה בפ"הא ולעץ בפ"הע ונאו לחם ויין ללמוד בדבר מדע דהויא טקבעו להם ברכה לעצמן מפני השיבותם אי אהת יבול להחזירם לכלל שאר פירות דמקרי משנה ממטבע שטבעו חכמים בפרט והוצואם מן הכלל זולת בשכל שאמרו בפירוש דבדיעבד יבא ומכאן נפשת ג"כ שאם ברך בורא פ"הא על הפת דלא יבא .

ק"ו הביא

קץ הביא

הב' סו' ר"ב מר' ירוחם בפני
 נובלות שהוא מין ערו ולא נגמר
 ביטולו שהכל וכתב עליו הב' ולא דק שהרי אמרו בגמרא
 דנובלות היונו בוסלי תמרא ופר"טו כמו שרופי חמה
 שבסלם ושרפס החום ויבשו ותמרים הם ע"ל וא"כ אינו
 ענין לשלא נבמרו ביטולם עדיין עכ"ל הב' ועדושא
 מיכה ה"ל להקשות עליו וכי משום שלא נגמר ביטולם
 מברך שהכל לא יהיה אלא מהומואזו שרופים לברך
 בפה"ע כמו בשאר אוכלות חוץ מבוקר וכו' אלא
 שכונת ר"י למה שפירש רס"י במילות שונות שמתחת
 שלא נגמר ביטולו הטבעי יבא השמש ושורכו וזהו דרך
 טבע כאשר בקדוח עליו אש הקדחת אש לא ימכא לחות
 שרפוי שיסבול חומי שרף מעט והיה לפי

שאלה קנ"א

מ"ט הרא"ש דמיס שבסלם
 לחולה מברך עליהם שהכל
 קשה ומאי פנא ממזיא דכולהו פילקי ועוד אי מיז דסלקי
 כסלקי הוי כבוט כמבוסל לענין זה **תשובה**
 אפשר דכיון שהם קשים אין מוסיפין כל תמציתם כמיז
 דסלקי : ולענין אי כבוט כמבוסל ים להסתפק משום
 דמזינו שלוקדנהו יותר ממבוסל ויש שלוק כל דהו ואי
 מיז דסלקי הוי הרבה ממבוסל לא אמרו כבוט כמבוסל
 מיהו מתברא דכבוט כמו הוי כסלקי וכן הרופאים
 קורין לכבוט איכפוזאין ויפא לפעמים יותר תמציתמן
 הביטול :

קניב אוכל

דבר איסור מפני הסכנה אש
 מברך : הביא הב' סו' ר"ד
 בס' רירוחם דלא יברך והביא להפך מדברי הרא"ש
 שכתב דאוכל ביה"כ מברך וכראה דאין זה נגד דבריו
 דהתם הוא אוכל היתר ביום איסור אבל אוכל איסור
 כפשו קשה דומיא דשוחטין לחולה בסבת כההיא
 דהמאכיל את פועלי התרומה ומה שהביא ג"כ מסימן
 קצ"ו דהרא"ב דה"א שם סברו דאוכל טבל מברך אפשר
 דהתם מיירי שאוכלו במזיד וטעמא טעמים ועוד סוף סוף
 טבל מאכל של ישראל הוא קניבא לכלל היתר אבל אוכל
 איסור מחמת שהוא איסור קץ בו ואינו טעם בו דבר
 שהכפס כהנה ממנו :

שאלה קנ"ב

מי שנטל טלית ע"מ להניחו
 וברך עליו וקודם שקיים
 הברכה נאבד מידו אש יט' ו תקנה : **תשובה**
 אפשר שימשוך בברכה וילך למקום טלית או תפילין
 ויסיים אקב"ו להניח תפילין או מציית ועיין מ"ט גבי
 אש אמר בפס"ע ותוך כדי דיבור סיים בפס"ג :

שאלה קנ"ד

למה ברכת שלם אינו פוטרת
 מעין ג' וכ"ה דאין ברכה חסונה
 פוטרת לפחות הרי הביא הטור ס"ד"ה משם הרא"ש
 דאש בורך על העכבוים בפ"ה יבא מידו דהנה פאש

ברך על פני העץ בפס"ה יבא ועוד ברכת מזון פוטרת
 תמרים ויין דמין זיינו ועוד מ"ט לא התקינו לפועלים
 מעין ג' דהא כתב הר"מבס דשלם ברכות אשמכתא דין
 התורה בברכה א' סגו וכפס שקפצו התפילה בהביטנו
 וברכה ומשן טבע למה לא קצרו ברכת המזון **ת"ש**
 ואמאי לא תהוי תיובתא הויא דברכת שלם להרא"ש
 דהא חזינן דברכה חשובה שמתקנה על דבר גדול אין
 לאומרה על דבר קטן והו"ל כמברך ברכת מזון על תאני'
 ועכבים ודמניס : מיהו איכא למימר לדעת הרא"ש
 דהתם לא שייכא ברכה דמזון על אלוהו ל' כמו שבירך
 כותן ר"ט בפירות על פרו שאינו מרזח מיהו קשה
 מיהויא דתמרים ויין וכו' הני זיינו טפי מלהמנות :

ועל

השנייה אינו אומ' דכיון דברכת מזון מן
 התורה על כל פעם שהוא אוכל לא רצו
 לקצרה ודי במה שהקילו להם משלהם אבל תפילה בכל
 יום אינו מן התורה ומשום טירחא דאורחא קצרוה :

וראשונה

ז"ל דאש הותה פוטרת ברכת
 שלם למשן שלם הוואה אומר
 דפת גמור הוא ויבא לאכול פת בלא כטילת ידיו :

מדי

עברי בהלכות ציצית מצאתי להרא"ש פס
 שמביא דעת ר"ת דכיון דהותרה ציצית
 בכלאים מותר בין ביום בין בלילה בין לאיש בין לאשה
 מדבריו למדנו דהותרה שבת ולא דחויה דכולן מטומאת
 בצבור למדנו בספחים והפרות על המדה דבסוברין
 היינו דאפי' למ"ד הותרה הייט דוקא כל שהוא לצורך
 החולה כגון שאין צריך אלא לברונרת א' והביא פנים
 אכל לא שהותרה לבמרור ולברונרת דמתיר תכלת בלילה
 ולאשה הא דאמרין גזירה שמה ירבה בשבילי איתיא
 כמ"ד דחויה היא שבת דל' מדר הותרה כי היכי דכיון
 דהותר בגד זה לאיש ביום הותר גם בלילה ולאשה
 אש"ב דחשבונ' לה בפרק במה אשה נשים עם בפני
 עצמם : ה"כ נמצא מגו דהותרה שבת זו בשביל חולה
 הותרה כל ישראל דכולן חייבים לרפאותו וק"ו הדברים
 ומה אשה דלא שייכא בציצית ועם בפני עצמה היא כיון
 שהותר איסור הותר כמו בשבילה כל ישראל דשייכי
 לחולה אינו דין ששבת זו הותרה להם ואי אפשר שלא
 יהא אי זה חולה במדינת הים א"כ הותרה שבת וז"ל
 דהבערה תוכיח שלא הותרה אלא במקדש מדכתיב
 לת"א בכל מושבותיכם אף אינו אביא חולה שלא הותר
 אלא לו בשעתו דכי פרכת כילף מיכה איכא למימר מה
 לשבת שכן כרת תאמר כלאים שהם בלאו מ"מ קשה
 הדבר לשמעו וכבר הקפיתו על ראוות שלו בלחם הסמי
 סלי ע"ס :

ולדבריו

ז"ל דישראל שאכל מליקת העוף יהא
 פטור משום כבלה כיון דהותרה
 לבחן ובקוף פ"ד דזבחים תכן דאין מליקתה מטהרת את
 טריפתה

טרופתה מטומאתה א"כ אין למליקה דין שחוטה וה"ם
דלא פקע סס כבילה מוכה מיהו ז"ל דטאני בלאים דלא
כסתויר איסורא עליה אבל מליקת העוף דאכתי אכור
משום קדשים לזר לא פקע איסור כבילה מוניה :

הנה

הרמבם סבר דחוויה היא שבת וכ"ע היכי
חיותי ההוא דלא יעשה על ידי קטנים וכ"ו
דהיא על כרחין אחיה כמ"ד הותרה שבת דה"ל לכ היכי
סרו רבנן מטע' שמרפין לרעת אחרת לחלל שבת בקום
עשה אבל למ"ד הותרה שבת אתו שטור כדו שלא תהא
שבת קלה בעיניהם כמ"ס הר"מבם מיהו לטעמא דשלא
יחמרו שאין לחלל שבת על חולה שיש בו סכנה אלא ע"י
אלו וכטובא לידם ולא ימכאו גוים או קטנים לא
יתעמקו בו ישראל אפי' תימא דחוויה היא שבת אתי
שטור דסוף סוף מצו למותי לודי סכנה כפשות ותנן
ביומא גבי נפלה עליו מפולת ספק הוא סס וס' אינו שם
ס' ככרו ס' ישראל דכל ס' ופקי ספקות מחללין עליהם
וכ"ע בהר"מבם : וז"ל הר"טבא ס' תר' פט וכמדומה
בהלכה כמ"ד שבת דחוויה היא ולא הותרה מ"מ כל שאין
סס כבילה אמרינן לבנו לשחוט כיון שהיא דחוויה אכלו
ותדע לך טהרי פניו בבריותא אין עושין דברים אלו
לא ע"י גוים וכו' והכי איתא בשתו סוכחאות דסוקסים
צלבני : וקשה לנסחא זו דהיכי מיתו רחיה מבריותא
שאומרים לבנו דמדקאמ' אין עושין ע"י גוים מחלל
דאיתנהו תמן ולכמהת ב"ד דהעתיק אין אומרים לבנו
קטור דמה טענה היא כיון שהיא דחוויה אכלו אדרבא
משום הכי הוה לן לעשות ע"י גוי : ועוד דע"כ צריכין
אנו בביתאור שמצטרפין לרעת אחרת גבי קטנים ובנו כדו
שלא יחמרו אין גדול מהלל שבת במקום סכנה ואיכא
לתא דפקוח כפס' וז"ל אמאוייהבין ליה כבלה הא כמו
יחמרו חולה שיש בו סכנה אין מחללין עליו שבת אלא
זס יס סס כבלס יאכל ואס לאוימתאכפסר בזה דכפיש
סס כבלה יחמרו לאו משום שאין מחללין אלא מכני שהיא
מזומנת והטורח בכדו לא טרתי אבל משהוצרך לחלל
ומיחין הגדול משום הכי יס להנש וסיעור דברי הר"טבא
כך כיון דמכת' ההוא גזרה דבריותא דחוויה אכלו אין
לעשות ע"י גוי וכ"ו :

ולענין

מעשה כראה כל דבר דאיכא למיחם
לטרף דעת ההולה אס אין עושין לו כל
צרכו עושין : מיהו ולקיים דברוי רבותנו ז"ל היה כראה
סיטפל הגדול בדבר שהוא משום שבות כגון סיוולך
המחתה שהבעיר הגוי או יקח כר בודו או וכור הקדריה
מן האור וכיוצא בזה והטורח ע"י גוים ע"י קטנים דכיון
סרו אין איתו שמחלל אין מבחיין בין דבר קטן לגדול
דהבא דהפטר למעט בתורפא ולא והא סס ביות מוחש
דכשפות אכ"י אחר אלף כפקות עושין - מעשה באשה
א' בטכונתו שהיתה מקשה לילד ונסים מקטרות

אותה בדברים שאין בהם ממש ולא מחיתי בהן סלא
תטרף דעתה :

זה

לשון הרמ"ב בס' רפ"ב בטעוין דברים הללו אין
עושין לא ע"י כותים ולא ע"י קטנים ולא ע"י
עבדים ולא ע"י נשים כראה דהכי הוה גרוס בבריותא
ואין להגיה גוים במקום כותים דבמשנה ובבריותא
איכא דמירי בכותים הוינו קודם שגזרו עליהם
והרמ"בם כגרי אחר גרסתו בבריותא וכראה דקט
כסדר דכותים גרועי מקטנים אשר לא מרע ישראל
הם : וקטנים לא באו לכלל מצוות ועבד אע"פ שאינו
מרע כשר כיון שמחוייב במ"ע כנשים ובשמירת שבת
והוא נתון תחת ישראל ואין רבו תכוו לו לעבור על
המצוות ועדיף טפי מכותים דאמרינן בעלמא כל מצוה
שהחייקו בה כותים משמע רהיו פוקרין צטאר ועדיף
מקטן דזה חייב במצוות וזה אינו חייב ונסים עדיפי
מעבדים דחויבות ומרעו בקרוטה - ולא מבעיא קאמר
והשתא מתורץ מה שדקרק הכ"מ דטעמא דשלא תהא
קלה לא סייך בכותים ולא בקטנים דבכותים מירי
קודם שגזרו וקטן דילמא אתי למכרך כההוא דכוס
לתינוק ואפי' למאן דלא חייס התם דמשנה לשנה
ומזמן לזמן אבל הבא לשבת הבא יהלל וכן לשבת אחרת
כי אין זמן לשבחה :

ע"י

בגמר מיתו דאס אין שם ככרו וס' שם
חמור חס"ו אחמור מנח ליה חס"ו לא
מנח הכי ארס האי לאו ארס חרס ופוטס לעוטס וקטן
מאי א"ד לחרס והיב וא"ד לקטן והיב והרמ"בם בפ"ו
לא הביא חילוקים אלו כראה דלטעמיה חזיל כמ"ס לתת
טעם לרצונו דה"ף ברין איכא טעמא שלא תהא קלה
מיהו אכתי קשה דה"לל חרס ופוטס - שבתו וראה
דבפ"ך מירי לה וחזרני בי דטעמא שלא ת"ק לא
קאי אקטן וא"כ כפיר צריך להגיה גוי במקום כורי
וררך המדפיכין באוטליא לעשות כן אי הכי קטור על
הרמ"בם אמאי לא יהיב טעמא לבנו וקטן וקשה הדבר
לאומרו שהכיח על פה האו טעמא אחריתא דבלא יחמרו
ועוד אי איכא האי טעמא דכולל לכולה אמאי קט
פלגא :

נוכה

הבריותא דרויכ הר"ף ואין עושין דברים
הללו לא ע"י גוים ולא ע"י קטנים אלא ע"י
גדולי ישראל ואין אומרום לעשות דברים הללו לא כ"י
כסוס ולא כותים מטני שמצטרפין לרעת והרמ"בם
במקום כותים גרוס עבדים - ז"ל דהרמ"בם ז"ל מפרס
טעמא דגוים וקטנים קטן משום דאינו יודע לאמן דיו
למשם חולה שיש בו סכנה וירחנן או ותרפל להבוא לו
או יכעובדו וגוים דחסודים על ס"ד כדאמרינן שלא
יתלוה עמו בדרך ובעט בו או יסקמו כס המות ולא
ידברו עליו כי כבר הוא מסוכן ואינו הטעמוס שכל אחר
יכיר

יביר בהם לא הוצרך הרמבם לא בטעם שהוא חוץ למכל
 א"כ דמפוס שיטמסו לחולה כהוגן נשים ועבדים מ"ט לא
 דרכן של אלו למפוס ומפני שלא תהא ק"ב ודיוקא לזכור
 פסיר דמתרי טעמי נגעו בה גם תיבות ואין אומרים
 ורוק ומטעם זה אסור שיטפלו בויס וקטנים ואפי' בחול
 אפי' לתביא לו הקערה וצריך שמירה לבוי והר"ף דגרוס
 כותים אסור דמסקא ליה אי גרי אמ' הו' או גרי
 אריות ולרודים אסור שיטמסוהו עבדא שרגיל בהם
 ויודעים ונקתו ואולי אם ישמטנו אחר שאינו יודע יבעם
 ויסתכן יותר והטור לא העתיק אלא קטנים בויס ונשים
 משמע דעבדים פרי:

ואם

מירי הרמבם בכותים בזמן הזה כפסטה
 שאלתינו אי ס"ל להרמבם דלכל דבר
 עשאום כנוים דהא משמע דהא דעשאום כנוים היונו
 להחמיר כמשומד לע"ז ומחלל שבתות וכן נוטין הדברים
 שכתב ר"פ שאכלו ז' והכיתי מן הגוים שהביא מלך
 אשור מבבל ומכותא ויטב אתם בערי שומרון ואת ה'
 היו יראים ואת אלהיהם היו עובדים אבל באורך הימים
 למדו התורה והיו שומרים תורה שבכתב וכל מצוה
 שהחזיקו בה היו מדקדקין בה יותר מישראל והיו
 מאמינים בהם ישראל בקצת מצות עד שברקו אחריהן
 ומצאו להם דמות יונה בראש ה' ג שהיו עובדין ומאז
 עשאום כנוים גמורים לכל דבריהם עכ"ל מ"מ שבאורך
 הימים למדו התורה והיו מאמינים בהם משמע
 שנתגיירו לבמרי אלא שא"כ פקרו בדבריו סופרים
 ובקצת מצוות שא"כ היאך היו מאמינים בהם באיסור
 והתר וכי בוי שיטמור קצת מצוות כאמיניהו וכיון שכן
 כשחזרו ומצאו דמות יונה הו' כבר שחזר לסורו שאם
 קדם קדושי קדושין כדאיתא בהחולץ ובפ"ח טס כתב
 שכל מה שזכר במשנה מכאמות הכותים לא נאמר זה
 אלא קודם שחקרו עליהם אבל משחקרו ומצאו אשר
 זכרנו עשאום פחותים מן הגוים וז"ל דהא פחותים מן
 הגוים לעמן הא דאמרינן בויס שבח"ל לאו עפ"ה הם אלא
 מעשה אבותיהם בדיהם והקלו בזה לענון לפני אודיהן
 ולאלו החמירו כעפ"ה גמורים אבל לענין קדושין הניחום
 כדון גר • ואם כבאר דבריו דפחותין מן הגוים לכל דבר
 קאמר ונרועי מגר שחזר לסורו מ"ט ז' דבמתלוקת
 שבויה למ"ד גרי אריות היו כיון שלא באו אלא מחמת
 יראה והאכח כוסען על תהלתן ז' דאע"ג דסבלו והחזיקו
 יותר מישראל באיזה מצוות לרמות את ישראל היו עושין
 וראיה שפקרו בר"ס ולא החזיקו בכל המצוות ואם היו
 גרי אמת היו מדקדקים יותר מישראל כמ"ס ה"תוס' פר'
 דקדושין בס"ד אברהם הגר: אבל גר שבא מעצמו
 בלי הכרח ודאי גמר בדעתו להתייחד ואע"פ שחטא ישראל
 הוא: **ולמ"ד** גרי אמת הו' ל' הו' להם דין גוי
 לסורו ומפני שהדבר ספק הו'

עזרתי ואזכרה גט' רב יהודאי ומר רב שמואל ריש כלה
 כמ"ס הטור סי' ת"ד תקאזר ואזכרה משמע משפך
 דהרי מוכח באותו סי' דהיבא דאיבא קדושין ודאי א"ו
 הרי אלו קדושין גמורים: והרמבם אחר שמקל לנו
 בחבורו כלל שהכותים כנוים גמורים לא הזכיר עוד
 כלו' דין גוים יש להם לכל דבר עס הכלל: וז"ל דהא
 דנקט כותים בההיא סבכא דברוייתא נקט ולא דוקא:

מנוסח

הברוייתא שהעתיק הרמבם מולד לנו
 כפך דכיון דאיבא מדרבנות במקום חוליו
 שאינו של סכנה שצריך ישראל לחלל עדינו בשבותין אם
 יתן בהדרגה לאחר מאלו אם אין קטן יתן לעבד כההיא
 דמי שהחשיך להרמבם לא תיבעי לן דטעמא שלא תהא
 שבת קלה בעיניו דלא פנא (מיהו תיקמי ליה ההיא
 דהנכותן כיסו לכבדו אין פס כבדו יתן לקטן) כי תבעי
 לן למ"ד לא ניתן שבת לידחות אבל פיקוח נפש אלא ע"י
 אלו וכראה דה"ל דלאו כוליה ידעי שאין סכנה ויאמר
 אין שבת נדחה אלא חולה וכן בכל דבר איסור:

קנה

דקדקתי בכתיבם דהא דחביב קודם א"ו
 מוקדם בפסוק כפיסנס לכפון ואין קפדא
 לאכול זה קודם זה אבל אם דרך אבולתס ע"פ הרפואה
 או ממנהג בני ארס להקדים זה לזה כגון לאכול פירות
 ולשתות אחריהם אין פס דין קדימה ואמרתי זה לפני
 דבריו הת"ה דהא שהביא הב"י סי' ר"א דאלת"ה קפידא:
קניו מה שדחה ב"י ר"ס ר"ב דבריו הכלבו
 שנסתפק הא דעיקר פוטך הטפלה או היו נמי
 מברכה דלאחריה וכו' ה"ל לאתנוי ונתמ' פו' דידרה כל
 הטעון ברכה לאחריו טעון ברכה לפניו הרי בהדיא
 שאין לברך לאחרים מאחר שלא ברך לפניו: ויש פס
 ברישא דתני ויש טעון ברכה לפניו ואינו טעון לאחריו
 וקא טרח למסבך מירי לאתנוי • הו' לל לאתנוי אובל פחות
 מבשיעור: וי"ל דבאורוייתא לא קמיירי ועיין בסו' ו"ט:
 ולדעת האומרים דלברשת בורא נפשות לא בעי שיעורה
 אתי קצת פסור דלא מויתי ליה מפוס דלא פסיקא ליה
 לומר אובל פחות מבשיעור דהא איבא מילי דבעו
 שיעורה ואיבא דלא בעי ולמ"ס דבאובל מליח ופת עמו
 אם טבע מן הפת טעון ברכה לאחריו אין להקשות
 דהתם הוי הוא מברך מהכל בסבול מליח ואפי' את"ל
 דכפטר בברכת פירות אבתי מיקרי יש ברכה לפניו:

קניו ירושלמי

ר"פ הנוחה רב אמר ברך
 לומר אתה וממאל אחר
 אין צריך צ"ע או כלל דהלכה כרב באיסורי איתיה נקי
 בירושלמי ואין ראיה מההיא דברוך רחמנא וכו' דהתם
 תירץ ואיבא לתרובי דאמר נמי אתה ומכתברה
 דאיתכחו נמי בירושלמי דכיון דחוו ליה דבקי באיסורא
 טפי מדממאל אית לן למימר דבכל דוכתא הלכה כוותיה
 ולא דמי לכמ"ס פספס דשב"ג במסגת דהתם ברקו ומאזן
 שאלת

שאלה קנ"ח כלי שיש לזב' פיות או כנורות

קטנות א' גבוה מחבירו אם מותר לטול מן העליון ובכלי פניקב שאמרנו טיטול מן הנקב ולמטה' איך אפשר טיטול ולא יעברו המים מן הדופן שאינו חשוב כלי: תשובה כלי העשוי שתחילה לכך לא מיועבד דאפי' דרך הפה העליון מותר לטול והוא כבוד הו' לו יב' דין ולמ' ד' בודי אדם כמו אי אפשר לזמזם אפסר שהיה א' למעלה מחברו וז"ל דהתם לא בעי כלי הרי הכלים שלנו סקורין:

אגווה מאג'ל

קטנות מהם (והו' כההוא) נוטלן מהם (והו' כההוא) הפ' דכלים שולי קורפיות) אבל כלי פניקב יס' לומר שאם יעלו המים על הדופנות' שלמעלה מן הנקב ומסס' ובזוהו לנקב דאין להכסור אבל למצדד הצדדי לזכא למיחס שאין לזמזם שהיה בכל הכלים המסס' מהו ושתהא מפה לפיו קצוב מזה בעיגול:

שאלה קנ"ט

השומע ד'ת' אס' זכרון לברך: תשובה כראה דמאחר דשומע בעונה יש לברך מידי דהו' אשומע שופר ומבילה' ואכילו לדבריו אגור דהבוא ב' ס' מ' דהרהור לאו כדבור רמי ושאיין לברך התם הוא דלזכא שומע ומשמיע כ"ס דאפשר דההוא לאו דמכא' הוא דלאו מר בר רב אשי חתים עלה דהרי אמרו אסור להרהר בד'ת' במקום הטובות ואינו מבר' לעקוק בד'ת' וכי הו' טב כל היום ולומר ומעין ע'י' הרהור לא מיקרי עוקק בתורה ושאינו ק"ס דכתי' ודברת בס' ואפ"ה אס' קרא ק"ס בלבד יכא כגון אס' היה אכנס וכו': ובס' לחס' הפנים א"ח ק"י פ"ה הוכחתי הרבונא דס'ל' דהרהור כדבור דמי בר' יהודה קאי דאחר הקורא ק"ס ולא השמיע לאינו יכא וק"ל בוותיה ובסוגיא עס' מוכח בהדיא דל' יהודה לאו דוקא שהוכיח בשפתיו דה"ה ע"י' הרהור ע"ס' והא' הקט' הקורא מפוס'ר' יוסי נקט ליה וסוגין דעלמא שומע בעונה והכי משמע כמו בירושלמי בההוא דאס' היה אכנס דהרהור כ"ד': ובהל' ט"ב הבוא מסס' אגור ומה"ל טאכור ללמוד ע"י' הרהור ולא פליגי דהתם משום שמחה ולכל הפירושי' המברך לא הספור בכל היום תלה עליו חובת לימוד וברכת התורה אין צריך ללמוד אחריה מיד וכמ"ס ב"י ע"ס':

שאלה ק"ס

למה לא תקנו ברכה על שמיעת קול שיר כמו שתקנו על הריח ועל שמיעת בשורות טובות: תשובה לא מצאתי לזה טעם מובחר ובכפר מטה מטה כל' שיש קצת טעם ואפשר לומר שכל ההנאות נשאר רומס' התועלת בבוקר אף משיעבור זמן הפעולה אבל השיר משמח בשעת שמיעה ברוחני ומשיעבור לא ינשא תועלת בשמי והו"ל בדבר ס' במדמס' ה' ריח שאין בו עיקר אין מבר' עליו:

שאלה קס"א

אם אדם תברך הגומל: תשובה למד דעשרה זתרי דבין מעכב אפסר דאסא לא מיועבד דכל כבודו ב"מ פנימיה: ואפשר דתברך שהחיונו כההוא דברך רחמנא דיהבך לן דאס' על קניית כלי חרש אומרו על חרוס' וקנין גופה לכ"ס ועוד קו' מרואה את חברו' אלא שלהודות סבחו של מקום מברך ברבים ולהודות על חכרון מעשהו ושהק' בה גמל עמו לא בצדקתו תקנו ברכה זו אבל אס' אין עס' עשרה מי עטרו מלפניו את יצרו בברכת שהחיונו ועיין בבי' א' אמר המכ"ס ועיין בבי' ס' ר"ט דאין לברך הגומל על הצלת אסתו או שאר קרוביו החבבים עליו ואס' בירך גוערין בו השמא הוי ברכה לבטלה. ועיין מ"ס הרב בכ"ס ובסו"ר

קס"ב

בשירוש' ה"ע הוכחתי מלפון דס' דא"ל מת אביו ויורשו דמברך כמו הטוב והמטוב היינו כטלח היה יודע בו מתחילה שהיו לו נכסים וז"ל רס' ולבסוף הוא אומ' הטוב והמטיב על בשורות הירוש'ה שפסארה לו ירוסה מאביו סגן ביטרוהו מת אביו ויורשו כלומר הכיח ככסים ע"כ. והכי דויק לטון הרמבם מת אביו וירשתו כרא' דאס' ידע שהיו לו נכסים אין לו לברך דמכתמא נכסיו שלו. לאחר מותו דאין לחוש קיעבור וכתוב נכסיו לאחרים דאין רוח חבמים כוחס' החימוס ולפון רס'י כפול ומכופל.

שאלה קס"ג

השולח מעו' כסות וכלים בשביל מנות אס' ונכא' תשובה אס' יוכל למכרם מיד ולקנות לזכר סעודה מהמי ודנתן אין בין מורר הכאה מחבירו למורר הימנו מאכל וכו' ורב מארו שלח לרבה זנב בילא ופלפלי דהנאה המבואה לידו מאכל כמאכל דמי:

קס"ד מציעא

דף פ"א א"ל פפא דא"ל סמוך לו היום וכ"ו הקט' דאמאי אמרה רב פפא' למולתיה תרו זמני חדא אמתני' וחדא אברוייתא: וז"ל דאמרא אמתני' ומתתם ולפנין לברית הו"ל ברזמר רפ': וכראה דלבתר דאמר לקמיותא איצטרך לרב פפא' לדבר על הברוייתא ביהיכי דתהו ברקמפא:

קס"ה ברכות

פ' ב"מ א"ד בר ירמיה מאימתי מברכין על הריח משתעלה תמרתו א"ל ר' זירא והא' לא קארח א"ל וליטעמין המוכיא לחס' מן הארץ דמברך והא' לא קאכל אלא העתיה למוכל ה"כ דעתיה לאורחיה קשה ופי' לא חאה ר' זירא דבר זה דעל כל דבר יש לברך קודם אלא דעת' זירא לאו כראה טבא לומר דלאו ספיר לברך קודם שיריח קצת דלפעמים ככתת' חיס' הריח מחמת המילה וכמכא' מברך לבטלה. ולא חס'ר' זירא להשיב לרבא:

לרבא בר ירמיה שאם הוא בנו של ר' ירמיה היה קטון הרבה בפני ר' זירא שר' ירמיה אביו היה תלמידו וכו' ה"ב איבא טובא דלא חס להטיב ומ"ש לעיל דברכות הפכה אין עס משום ברכה שאינה כרוכה היונו בדאיבא טענה קצת וכההיא כוסחא שבת' משם הרמ"ב דספק ברכ' המוציא דמברך והיא יסרה בעיני' **שאלה קס"ו** המוציא תפילין מוכחין בגמורה מהו **תשובה** לכאורא איבא למימ' דכיון דהסליכום ע"ס בהם איזה פוסול כסתר א"ע' עמוכא אותם כשרים דשמה לא ככתבו לשמן או עמא לא כעבד עורן לשמן דהא אמרינן גבי סטר כיון דכפל איתרע וחייטין דילמא כתב ללות ולא לזה וכו' חששות רחוקות מיהו אפשר דלא דמי דהתם אמרנן המוציא מחבירו עליו הראיה ויד בעל הסטר על התחתונה אבל גבי איסורא אין לחוש כל כך ואם מצאן דרך היכוח בכיבן לוכא למיחס אבל אם הם מושלכין עס בלא רצועות ושתוחות אפשר שא"י לחוש ועיין המוציא תפילין ומי שאבדו לו תרכובלו ומצאן שחוטין וכו' ומיהו יס לומר דלא דמו כלל לסטר משום דאדם זהיר בפטרו ופמרו היטב ולאחר שנפרע אינו עוה כלום אלא לכור ע"פ בליחותו ולפי' יל שכנספרע הסליכו אבל דבר שהוא עוה איזה מעות אין דרך להסליכו דאל"ת מוצא כלים בסוף אמאי יכרת'

שאלה קס"ז

אחד ענה קדוש ק"ק ועדיין ע"כ היה אומר וקרא זה א"י מהו **תשו** יס לרמותם לההיא דמי שנתעלף קרובו וכסבור שמת קרע עליו וחזר בו ומת בתוך כדי דבור דאין צריך לקרוע שנית ובר מן דין מכין שאמר ע"כ כקדישך אם ענה מיד אפשר דוכא

שאלה קס"ח

תיוכך סגולת כשהוא מהול כשמיטף ממנו אם צריך לבטל נפילת אפים **תשובה** שמהה מיהא איבא ואין לומר

קכ"ט

כדר המילה טוב טראיתי בירושלם ת"ו מביאות נשים לתיוכך לבה"כ ומזכרת אותו לאביו והוא תופס אותו ואומר בקול דס אם אשכחך ירושלם תי' ת"לל וגו' שמע ישראל **א"י** ה' מלך ה' ה' ל"ו אכא ה' הוסיפה כא ב"פ אכא ה' הצליחה כא ב"פ וס מקדומין קודם אם אשכחך הטיבה ברבונך א"כ תחי' אז תחפץ אז עולה וא"י עמ"ע וכל הפסוקים הוא קורא והקהל עונים אותם אחריו ואח"כ מברך בא"י אמ"ה קב"ו להכניס בסח"א והס"כ אומר אסרו תבחר ותקרב ישכון חצריך ועונין כל הקהל כשבעה בטוב בק"ס: במקלות ב"א וגו' בפרוע פרעות בוישראל ומזכר התיוכך למוהל והוא כותבו על הכסף המוכן לאליהו ואומ' זה הכסף של אליהו הנביא אל ואח"כ כותבו

לסכרדק ומל והאביו הבן אומר שהחיינו וס"כ מברך על היין ועל הבשמים וכל הקהל מריחין סכבר חלק להם בעל הברית ע"י השמש בר של הדם ואומר אסר קדש ואלהינו קיים וכו' וקדוש: גם מנהג טוב שכל הל' לה סלימאר כעטות המילה לומדין ת"ח בבית האביו אבן: וסעוד אותם כעודה של מצוה בלילה וביום אחר המילה **כבר** כתבתי שכשמלתי בני ברכתי על המילה שהבאתי ראיה סיס לברך על המילה: **אמר** המכ"ח עיין פ' מ"ט מחלק הראשון ואפשר דבתר החורא הוא דקאמר הכא:

שאלה קע

אם יש לחוש למה טבא בתרגום סני בפ"י לחיים דמתרגם לועז עילאה ולועז תתאה **תשובה** לא דאיתי מעשה בכאן כי הכל פודין אותם במה שנותנין פרוטות לכהן ומדתקן אחיהו הלחי מן הפרק של לחי וכו' אין ראיה דלא הוצרך לתת סימן אלא ללחי התחתון גם מדכתיב לחיים אין ראיה שיהיה גם העליון לפי שהתחתון מורכב מסני עצמות כל א' בפני עצמו מקרי לחי ויגו קצת דקדוק מן המשנה דפתח בהזרוע והלחיים ואח"כ מפרש אחיהו הלחי ולא אמר אלו הם לחיים משמע דלעולם תרתי בעינן והדבר בספק אצלי ועיין בס' פרי חדש ע"ס הוכחתי מתרגום שמי הוא מיוחס ליונתן ב"ע והוא לא היה המתרגם ע"ס בו הרבה תיבות מסונות מתרגום כביאוס גם העריך כשמביא בשמו אומר בירושלמי תרגם וכשמביא מן הכביאוס אומר תרגם ונתן. וכמדומה שראיתי בדברי רש"י כשמביא מתרגום סני שאומר ובתוספתא מכאתי: **אמר** המכ"ח עיין בהרב בעל יפה תואר במדרש ריש פ' ויגס סג' ג' חילוק בין תרגום שהוא הלכה למשה מסיני לסאיו הלכה למשה: תרגום של תורה ושל כביאוס הוא הלכה למשה מסיני: אבל תרגום של כתובים אינו הל"מ אלא לפרש העיוני כפי הכברא וכתובים לא תרגום יהונתן ב"ע הלא רב וכוף: וכן עקילס הגר ועקילס אינו אכרלום ע"ס:

שאלה קע"א

מי שאין לו יין לקדש בליל שבת וממתין שיהיה לו למחר מהו: **תשובה** מתברר דשאני עיולי סבתא מאכונקו דאינו ברין שיתענה לול ס' ואשי' ההוא דבת טות איבא טובא דאמרי דמשום חומרא ועיין תוספות דס"ע פכחים גבי מתקרא לכו סרגא:

קע"ב מצאתי

שהנהיג הרב במהרי סני קורא א' ואומר קדיש ואח"כ עולה המפטור מה בק"ק ת"ת טבע"ק ת"ו שאני מתפלל בו ומכאתי לוכמך בתום פ"ד דתענית והוא מנהג טוב: **ומה** שביטל מלומר והוא רחוס בסבת אחי הוכחתי שצריך להתודות בכל

יום ובכל רגע ואין מוס חסם דכתיב ונחמתי כגרי תמיד :

שאלה קע"ג

המתעבה יום סמת בו מרעה באיזה אדר יתעבה ת' מתברר רכיון האל סהק' בה ויטב ומלא סנותיהס סל כדוקים מיום ליום ודאי סאס הסכה סמת בה מרעה היתה מעוברת לא מת אלא באדר סכי ואפי' אס הסכה סנולר בה היתה ג'כ מעוברת ונולר באדר ראסון ובירוסלמי דריס מלאל גומר עלי ולא ידעתי באיזה סו'ת סכרפכו מחדס סמרבר מזה

שאלה קעד

אסס סלא ככרה וילדה תאומים א' פטר רחמה בכ"ט דאדר ראסון וא' בר' ח אדר סכי סזה ככס לכלל סנותיו חרס א' קודס חכירו לענין ויבוס מהו : **תשובה** גזרת מלך היא בכס'ג דרב ועבור צעיר ולענין ככר את אביך וגו' לרבנות אחיך הנדול הקודס וכבר את המאחר וכן לענין ויבוס אע"פ סהראסון ככור לכהן אבל אינו בדין והיה הבכור אשר תלד כי אין לנו אלא דברי רבותינו דבגדול האחים הכתוב מדבר והצעיר הוא הנדול. ומו יודע אס לודת ועקב ועסו היתה כעין זה אע"פ דאיסלוגו או בנוסן או בתפרי כולדו אבות אפי' דעל אברה' ויחק דוקא קאמר(ועיין מוה"ס א' ק' ד') : **שאלה קעה** אס יס לברך הטוב והמטיב על סוכו ויין בבית האבל.

תשובה

אין להביא ראיה מאמרנו לנ מת אביו ויורסו דמברך הטוב והמטי' דהתס הוי כמי ספורה בנו בין המכרים דמסוס דלא וחמיץ העסוה ואמר סהחיינו אבל להרבנות ביין כדו לברך אין ראיה וכן להביא לסניו פרו חרס לומר עליו סהחיינו וכראה דאין ללמד מההיא דטאנו אבולון בית המקדס דחמור לן והרו הרבה כמנעיס באותס הימים מבסר ויין ובאבל ימוד אדרבא מרביס בהס מנעיס ויין למרי כפס וכראה דבין המכרים הכנהגיס סלא לנו' סהחיינו גם יס למנעס סלא יסנו ביין כדו סלא יברכו ברכת הטוב דבמקום סהחיינו היא אלא סזה ליחוד וזה לרביס ובתוס' דאס אין אחרים עמו בסינו ויין לא יברך הטוב ע"כ ואפטר סיברך סהחיינו :

קע"ז כתב

הב"י דכלוס חרשים סלא ססתמס בהס אס חזר וקמאס אינו מברך סהחיינו לכיון סהיו סלו פעס אחרת טוב אינו דבר גירוס כסחזר וקמאס ע"כ. והרסב"ח הביא ורוסלמי לא כוף דבר חרשים אלא אפי' סחקיס חרשים סס לו וכתב הר"ח בד' חרש'ס דנקט למעוטי מכרן וחזר וקנה אותס ר"מ'ס (פ"ח דקוטס) באסס הרסס למעוטי מחזיר גרוסותו סאינו חזר עליה מעורכי מלממה ע"כ ומאחר דמדמה דין קונה כלס לאסס היה לנו לומר דלא כדברי

הב"י דחרשים סלא ססתמס בהס מברך כסחזר וקנה אותס דהא איתא בירוסלמי בפ"ק דמ"ק גבי הא דתכן אין כושאין כסיס במועד אבל מחזיר את גרוסותו מפני סאינה סמחה לו הרח דאת אמר מן הניסואין אבל מן האירוסין אכור ופסקו ב' כמזא דכסלא ססתמס יס סס סמחה בחורה ס' ז' גבי כלוס ומה סלא חילק בירוסלמי גבי חזר מעורכי המלממה אפטר דהוא הדין א"כ מנעס דהתס בעינן אירוסין חרשים מנעס דכתי' כי וקח איס אסס חרסס : ובפי' ספ"ע הארכתו ולסס הוכחתי דעת האומ' דהס ב' סמחות א' בסעת קיני וא' כסמסתמס א"כ כסלא ססתמס בכלי וחזר וקנאו אפטר דחייב לברך ואפי' ביסניס קסס הדבר סלא יברך דגדולה סמחה כסחזר וקנה את סלו סכנסטר במכירתו כדאמרין בעלמא מוכר עבד ממה סממח בקנייה סל אחרים דהכא תרתי והתס חדא ועיין כו' א' :

קע"ז כתב

הב"ח דהא דמברך סנתן אדך אפיס לעוברי רכונו הוינו ברואה ע"ז עממה אבל על הבית אומר בית גאוס ע"כ וסס הוכחתי מלסון הרמ"בס להפך דקאמר הרואה מקום סעובדים בו ע"ז אומר ברוך סנתן וכו' ואפטר אפי' סלא יהיה בתוכו ע"ז אלא סמתקבצים סס להסתחות לסמס ולירח או לסאר ע"ז ולפי זה על הע"ז עממה אין לברך דלאו מנעס אדך אפיס הוא יתברך מניחס אלא כדו סלא לאבר עולמו מפני הפוטיס סאס באתה לברך עלוה היה כריך לברך על כל כבא ססמיס ואין לחלק בין דבר פויס בנו תפיסת יד ארס כו אינו ענין לכאן ואין סיידן כותן א"ח אלא בעוברים ואין כראה כן דעת הפוסקים נקטינן מיהא דלא כה' בח' דגם על הבית יס לברך

שאלה קעה

הרואה קבר אביו אחר ל' אס יברך דיון האמת :

תשובה

לא דמו לרואה בתו וסראל בחרבנן דאחר ל' חזר ומברך וכן ערי וסדה וכו' דחרבן כל מן סרואה ז' דיון האמת דאפטר היה עיבכס בימוי וכל מי סלא ככנה בימוי כאלו כחרב בימוי ואלו היה לנו זכות לא היה כחרב מעולס אבל המת א"א בלאו הכי ומאחר סברך בסעת חימוס ס ב' אין להתאבל עליו ע"ד בניס אתס לה' אלהיכס לא תתגודדו ומההוא דלקוט עממות ליכא תיובתא דהתס איכא צערא דמת :

שאלה קע"ט

קהל סבנו או קנו בית הכנסת אס מברכין :

תשובה

ועמוד ס"כ ויברך בקולרס בא"ה הטוב והמטיב : ואס כסתר וחזרו ובכא' הו נראה כמי דמברכין דפניס חרסות באו לכאן ולא דמי למכר וחזר וקנה :

קף כתב

הב"י א"ח סי' ר"מ גבי ור' היה מתיר בתנור סקבלו

בסותפית

בשותפות דהטור דיוק בליטמיה לומ' ור' היה מתיר
דמשמע היה מתיר בתחילה אבל לא בקוף ואין זה ראה
דבכמה דוכתיה אטבחן בהאי ליטמיה ובקי' תרע הרמ
מרוטמבורק היה אומר ובקי' תקס"ג ר"ת היה אומר
דהוי קבלת תענית בהרהר בפעולת מנחה והוא זל פסק
כן אלא אדרבא איכא למימר דהיה אומר ר"ל דמרג"ל
בפומיה כדאמרין בהנהו היה אומר דמסקת אבות :

שאלה קפ"א

מה שכתב הרמב"ם דישאל על
הפתחים להדליק כר של שבת
עזה בכלל עיבב שבת קשה והרי אמרו עשה שבתך חול
ואל תבטרך לבריות ולמה לא כתב הטעם מפני שלום
הבית: **תשובה** איברא דמשום עונב בעלמא
לא ישאל על הפתחים (אע"ג דלעיקר טעורה אפשר
שישאל כדו שלא יתענה בשבת) אבל מוקף עליו הכר
דאיכא עונב ושלום ואילו היה אומר הרמב"ם משום שלום
הזה קשיא לן דטעמא דשלום בכל לילה איתיה לכך
הניח טעמא דשלום דידוע והוסיף מרילים דאיכא כמי
עונב שבת וכ"ע אי אמרינן כר ביתו עדיף על כל לילה:

קפ"ב הביא הרמ"א

בטעם דוקח
טמיהגיס לכסות
הקטנים בפני הכר של שבת וכי כר קדושה יס בו ודוקח
גבי כר חכוכה חסור להרבות מפני שהוקשה למנותו
אבל כר שבת דלשימוש עביר ואפי' במקוה דהוקשה לחב
אמרינן דומיא דבית איש ואשתו ואין כראה לחלק בין
הכר הגדול שמשמשין על השולחן לשאר כרות ויש קצת
ראיה מההיא דאין פולין לאור הכר וסקיל וטרי אי טעמא
טמא והרוב וכו' ולא קאמר אי טעמא משום כבוד דגם
לפלות כליו אינו דרך כבוד אלא שיש לרחות:

שאלה קפ"ג

מה שהביא ב"י סי' ר"ז בטעם
א"ח י"א שאעפי שאינו כהנה
מטעם הריח מברך אם יש טעם. **תשובה** טעמו
בכירו שאע"פ שאינו מריגיס בריח הנאה יש לו שמחזיק
ראשו וגופו ע"כ: ואפשר דמורה א"ח דאם יש לו כנילה
אינו מברך שהרי מחמת האוטם אינו עולה הריח למוח
ולא מיירו אלא במי שאין לו חוש הריח מטבעו שזה
מבא באכסוס כמו שכתבנו סרוקיס שמריעין ואין
בהם כח ההולדה גם התותרן לא ניתן בו כגולת הריח
אע"פ שהצניורות פתוחין ולזה יעלה הריח למוח ויחזקו
אבל הרבר קשה שאם יתן אדם מלוגמא עליו להחזיק
את גופו ויחזקו בקמנים טובים מפני שמגיע לו הנאה
וברך והלא הברכה כתקנה על הנאת הריח כמו
כשהחזיק אובל יטעם לו וראיה דנותה מים למאזו ואובל
אוכלין לרפואה אע"פ שמחזיקין גופו ולמ"ד אע"פ שיש
בהם טעם אינו מברך: ואפשר דטעמו משום ראמרו
ברוח שהוא דבר שהנשמה כהנית בו וכמו דאיכא הנאת
במה מ"מ יש לברך דטעם הבקמים במ"ס בשביל כעם

יתורא הם באים וא"כ חוץ מן און לברך: ועיין בס'
פרו חרם שלי:

קפ"ד עור

הביא בטעם א"ח שאפי' מו סבוכר
שמברך סמא על הכר ה"מ במ"ס
אבל במוצאי ויה"ך לא ע"כ כראה הטעם דמה שאנו
מברבין על האור במ"ס הוא זכר לבריאת העולם והאור
היה תחילת הבריאה ולפיכך סומא מברך שיש לו הנאה
בבריאה זו שאחרים יורוהו הדרך אבל טעם הכר
במוצאי ויה"כ הוא להורות לה' שהבדיל בין מוסגדול
ונורא שאסור בכל מלאכה כשבת לימות החול שאנו
מותירים במלאכה ולקח הכר שהוא בנמצא יותר ועוד
משום לתא דשבת והזהירו שיהא כר ששבת מתלמדת
איכור לרמוז שמה שהתקינו דבר זה סימן להיות
המלאכות הוא וכמו דסומא לא היה יכול לעשות מלאכה
לאור הכר אם היה רופה א"כ לדידיה און היכר בין כד
האסור לכר המותר:

שאלה קפ"ה

למה לא תתקנו ב"ח שיקרא
הראשון ג' פסוקים וא"כ
הלוי וחזור ויקרא הג' פסוקים שקרא ראשון עם שנים
אחרים כשאר ג' פסוקים בפרשה לומר אל ועוד למה
אין מתחילין מפסו' שלמעלה: **תשובה** במקום
אחר כתבתי שבעונן הקרבנות לא רצו להוסיף דבר
אלא לקרות בעניונו של יום דוקח דמ"ה אין מוסיף
שני פסוקים בשבת לקרות וביום השבת לפי שאין בה
אלא ב' פסוקים ולא רצו להוסיף אע"פ שצריך הוא ליומו
ענין התמיד. ומה שלא תיקמו שיחזור הלוי משום
הכנסתו שרואין שהתחיל הלוי בתחילה וסבר דאין
קורין ב"ח אלא שלשה ומח"ש אין קושיא טעם רואין
שחוזרין כמה פעמים שהפרשה קטנה: ובה מתורץ
למה לא תקנו שכהן ולוי יקראו הח' פסוקים ארבעה
לכל אור' וישראל וחזור ויקרא הד' פסוקים שקרא לוי
והא' איכא שפאר ככנסין ויוצאין:

שאלה קפ"ו

מאי פריך בפסחים כתיב ז'
ימים שאור לא ימצא וכו'
וכו' וכי לא ראה דבכרה אמרינן מקצת היום ככולו:
תשובה יודע היה המקום דאך חילק ומשמע דאין
איכור חמץ עד חציוס ט"ו והוקשה לו דבשלמא גבי
כרה בין דיכולה לראות בתחילת היום או באמצעיתו
או בכופו אתי שפיר דקאמר שבעת ימים תהיה בכרתה
אבל הכא הו"ל כל ששה ימים וחצי שאור לא ימצא וז' ימים
דאבלות נמי אפשר שימטך כל היום עד בא המכחמים
ולא קבע לה זמן: **אמר** המכ"ח לפוס האי כללא
דמקצת היום ככולו יש לחקור אי הוי דוקח היום ולא
הלילה: עיין פריך און עומדין בהלכות הר"ף דף כ"ד
ע"א רבינו יונה פ"ה בנות ישראל הן החמורו על עצמן
וכו' זמן הדין היתה טובלת למחר מיד שתנץ החמה
ומותרת

ומותרת לבעלה דמקצת היום ככולו וכו' עכ"ל וזכ"ל
מאי דקאמר טובלת למחר מיד שתתן החמה וכו' ולא
קאמר טובלת מחר בלילה בפיאות הככבים משמע
דרוקא מקצת יום הוה דאמרוין ככולו אבל מקצת לילה
לא. ועוד זכ"ל אי ילפינן מוכה לשאר דוכתיה כפי מ"ס
מעיקרא בשאלה הנ"ל כיעת אין בידי כי אם ס' הר"ף
לכד:

שאלה קפ"ז

ספרים שב"אי כגון גמרות
פוסקי' ומפרסי' אי מותר
להוציאם: **תשובה** בירושלמי פ' א"דס איתא
ספרים שזכתה בהם אי אסור להוציאם לח"ל ואם כתבם
ע"מ להוציא מוציא וצריך לידע אם כפרים שזכתה
דקאמר היונו סנכתבו בתוכה או שהובאו מן החוץ
שאם כוננת שזכתה היונו כסנכתבו כל אלן
הספרים של רפוס הובאו מחוץ ויהא מותר ואם כוננת
שזכתה ל"ל אפ"י הובאו לתוכה ע"מ להשתקע יהא
אסור והדעת נוטה לזה. אלא דאוכח לספורי' אי ספרים
דקאמר בירושלמי דוקא בס"ת דבימיהם לא היה שום
תורה שבע"פ כתובה כמו שבא בהקדמת עץ החיים
אלא מכבדו כתבו הפוסקים שבזמן הזה מאחר שכתבום
משום עת לעשות לה' יש להם דין ס"ת מיהו דוקא
בגמרות ומדרשים שהם דברי ח"ל אבל פוסקים ומפרסי'
שכל א' בונה במה בפני עצמו קרובאמי לומר שאינן
בכלל זה. **אמר** המכ"ח דבריו אל צדקו לולי
שההסכמה הקדומה שבע"ק ירושלם תו' היא על כלל
ופרט מהספרים הנכנסים שם שלא יוצאו חוצה לה כיון
שבאו ע"מ להשתקע ולישב ותיקון לומדי התורה ג"כ
כראה מנוכחה טריותי שכתקנה כדי שימצאו בזול
ובני העניים ומצאו כלים והכנות לת"ת ולא יתרשלו
מחמת חסרונם ויזקרה דללויהו. וז"ל אפטר
שתשובתו היתה כפי הצעת הא"ל לה שהיא בתם א"י

שאלה קפ"ח

ענין שאין לו שניס וחב"ב
עליו מן האמצע שהוא כך
מהו: **תשובה** אע"ג דאמרוין בעלמא חביב
עדיף הכ"א שאני דבעינן מקום חביבותו דפת משום
בזע ברך מיהו אם אי אפטר לו לאכול מן הקסה יבצע
מן הרך:

קפ"ט נוכחת

הטור בדבריו הרמ"ב אם
הוא מכוסף אם ברך
המוציא אם לאו וברך מספק י"ל דס"ל דק' ודכשהוא
שבע מברך כשהוא רעב לא כ"ס הו"י ק' גמור. א"כ
אפטר דמורו כשהתחיל לאכול ועדיין יש לפטור דכיון
דבידו להפסיק ולברך ברכת המזון וברך המוציא ולמה
יאכל כל הסעודה בספק ברכות האסור ליכנס בספק
ברכות דכהנה בלא ברכה נקרא מועל ויש ללמוד
מדבריו הרמ"ב מ"ס ק"י א' דס"ל דברכת השבת רשות

מיהו לרדייה בעי תנאה כגון זה דכהנה מן העולם הזה
ב"ב נקרא מועל גם ראיה דנהגו כל ישראל להרבות
עולין הרבה ולא חסו לברכה לבטלה עיין ק"י קצ"ג:
שאלה קצ"ז למה בסו' קפ"ג גבי אם נזכר
שלא ברך המוציא עד שבמר
כעודתו אינו מברך ובמסקנת הגמ' ובסו' קע"ב מביא
רמ"א דעות הסוברים דמברך ברכה ראשונה גבי שכת
והכנים מסקינן לתוך פיו דבולעם **תשובה** יש
לומר כשנזכר בעוד שהמסקין בתוך פיו הרי גמרי בלבנו
לברך ובאלו התחיל לברך דמי אבל אם לא נזכר שלא
ברך עד אחר שבלעם יהיה דינס כדן המוציא.

שאלה קצ"א

מפני מה תקנו המוציא
בה"א ולא תיקנו הבורא
אלא בורא פה"א. **תשובה** י"א דהמוציא משום
פגיטת ב' ממיס עולם מוציא ויש לכרף לזה דהמוציא
לישנא דקרא ובורא לישנא דקרא אבל לא כמחא הבורא
בה"א. **אמר** המכ"ח עיין רי"א שכתב דצריך שכל
הברכות יהיו משמעותן לשעבר כגון שהכל כהיה שאינו
אומר יהיה בדברו וכן בורא פרוימם עותו שברא כמו
יוצר הרום ובורא רוח וכן ג"כ המוציא למ"ה עבר
והביאו הרב בב"ה סי' ר"ב ע"ס.

שאלה קצ"ב

למ"ד שאין לברך דיון האמת
אלא על משונה שהוא משעבר
עליו מ"ס אשתו של לוט. **תשובה** ב"י הקסה
עליו מן הפול וז"ל מלתא דסווא לתרווייהו דלא מיוורי
הרא"ב דאלא לאפוקי דגריע מבהמה עכ"ס וכן דייק
התם לסון הטור ואשתו של לוט לא כמחא שעבדה ע"ז.

קצ"ג בהגהות

הר"ף שבס' תומת ישראל
דף י"ט על הר"ן דבשבת
דמוסיפין כתב ר"ס ב"ז שקבל מרביתו שלא התירו
להסויף רק בזמן המשנה שלא היו מברכין כל הקוראין
אבל הסתא שכל הקוראין מברכים אין להסויף כדי שלא
כוסוף בברכות שאינן שריכות ע"כ. ואם הקוראה
בתורה מצוה וכל א' רוצה לזכות ואם אינו יודע רוצה
שיקרא לו ס"ל למה ומכעור רבוס מעשות מצוה ועשו משונות
ויברכו אלף ברכות ומר דהו"י ממלא להו באספרמקי
ומגדרי נאמר לו שלא יאכל הרבה משום ברכה שאינה
כרוכה ועיין מ"ס סי' א' ח' קפ"ט ותאמר דאוכח תיובתא
מהבא ליתא דלכתחילה מיהא בעי עלילה כלדהוה

שאלה קצ"ד

מי שאין לו אלא חכבדרא
לבער שאין צריך אור הכר
אם יברך על ביעור התין **תשובה** אם אמרו
חכבדרא לאורה נבדקת שאין צריך אור הכר לא אמרו
שאין לברך דהא ילפינן מציאה ממוציאה וכו' היא
אסמכתא ופ"י אם הוה במקום שאין שם כר וצריך
לבער ביתו ביום יברך דמורו כר כתיב באורותא
קצ"ה הביא

קציה הביא הרמ"א שאין לבטל ביום אלא לאחר שערף החמץ כדי לקיים מצות שריפה בחמץ שלו ע"כ ולא כורע מה מצוה יש בשריפת חמצו ואלכלו או ימכרו ואם לאחר זמן איכרו תו לא מהני ליה ביטול ויותר ככון שיבטל מתחילה וכשיגיע עם טעות יסרפנו לקיים דברו חכמים :

שאלה קצו בהלכות בשר בחלב גבי מלח הכתוב בקערה של בשר הניח הרמ"א דיש להחמיר ולמה לא הגיה כן בהל' פסח לחמץ במשהו : **תשובה** מפוס דיש ללמוד מפס דעיקר דיכו אומר והיתר הם ביד וכל החומרות הפייכות לפס חכ"ם שיש לכהנס בחמץ : **אמר** המניח הפרט גדול יש בין מרובה לקערה של בשר שהגיה ב"ד סי' כ"ה וק"ב וק"ה אף דלפי הטעם המותר בא"ח סי' תמ"ז סעי' ד' כראה דיש במרובה כדי להפליט כמו בקערה דהרי הכי אמת טעמא דהיתרא מפוס דהמלח אינו מפלוט מה שבלוע בכלים : ואינו מפלוט בזנון : הא לא אריא רקערה חמורה יותר בלי ספק :

שאלה קצ"ז המקדש את האשה בבשר פתם ומצא שהיתה כבלה או היו מקח טעות : **תשובה** יש ללמוד מדברי התוס' פ"ב דקדושין ד"ה המקדש בערלה דכיון דהאשה כבודה שיש לה ליהנות דרך הכאתה ואינו כן לא קמה דעתא ע"כ ה"כ בכ"ד איכא למימר דכיון דסבורה דיכולה לאכלה וכריך למכרה הוה מקח טעות ויש לרחות דליהנות שלא בדרך הכאתה לא שכיחא אלא שאותו דבור מוקשה דהתם לאו מפוס מקח טעות כגעו בה דא"כ הו"ל אחרוני אלא מפוס אכזרי הכאה מקיחא ואיזו מדעא מני דתכי הוא :

קציה ומאותו דבור מולר לנו ספק אי סיגול מותר וטמא תופסין דמיאם סמך דברי התוס' משמע דפסוטה ליה דלא תפסי ויהיה כראה דתפסי כו קדש הם :

קצט שם דף כ"ז דס"י ד"ה בקדשים יש מוחקים הא דקאמר בס"ד ולא פריכין אי מה קדש וכו' ואין צריך למוחקו דהיקס קרי לב"ט וכיון דאין אדם דן ג"ס מעצמו א"כ כשקובל"ל דהביקבל ולפניו אין משיבין על ההיקס דקאמר הוא מושאל :

שאלה ר' מ"ט הטור סי' תס"ז בסם הרא"ם דזיעת אדם אינו מחמץ אי זיעת בהמה שזה מ"ט : **תשובה** כסם שרוק אדם וריר בהמה שוין כך היה לנו לומר שזיעת אדם תחמץ אם איתא שזיעת הבהמה מחמצת : דל"ס ה' ככתפך אי זיעת בהמה מחמצת ואמר דאין להקל ואי פסוטה ליה

דזיעת אדם אינה מחמצת כך היה לו לפסוט בזיעת בהמה דסקולוס הם ועיון לקמן סי' ר"א דמי רגלים מחמיקין ולפי הרופאים הסתו והדעה כולם אב אחד לכולם הוא הרס ושוקן הם :

שאלה ר"א מ"ט בעוף סמדרם דלא חיישינן לריסוקן אברים ומותר לשוחט ב"ט ומ"ט בעבל סמולר דחויס הרא"ם והטור **ת"ש** מחאתי בב' חסהרביט בזה וחילק דעוף סמדרם היה לו טעת היתר בעולם דבהמה בחיות בחוקת היתר עומדת אבל מולר לא היה לו היתר מעולם . וקשה דעורנו באבנו בחוקת היתר היה עומד אבב אמו אבל כראה לחלק דבגדרם כריך ב' דברים שהיה ובריקה מאחר שיכא דיו שהיה יש לומר דשכת ספור בבריקה אבל בעבל סמולר לא היה עם דבר שזיכאנו מירי ספק לפיכך הכריחו שפדע"ג ב' רקע

ר"ב ומה ספקו להיתר בעבל סמולר אע"ג דכתב סוף דבעוף דלא איפסוטה איכא למימר דכי הויכו דאחי עשה ודחוי ל"ת ודאי ה"כ אחי ספק עשה דמחמת י"ט ודאי ספק ל"ת דמלאכה אלא שיש לרחות דבטעה דעבר אל"ת לא תקיים ליה לעשה . ומיהו קשה דמנא ליה לה"ן דלא איפסוטה דהא דחור' ירמיה הויה דרעפוס דטעמא לאו מפוס סצריך לבריקן אלא מפני סצריך לחקום ומשמע דקבלה מיניה ר' זורא ועוד מויתי תלמודא הויה בריתא דר' הויה את האור דטעמא מפוס חקימה כדאמר דמפוס ליבון רעפוס כגעו בה משמע דהיונו טעמא ולא דחיישינן לבריקה א"כ ספיר ספק הרמ"ם להקל דבעוף דאפסוטה הויה

ר"ג ואפילו את"ל דלא איפסוטה יש לפסוק להקל דבעירי דרבנן הויה דמאורייתא אמרינן הויה דמקלעו אורחין ה"כ איכא למימר הויה וישתכח כפורה מותר מן התורה לטפוחה וח"ל בעוף במדבריהם ונקטינן לקולא וכעין זה תמצא בב"י סי' תק"ג

שאלה רד' הסוחט לחולה בשבת מותר לברוא באומצא אבל מבוטל לא גזירה טמא ירבה ומה בכך חד טירחא הויה כהויה הממלחה אפה קדרה בשר ב"ט **תשובה** אפטר בסתי קדירות א"כ אם יצטרך להאכיל לחולה עליו איכא גזירה דירבה בטבילו ויכלה בשר ויכלל והתם איכא חיובא מפ"ה הכל אכזר .

רה' הרמ"א הויה דמותר ללבן ספור שכלו בשר שלא נמלח לחזור ולכלות בו ב"ט ע"כ מתיובת לחזור דקאמר משמע דכלו בו ב"ט דא"כ הויה ליה מכסירין שהיה אפטר לעשותם מע"ט וכן צריך להגיה בס"ע"ג מותר ללבן ב"ט כלי בחל"ל שאבו בו ב"ט וכן הובא ב"ב ומה סכיים

שכיוס פס בש"ע אפילו לאפות זו דבר הס דברי מותר
שאלה ר"ז מ"ט גבי תקיעות דמעט בתפע
 טעות יבא ובק"ס אם טעה כרי
 לבמור את כולה י"א דחוזר לראש: **תשובה**
 חתברא דק"ט דבעיא כוונה לקבל עליו עול מלכות
 שמים ועול מצוות אין להפסיק בה כל כך אבל שמיעת
 הקולות מסכין לבו לשמוע יבא ואפשר דה"א אם כטל
 ל' מניין שבלולב בד' פעות ביום יוצא אלא שקשה מה
 מהביא ב"ב ק"ו ת"כא שאם כח בוניהם כריך לכת"ך על
 כל א"א בפני עצמו דבשלמא אם היו ד' מצוות כדברי
 ר' יצמטל י"ל הכי אבל כיון שהם מצוה א' משברך
 בתחילה והתחיל לעשותם אע"פ שהפסיק בכתים אין
 צריך לחזור ולברך כמ"ט גבי ישיבת סוכה וברכת
 התורה ועוד כיצד יברך על כטולת אחרונה ואח"כ על
 כטולת הדם ועל כטולת הערבה מה שלא תיקנו ר"ז:
 ואם הכוונה לומר שיברך עליהם על כטולת לולב שכולם
 בקראו על שמו הרברקמה וכו':

שאלה ר"ז כטל מין א' וכאבר זא"ח כטל מין
 אחר וכאבר בן כול' מהו **תשובה**
 חתברא דכיון שהיו כולם לפניו בטעות שיברך
 והתחיל לבאת בא' מהם כבר נבמרה מצוותו ומכאן
 תמה איקריות:

שאלה רח רח טבת שחל להיות בשבת
 וצריכין לעלות הרבה לס"ת ביצה
 יעשו: **תשובה** וחלק הס"כ הפרטה למטה
 ויסלמנה עם הספה ושאר העולים יחזרו לקרות ממה
 שכבר קראו טבה אין עולין למנון טבעה והשבעו יקרא
 בס"ר:

שאלה רט הא דסליח מצי מבטל או היו
 הלכתא **תשובה** ב"ב כתב
 דלפי דעתו מהני מהטעמים שכתב וכן כתב הטור ויש
 ליעלו תשובה חדא דהוה ליה דבריו סבלב ואפ"ל
 יבטור דבור הוה ליה כהווא דאמרינן מילי לא מומקין
 לסליח ועוד אי דאמר ליה לך ובטל את חמצי הרי גמר
 בדעתו לבטלו והרי הוא מבטל ואם בבא בהרפאה
 לעשות כל עסקיו מה שהוא תלוי בדבור אין בידו למסור
 לסליח דהא אין שלוחו יכול לקרות ק"ט או להתפלל בערו
 כ"ט דבר המכור ללב:

שאלה ר"י מ"ט לא חילק הטור בין ביטל ללא
 ביטל בכל הכפקות כמו שחילק
 בתחילה: **תשובה** אפשר דעתו דלאחר איקורה
 שאין יכול לבטל ים חילוק אבל קודם זמן איקורה מספק
 יבטל שהרי בידו לתקנו:

שאלה ר"א אם הקוס מחמיץ: **תשובה**
 תמה שהביא הב"י בסס"ד
 ירוחם דמי רבליס מחמיצים ודט אינו מחמיץ ים ללמוד

דאע"ג דלרודיה (לצ"י) החלב אינו מחמיץ הקוס מחמיץ
 לא דאעיקרא דיונא קמה על דבריו בכ"י תכ"ב סהקסא
 על הכלבו שאמר דחלב מחמיץ מההיא דלופול' בחלבא
 ואיך מסמע מהתם דאינו מחמיץ דהא קאמר להו וימא
 קמא לא תלופול' לי בחלבא משום מזה עשורה משם ואולך
 לופול' לי בחלבא ולעולם ע"י שמורה כמו שעושין במים
 משום דמחמיץ. ורע דאיתא בגמרא דהחלב בא מן
 הדם שכתלבן וכמו שכתבו הרופאים וכמו שהחלב
 מוניח הקוס כך מרקיות ותמצות הדם העב יוצאין המי
 רבליס נמצא דאבוהון רבולתו דס שיש בכחי החלב
 והמי חלב והמי רבליס: והדס ים בו הד' חלטוס ובעורו
 דס כתב ר' ירוחם שאינו מחמיץ משום דהו' כיון
 שפול לתוכו מעט מים שמתבטל כך המי רבליס שהם
 החלק המימי מן הדם מתבטלן במועוטו בתוך הדם
 והדס אינו מחמיץ וכפסטרין המי' מתוכו מחמיץ אבל
 בחלב אין לומר כן שאנו רואין כי מין חלב הוא הקוס
 שהוא החלק המימי הרבה יותר מן הגבוכה ואין לומר
 שמתבטלן בגבוכה א"כ מטעם זה י"ל שהחלב מחמיץ
 מיהו אפילו לדבריו הב"י הקוס מחמיץ בלי ספק ואינו
 ענין לכאן מי חלב כחלב דפ' בתרא דמכסרין:

ר"ב האי דוכא עליוס"ר בולדותאם עשה
 תשובה מהו: כגון דיש לקיש
 שטבלה' בכל לבבו ובכל נכסו וראה כל העם את
 מעשהו הטוב ומן הקצה הפך כופי עורו זה משובח וטוב
 ואר"ל במקום שבעלי תשובה עומדין אכ"גיל ור' עקא
 כשהייתי ע"ה אם ראוהו ת"ח לנסכנו כחמור וירד לפני
 התובה ואמר אבינו מלכנו וכעכה כהי דר' עק הוה כנע
 ומעלי כבהים ע"ה אבל בהוותו ע"ה ודאי שהיה עובר
 על דבריו חממים וכפחזר וכתב דל בתורה היו מתכבדין
 בו אסריו ואסרי חלקו

שאלה ר"ג מהו הבוונה באמרס ימחו מכפר
 חיים זה ספרס של דשעים
 תשובה נראה דכוונת סלס' סכרים סלבל או"א ים לו
 ספר בפני עצמו שבו כותבין זכויותיו ועוונותיו כדרך
 התגרים שכותבין הוציאה וההכנה בספרס א'
 וכפסתחין בר"ה נמצא כתוב על פנקבו סל כל א' או
 רוב זכויות או רוב עבודות או בומוני וג' כפרים ר"ל
 ג' מימי ספרים ומ"ט ימחו מס' סלא ומצאו בספרס של
 דשעים לפי שגם בתוכו ים זכויות קצת:

שאלה ר"ד הא דא"ר אבהו מפני מה אין
 אומרים שורה בר"ה וב"הכ מה
 ענין שורה שאין לומ' הלל אלא ביום שנעשה בו נס דהי
 משום מוספין הרי שבת ים מוספין ובספרים אי לאו
 דאכתיו עבדי אחסורות היו אומרים הלל ואכסר במה
 באמרו שישראל אוכלין וסמריין לפי מהן יודעין שהק"בה
 עושה עמהם נס אלא שצריך לידע מהו הנכ לזה ים לומר
 לפי

לא שפוקי אס אירע סנוולר בתוכו אחת בשר או הווס
תולעים דבוקים דלא ולעולם אימא לך דזכרות קרוח
כשר והכי משמע לפון הידומל' סופר קרוח ר"ל שכלול
קרוח דא' לכ פשיטא דכל הסופרות קרוחים ואס לומר
סקרוח בזכרותו בגמ' דירן הו"ל סופר קרוח
בזכרותו

שאלה ר"ח אס באמצע התקיעה כאבד
הסופר והביאזו אחר אס יברך

תשובה במחלוקת בכסממא טעות בס"ת
והביאזו אחר אס מברך בתחילה כך מחלוקת כאן אבל
התם מטעמא אחריוכא. נגעו בה ואף אס לא יברך
בתחילה היינו משום דהספרים בבית הכנסת אבל
הכא מיררי שהביאזו סופר מן החוץ ואפשר לרמותו
להיהיא דברד על הפרי ומאס וכו' אבל מה שכתב הב"י
גבי תוקע שנתעלף שאחר תוקע ולא יברך דרוקא
כשהיה פס התוקע בפעם הברכה וכו' כראיה דלא רמי
דהתם כסבורך על הפרי ונפל והביאזו אחר על מה
שהיתה כוונתו לזהנות אבד ואברהם הברכה אבל הכא
הוא אינו כהנה ד"מ מן התוקע אלא מן הסופר והכי
דייקא הברכה לשמוע קול סופר ולא קאמר לשמוע קול
תוקע סופר:

שאלה ר"ט אחס עדיף לומר בליהב
כל כרדי להבא או לסעבר:

תשובה בפ"ד דנדרים אמרינן רב הונא בר
חננאל סבר למירדס בפירקא ההוא דהרובה שלא
יתקיימו נדריו אומר מ"ה כל כרד שאבז ע"ל ה"ה בטל
א"ל רבא תנא מקתס ליה בתומי כרדי שלא ונהבו קלות
ראס בנדרים ואת דרשת ליה בפירקא כ"ס שאין לעשות
תנאי כזה ברביס

שאלה ר"ב ענף א' של הדס שיש לו
כשפים הרבה שהוא נחשב א'

אס נקטס האמצעי ונאחר סעיף א' שלס מהו **השן**
אפשר הוא שיתקן במה שהתקן האמצעי ונאחר כמו
ביתיד לכעוף העליון ולא יראה שהוא מחותך ונקטס
ראסו כמו בפענכיו מרובות מעליו.

שאלה רכ"א אמאי לא סביי במה שהיה
הארבעה מוכין ממיכס אלא

דבעינן שלמים בגומס. **תשובה** משום דכת'
הדר וא' עב דלרבכך דרשינן הדר למילתא אחריתי מ"מ
אין מקרא יוצא מירי פשוטו ומ"ס אע"פ שהוא ממין
הדס הכשר כתבו המפרשים סגריך שיהא כולו עבות אז
דובו אלא שהרא"ב פסל בדיעבר וקסא דההיא דמיותי
מר' טרפון דבעי הדס בת אמה דהשתא בת תלתא לא
משכחין ה' מיבעיא התם לאו משום דבעי עבות כל
הענף אלא דהכי הוא דלא משתכח בת ה' טעמים
שהבדלים הם פכרים מטבעה ולטעם שכתבתי מהו
משום

לפי שמת הדין מקטרגת על העונות כמו שהיה
בזיאת מצרים מה נסתנו אלו מאלו והב"ה עומד
מכאן דין יושב על כסא רחמים ומחיה המתים ל'
שהו חייבים מיתה וכן ביום מתן תורה החייבו כפיא'
נסתנו ובסוכות ג"כ החיה את אבותינו שלא ימותו
במדבר אשיכס סרב ופמס:

שאלה רטו למה אין עומדין הקהל כסמ"כ
מברך ברכות המצות דאיתא

בירושלמי דכל ברכות (המצות) מעומד ואין עמידת
ס"כ המשמע מוציאה לסומעים דהא אמרינן גבו מו
סרונה לבאת בתפילת ס"כ סיעמוד ויכוין ויפסיע ג'
פסועות: **תשובה** איברא דמן הדין הכי הוה
יה למיעבר אלא דאפשר שכיון שלא נזכר דבר זה
לבתלמודא דירן לא נהגו קדמוננו לעמוד **אנר**
המכ"ח שמעתי דטע מצות הן סברכתן מעומד וסמכס
עלין שלם ל' עומר לבנה

בחדושה **ציצית שופר לולב**

מילה והטעם שקריתו בספרים הוא כי בכלם
כתוב לכס ומצינו בעומר שהוא מעומד

סכאמר מהחל חרמס בקמה אל תיקרי בקמה אלא
בקמה וחמשותן למדין בג"ס מלכס לכס דכתיב
בכולהו: ויש טרצה לרמות שלטה בספו' ע"ת ה' הוא
הקום דהוינו עומר ציצית תפילין וכל זה איכנו סוה לי:
שאלה ר"ו אס ביטל ע"ל סלו וקודס לזס
זכה וטראל במשמעין מהו

אפשר ד"ל בזה כיון דבטל העיקר בטלה הטפילה ויש
כתך בירושלמי פ"ד דע"א א"ר זעורא כל שאלו מאלוה
בטילה וטראל וכו' מבטלה וא"כ הא דאמרינן דאס
כתבונן לזכות טוב אינה בטילה היינו בע"ע עצמה אבל
במשמעין לא הוי מכתת פוערמה כיון שיבטל הגוי הע"ל
וממילא בטולי משמעין:

ר"ז אם קרח הזכרות בלבד ותקע בו
כתב הר"ן דלא יצא י"ל דהוינו

מדאמרינן בקרן ראס דלא איצטריך למעוטו משום דאינו
הלול משמע דלא יצא וקרחו בזכרותו כשר דמין במינו
אינו חוכף וקסא דאי קרו ליה מין במינו אמאי לא יצא
וכוד לטעמא דיהיב דלא מיקרו סופר אלא שהוה
כשסופרת הא מדמפסלינן קרן הפריה משמע דלאו
בשסופרת תליא מלתא אלא הוי איקרו סופר הוי לא
איקרו ועוד לפירושו הו"ל כמותן סופר קצר לתוך סופר
ארוך וק"ל דאס קול פכיוי שמע יצא ואס קול חוכון לא
יצא וכ"ס זכרות דסכול בפני עצמו: לכן יש לפרס
קרחו בזכרותו דמבטרינן מטעם מין במינו ל"ל דלא
היקרי סופר בתוך סופר כיון שהוא מינו ודבוק בו

מצום הדור אם ימעט בתפלות וישאר רוב מה שעומד עבות יהיה כשר כמו עבדיו מרובות וכן בלולב עקום אם יתכנס במכבש וכל עושה אפסר לתקן יתקן :

שאלה רכ"ב מ"ט ב"ה אמרינן את מוספי זבוס ב' של פסח אין

אומרים **תשובה** קרבנות ר"ח יש להם יום מיוחד בל"ח ר"ה אבל י"ט פני של פסח יום הוא שנתחייב הקרבנות וה"ל כיום כפור וכבשיו עזרת **אמר** המכ"ח עיון מה"רמ מטכ"ח ח"א סו' מ"ו בט"ס מהר"ב שכתב שביום השני של ר"ה אין לומר את מוספי ע"ש ונפקא מינה שבמקום שנהגו לומר את מוספי בשני ימים ואירע שה"ש אמר ביום ב' את מוסף אין להחזירו כי כראי והבין הוא מהר"ב רבו של מרנא לממך עליו כי טעמו נמקוין עמו ומסתבר טעמיה ולא כמו פטעה אים חכם בעיניו והרום קולו להחזיר לט"ז במעשה שהיה .

שאלה רכ"ג מ"ט הב"ב בט"ס מרדכי גבי כוסו שא"ל לא ברך שאסור

לאכול משחיטתו אם יש שורש **תשובה** לכסוי יש רמז אבל לברכה לא ידעתי דהא ק"ל דברכות אינן מעכבות . ברש"י ביצה גבי חופר גומא ואינו צריך אלא לעפרה פרוך בתוס' גבי דפטור איסורא מיהא איכא והכי טרי ב"ט ותירץ דמשום שמחת י"ט מותר שחפור בדרך ויכסה ע"כ . משמע דאם לא יתירו לכסות והא אסור לאכול וימנע משמח' י"ט וזהו דלחות דלאו משום אכורא אלא שא"ל אין לו במה יכסה לא ישחוט כדי לבטל מצוה א' דפיקוי ואפסר דקנס הוא דקנסוהו הגאונים למי שהזיר וכיכסה ולא בריך שהוא לא ואלל משחיטתו וקנס מועט הוא זה שהרי הוא עבדין וחייב כירווי שצובר על רבדי חול' .

רכ"ד בתשובת הרש"א בא שהביא הב"י

כו' ט"ל גמי סרנא האוצאת מאונה לאוכל וכו' והט"ז רוב הבהמות כשרות גרובה דאורייתא וביון טכ"ן כל שנסתפק אם היא כפוחה כל כך במעי הבהמה אם לאו ואפסר שהוא כן העמידנה על חזקת היתר ע"כ . קשה דא"כ יש להכשיר כל ספק טריות מטעם זה ואפסר דעת הרש"א הוא דבשלמא בשולר הכפק מחמת מכה אז יש לאסור כיון דאתרע חזקתה אבל כשהספק הוא מדרך הבריאה והטבע שמשתרל לקיים כלדבר יש לתלות שרוב הבהמות בריאות וטובות וביון שרוב הריאות מולידות ליחות מחמת רודין יש לומר דרור בעלמא הוא .

שאלה רכ"ה הא דתקן טמאה עם טהורה

וטהורה עם טמאה הכורין לחרוש ולמשוך ולהכהיב נראה דכאן שנה ר' משנה

שליכה כריכה **תשובה** אפסר דויתורא אתי יב א ח 12

לרבות את הכלאים או לפרה שולרה כמין סוס שא"ע פ"י שהיא נראה ממין הסוס אסור עמו מכני שהוא טהור עם טמא ועם אמו אפסר דמותי לחרוש דמלתא דלא שכיחא הוא ולכא למיגזר למראית העין דקלא אית ליה מיהו מההוא דבין פקועה לא משמע הכי .

שאלה רכ"ו הא דאסור ליטב נגד המתפללים היינו

דנוקא להפסיק כנגד פניו או אפי' מן הצדדין כל שהוא רוחא **תשובה** מההוא דמצדד אצדודי משמע שאין אסור אלא כנגד פניו דוקא אבל לכפוכו או לדמותו ליכא קפידא מיהו לדעת המחמירין כנגד פניו אפי' במלא עיניו יש לומר דמחמיר כנוי מן הצדדין כל שהוא לפניו **אמר** המכ"ח אשכחן כנגד מ"ל בצרו בגון ההוא דפרק תפלת השחר אל יתפלל תלמוד לא לפני רבו ולא לאחריו רבו ולא כנגד רבו ומייתי לה הר"ף דף ק' סוף ע"א והכי כמי מתפרש קרא דפ' ושלח דכתיב נקעה וכלכה ואלכה לנגדך ע"ש דפר"י לנגדך בשום לך .

שאלה רכ"ז היה אוכל וספק אם אבל כזית

דגן בכדי ח"ש אולא מהו : **תשובה** למאן דבעי בפ"ד דבריות חתיכה משתי חתיכות כל שנסתפק אם אבל או לא אבל ד"ל אין לו לברך וכההיא דאוכי וודע אם הלוינו והכי כמו אם אבל כזית בלבד וס' אם ברך אין לברך דמן התורה בעינן כדי שביעה כי איכא לכפוקי או אבל כזית דגן ושבע משאר מאכלים אי מחייב מדאורייתא והיה נראה דביון דפת פוטר כל מדי דמיון שהכל בא בטבולו וקבעי עליה חכמי' אם הכל ושבע אפי' משאר דברים הוי דאורייתא : וההוא דהוי כאוכי וודע אם הלוינו אפסר דיש לחלק בין ממונא לאיסורא וכ"ש דהוי דא ריתא וכ"ש למ"ד ספק ברכות להקלו ויבדך .

שאלה רכ"ח הרובה לפנות משאר משקין

בסעודה שכבר התחיל וכדי שלא יכנס בק' ברכות נוטל פרי העץ ורובה לברך עליו שהכל אי הוי כבדועבד : **תשובה** מי הכניסו בתגר זה יקח דבר שברכתו שהכל ואם אין לו למה יכנס בתגר זה לפנות לכתחיל מה' שרומז בקרא תן לו מעטין ברכותיו וצדו היה לתקן במה שיסתה כחות משוער קודם סעודה אלא שגם בשויה פחות מבשיעור יש ספק לעטין ברכה אחרונה ואם אינו יכול לקבול יסתה כדי לברך ברכת מזון על השבע ודרכי לשותות קודם סעודה אפילו יותר מרבעית משאר משקין ולברך תחלה ע"מ

לשתות בתוך הסעודה :

שאלה רכ"ט מ"ט אין הבן נעשה גואל הרש

להרוג את אביו **תשו'** א"ל התורה לא עמדה בפניו כי יחס לבבו והתירה לו שפכות

פסוקים דמים מה לי אבינו רבו או כל אדם בין בחול
בין בשבת וכ"ס למ"ד מכה ביד גואל הרס דברא
קטילא קטל דאין כל אדם חייבין עליו מיהו משום כבוד
אביו לא הקלו ואם עבר והרגו אפשר דאין ממתין אותו
ב"ד דלאו עושה מעשה עמך ואם גואל הרס והרגו
אפשר דב"ד ממתין אותו:

ר"ל ועוד

כשאל אדם גר העדים תהיה בו נאמר
גם ברובה או שמה על גואל הדם
הוא ונראה דרבה המקור לכ"ד הוא ואין לגואל הרס עליו
כלום:

שאלה ר"ל

מי מעשה עצמו טרפה והתרו
בו אדם ב"ד ממתין אותו:

תשובה

דרשו ר"ל ואף את דמכם ל"א לרבות
המתות את עצמו ולמ"ד טרפה היה לא קמיבעיא כי
אבעיא למ"ד איכא מיהו - בחלק הראשון הוכחתי
דמחלוקת זה ה"א על הרוב דלמ"ד רוב טרפות חיות ולמ"ד
רוב מתות ומעוטס חיות גם תמצאנו בספק הארוך
ובין דאין הולכין ככפשות אחר הרוב אפשר דהויא לה
התראת ספק דל"ל לאו שמה התראה ולר' ונחנן שמה
התראה **אמר** המכ"ח בחלק הראשון שכתב נראה
שהוא מפסקים וכתבים שלו עדיין לא זכותי להם
ובח"א של ההלכות קטנות לא מצאתי בהשתקף אפי'
רמז לזה.

לר"ב נסתפקו

הא דאב קודם את הבן
אם משל אב או משל
בן כגון שכתנו לו מתנה וכן במה שמוציא לחכמו ויש
ללמדה מכבוד רק"ל משל אב ואם אין לו ואביו מודהו
מיבעיא אם העשיר הבן אם יכול לתבוע ממנו וכן גבי
כבוד

שאלה ר"ל

אם יש לקמוץ למלוח הטלפים
עם הפער:

תשובה
הר"ס בא התיר דבר זה אבל לפי דעתו שלא התיר לא
ברבלי הסור שיש עליהם שער דק אבל ברבלי הכתבים
שהם מלאים מצמר ארוך ב' אונ' אכזבות איך ועלה
על הדעת שבוה ריבה הר"ס בא והכי דויק ליפניה שלא
הזכיר לא שער ולא הזכיר צמר:

שאלה ר"ל

מאי שאל דלעצם הקידוק
לא מהכני מליחה ולעצם

הקולות מהכני ועוד מ"ס הר"מא דאין לך בהמה שהיא
פסוס נגד לבה מנה ליה **תשובה** איברא
דאשכא מוכתברא שעצם הקידוק עשוי שליבות והוא
מורכב מכה עשמות ונרדק עצם אל עצמו בכשון פוסוס
דקיס לזה מכאן ולזה מכאן כדרך התיבות ומחזקת
בחמת הבורא יתעלה ודוח לא יבא ביניהם שאם היה
לכו לומר שהמלח שואב ומפליט מתוך העצם קרוב לומר
שפליט מן הקדרה ממה שפליט מ"כס הקולית שכולו

עצם א' קשה כמרמרה ועצם הקדרה הוא ספוגי אלא
שזה השיב הר"ס בא שמתעם קרום של מוח שארובים
עליו סורימיה דרמא אבל מה שהתיר בקולית קשה דהא
ק"ל אין מליחה להפליט מן הכלים ל"ס כלי עץ או כלי
עצם אלא דכ"ל דס"ל להר"ס בא דכבולעו כך פ' לטו ויש
כח במלח להפליט מהסבלע עצם הקולית ע"י הנקבים
הרקיס שקורין פורעס שמוכרח שיש לה אפי' שאינן
ובלע מתמכית הרס דקס מן הרקה ולזה מפליט הרס
ממ"כ כלי עצם סבלוע מאוסור העב - ויותר הו"ס
אפשר לומר שכסם שאמרו אין מחזיקים דם בבגדי
מעוים כך אין מחזיקין בקולית שא"פשי שהאברוס כולם
שואבים מן הרס גם ל' שפואבים מעצמות הרס אבל
עצם הקולית שהוא עב וקשה כשפואב להכריח המוח
שבתוכו מביע אליו ביועה בעלמא אבל לא נראה זה
בעיני הר"ס בא שכתב טעם אחר אפשר מפני שכתב
בתוך אותן מוח קצת ארומות ויהי גם מקום לומר
שהוא כמו חמר במד -

ר"ל ור"ש

אין לנו להסיב דכמ"א
גדולוס דברו כן והר"מ

הקשה על זה ומה שקשה עלי דולטין לאוסורי תורה
בעצם מזרוע בטלה ואית דאמרו במאה והזרוע הם ב'
פרקים ואפי' שתאמר שעצמות האיכור מעלין את
ההיתר נראה דבשר הב' פרקים גדול מן הלב הרבה
ואפשר שלא אמרו אלא כדרך שהם היו נוהגים לכש
הבהמות בחקרן אברים שנתברר להם שלא היה נשאר
שמים יש להכשיר דלאו מר בר רב אשי חתים עלה

שאלה ר"ל

מה טעם שבועת שוא אין לה
התרה - **תשובה** כלל

דסבועת שוא כל שאינה חלה על פוס דבר כגון על
העמוד של אבן שהוא של זהב וכן הסבוע על דבר אחר
כ' פעמים דאין סבועה חלה על סבועה הסבועה סבועת
שוא וכן סבועה שאוכל ככר זה (הז סבועת ביטוי)
סבועה שלא אכלנה הז סבועת שוא ואפשר שימצא היתר
לסבועת שוא במה שיתיר הראשונה שהיא סבועת ביטוי
ואז הסבועה שביתה לפואים לה מקום לחול וכעשית
סבועת ביטוי ויש לה התרה אבל כשאין מקום לחול כלל
כגון אבל שהוא זהב לזו אין לו תקנה ועיין לקמן כי'
ס"ב

שאלה ר"ל

אם כוהן דין שביעית ביערות
ובמדברות - **תשובה**

בפ"ב דקדושין אמרו כן גבי ושלח את הכפור החיה ע"פ
הסדה לאכסוקי יס ומדבר ומי יודע אם יש לומר גבי
שביעית מדך לא תורע לאכסוקי יער ומדבר -

שאלה ר"ל

אם מותר לגרש בלילה -
תשובה ממה

שכתבו בתוס' בריס מגילה גבי חייטין שמה שר הוא
דהגונו

לדמינו בשדה אבל בבית לא דא"כ אם אמר לנו א'
סככותו גט לאשתו בלילה משמע רפשוטא להו דמגרסון
בלילה וכעין ראה מן הגמרא כתבתי במקום א'
ושכחתי:

שאלה רל"ט מ"ט גבי חילס שחלץ
רפסולה דבעינן ראו לבלול
וגבי יושב אם אינו יכול לעמוד כשורה דכבדיעבד דמי
תשובה אפשר דכבר רועמד ואמר לאו דוקא
בעמידה אלא עמידה דרבנן וברבנן לא בעינן ראו
לבלול ועיין בתוס' פ"מ חלוכה

רנ"ז הא דאמרינן גבי מומר דע"פ שחטא
ישראל הוא לחומר אמרינן הכי
שאם קדש קד' קד' אבל לטובתו לא זכריש ר"ה הוא כורס
הוא דריוש הוא ארתחששתא ואומר בתוספות דדרוש
זה הוא בכ"ט אסתר וק"ל בן הישראלית הוא ישראל
וא"פ לכתר דהחמין לא חשיב ליה אלא כאומות
העולם באומר טלע זה לכרקה בשביל שיהיה בני וכו'
ועיין לעיל סי' קכ"ד:

שאלה רמ"א אם אין פס עכוס אין חייב
בלקט פ"ו מ"ט **תשו'**

מראמר מר בפ' הזרוע לעני ולגר תעזוב אותם ולא
לעורבים וכו' משמע דאין צריך להכות כלל ולסקול
לכפסיה כל התבואה דכל מהוא משום דרקה אם אין פס
עני אינו חייב בה מיהו אם הפרישן וקרא פס ושמרס
לעני עור אחרת י"ל דמתן ועיין תו' פ"ק דר"ה ד"ה לקט:

שאלה רמ"ב בפ"ק דר"ה גבי שאם היה
הקרובן חולה ברוב לא
וקריבנו אם היה רוב האחרון דעבר כמו בלא תאחר
מהו: **תשובה** אע"ג דאיכא עשה ול"ת עשה
דכבוד שמים עדיף דהקרובתו כח לפחתך והיה לו
להקרובו קודם שחלה:

רמ"ג שם הרי עלי עולה ע"מ שאינו חייב
באחריותה כתבו בתוס' לא
דמי למתנה על מ"ט בתורה ע"כ פירוש דכיון דבידו
לעשות בודו להתנות ולא דמי לע"מ שאין לך שאר כמות
ועוכה מיהו קשה אמאי לא מויתני כאן פלוגתא אי תפוס
לכון אחרון או ראשון לזה י"ל דבאומר על מנת קיומא
דמלתא הוא והכל דבורא':

שאלה רמ"ד מי שהיה נשוי סתי נשים
וגרס את אחת מהן וא"כ
מתה הסנויה אם יכול לכנס את גרושתו תוך ג' רגלים
תשובה טעמא דרגלים כדו שתשתכח הראשונה
ולא יהיו ג' דעות במטה שתהא בדעתו כשיושב עם הב'
כדאמ' ר' לעזר לא ישתה בכוס זה וכו' אבל גבי גרושה
דדס בה בחיי הראשונה עד האידנא מאן כטריה דהא
אמרינן לא נכרכה אלא לסתי נשוי:

שאלה רמ"ה הא דתניא בפ"ק דר"ה מ"ה
עד ויה"כ לא היו עבדים
כפטרס לבתיהם ולא משתעבדים אם היו מותרים
בשפחה **תשובה** משתברא דכיון דלא כולם
דרור עד ויה"כ רשות הוא בידם אבל אין רבו מוכר לנו
וכו'.

שאלה רמ"ו אי אמרינן הוהיל לחומר
תשובה סתם הוהיל
אמרינן להקל כגון הוהיל ומקלעי אורחין מיהו אשכחן
פ"ד דתרומות תרומה עולה בא' ומאה ולא אמרינן הוהיל
ואי רמי מיתשיל עלה משום דאין מבוה בשאלה הא לאו
הכי אמרינן ואי הוה משאיל עלה הו"ל חומר דהוהיל
דבר שיש לו מתירין דאפי' בחלף ל' במיהו לעינן כתבתי
דלהמית אותו כראה דלא אמרינן הוהיל:

שאלה רמ"ז למ"ד תרומה בזמן הזה דרבנן
אם יש לתרום מעצמן שאינו
נקוב על הנקוב: **תשובה** הוה כראה דהכא
כמי איכא למימר דלא אתו תרי דרבנן ומפיק חד דרבנן:
כההיא דקטן במבלה אלא שיש לרשות דכיון דבטלה
קדושה ראשונה נשאר הכל מנה בין נקוב בין אינו נקוב
אלא שא"ל לומר כן דהרמ"ב דסבר בזמן הזה דרבנן
מיותי דאין תרומין:

שאלה רמ"ח מי שאין יסן לאכול מזה בליל
פסח אם יקח חרס: **תשו'**
בירושלמי הובאו תוס' פ"ק דר"ה דף י"ב משמע דיותר
אלא שיש לדחות דדוקא התם טהור כל ישראל ולא מצאו
אלא חרס היה מותר להם אבל לא אתי עשה דיותר ודמי
ל"ת דרבוס וא"עב דלא דמי דהא עשה דרבוס מיקרי
מיהו ה"מ דדחי עשה ל"ת היכא דלא היה אפשר ליתקן
אבל אפשר היה שיתא יסן דא"כ מי שאין לו לקיים
ושמחת בחגך ושתה יין ערלה או כלאי הכרם (וכפי
אותו ירושלמי משמע דלכבוד שותר) אלא פ"ג גבי קן
צפור דתקן לא יטול חרס אם על הבנים אפי' לטהר בו
את המזורע דמשמע דהוה אתי עשה דטהרת מזורע
ודחי ל"ת דשילוח והתם איכא כמי עשה ואמאי איכא צריך
למתנייה: ומזורע דמי ל"ת דבילוח ומה שהקפתי
מזין ערלה יש לחלק דחדש מותר לאחר זמן הפרי
עמנו:

רמ"ח איבעיא להו ר' יעקב ול"ס הלכה
כמאן: **תשובה**
לכאורא היה כראה דהלכה כר"ס טהור נזכר יותר
במשנה ובברייתא כדרך שאומרים המוסקים בענין
האמוראים דהוה מאריה דתלמודא טפי מיהו ה"מ בשוין
אבל ר' יעקב קפיש טפי דבירושלמי פ"ב דרמ"ג גבי
ויטב לך לעולם טבולו טוב ולא ידע מזה אלישע אחר
שרבר זה דרסו ר' יעקב לפנים ממנו ור"ס תלמוד ר"ע
ור"ב

ור"ע בזמן אחר היה נמצא ר' יעקב קודם ר"ע וקטנים טפו מר"ע:

רין אחרי

כתבי זה מצאתי לם' יוחנן שכת' שר' יעקב כתם הוא בן בתו של אחר איברא דהבי משמע דאיתא בקוף חולין וקדושתן גבו אלמלא דרסיה אחר להאי קרא בר' יעקב בר ברתיה וכו' וא"ע דכתב דעת י"א דסתם ר' יעקב הוא אביו של ר"א ב"מ"מ זה הדורס לעולם שכולו טוב א"א לומר כן דבפי' איתא בגמרא שיהו בן בתו של אחר ואולי אביו של ר"א ב"מ"מ זה נכדו של אחר ואינו רחוק שאחר היה קודם החרבן כשנתהפך וכבר היה גדול ודאי שנכנס לפרס ור"א ב"מ"מ אחר החרבן היה אלא שהקשה ס"י שה"ל ר"א בר' ר' יעקב כמו ר"א בר' ר' שמעון ואין זה כלום שמצינו הרבה שאינו אומר בר רבי כמו ר' יוכי בר יהודה והוא בן ר' יהודה בר אלעאי וכן ר"ע ב"ב והרבה כיוצא באלו אבל לשון הירושלמי ק' דאמר ולא היה יודע אחר מדרס ר' יעקב לפיכך ממנו ואפשר שר' יעקב נכדו דרס זה קודם שיוצא לת"ר והוא לא ידע ואם: מ"מ אפשר דיש לסמוך דמדמזכיר ר' יעקב קודם ר"ע (ב"ב דקדושין דף כ"ג ב' שחטה שלא באזוב) דהלכה כמותו דהכי הו"ה למיקבע הלכתא בפוסקי' וגם אפי' שיהיה אביו של ר"א ב"מ"מ אפי' מר"ע דר"ע חבירו של ר"א ב"מ"מ:

שאה רנא

מי שמרר להתענות ארבעים יום רצופים וחלם בתוכו חלום בשבת והוצרך להתענות בו וליומחרא למיתב תעניתא לתעניתיה מיבעיא אם עולים לו מן החשבון. תשו' ספק זה מתהפך לארבע רוחות ספק אם עולים לו שניהם (דתענית חל בשבת בכולל) או אחד מהם ואיזה הוא: או אם לא ועייל שום א' אם כלמוד מאותו סדר לולך על קברי מדויקים או למי שקבל תעניות רצופים ואירעו בהם תעניות צבור שעולין לו יום לומר דשבת עולה לו ויש לרחות דהתם ימים הם שראויים להתענות בהם וברעתו היה עליהם אבל שבת לא היה דעתו עליו מ"מ יום הפילוס היה נראה דאין עולה לו דומיא דכל דבר שהוא בא חובה אינו בא אלא מן החולין מיהו ההיא דקברי מדויקים פליגי:

שאלה רנ"ב

הם עופים: תשובה הרבה עשו ועלה בידם אבל יש לחוש לזה שהרי בזמן שהיו מקדשין ע"פ הראיה לא רצו לגזור ב' ימים וה"כ מפני הפסכה בחזקה שאין ב"ד מתעללין בו וברושלמי פ"ק דר"ה אחר להו רב חסדא להנהדרהו הויסי לכומא רבה תרין ומוין למה איתם מכניסין עצמם לספק זה אבוי דר"ע בר רב ונחק חש על בר מיה וכו' ורין ומוין אפסק כרוכס ודמך פי' כרוכס אפשר שנפסק א'

מן האברויס הפכמיים מחוסר לחות המרשי סנתאכל ומת וא"ע שלא ימותו בתוך שנתם אפשר דמתחיל לפסד או ליכבב איזה מן הגורים או מן הוורודים או סתיקבס המוח שבעצמות וברוב הימים תמצאנו ובכל דברי ר"ל לא הזכירו הפסקות לענין תשובה כנראה שאסור לארס ליכנס אפי' במיעוטא דמיעוטא דפסקתא דאין הולכין בפסקות אחר הרוב ומה היו הפסקות משמעות והא דהוסיפו סיניו מפני הצומות דבר יום ב' ומו הוא ואם לאו אסור כרת דיה' כ' לא חשו מס' נפשות כ' לרבר אחר ובמינוי אלה הרבה שלא הספיקו לגמור את הדבר עד שיצתה נשמתם:

רנ"ג מש

בס' תה"ד דאין חשט לשייר בפרשה של ב' פסוק' נראה דהתום' לא ס"ל הכי בפ' הקורא עומד ד"ה אין מתחילין בפ' פחות מנ' פסוק' דאין לחוש במה שהסלסוי לא קרא בר"ה אלא ב' פסוק' מובנים הסבת שהרי הרבר יודע לעולם משמע דטעמא דהרבר יודע כמו שאר פרשיות ידועות שכתבו למעלה מזה דאין לחוש (עיון לקמן ס"י רכ"ו) הא לאו הכי יש לחוש וק"ו הוא ומה הוכח דהא סומא דעניינא הוכח דהויא פרשה שלמה בב' פסוק' כ"ט ענמה חייסי' הוכח דהויא פרשה שלמה בב' פסוק' כ"ט שיש לחוש ליוצאים וסיבירו דוראי וקראס א' שכולו ענין בפני עצמו מראש ועד סוף וכ"מ בס' ויבא עמלק וכו' אין מקום למה שהשיב הב"ח דהוכח דאיכא קושיא חייסינן דאי משום קושיא חייסי' כ"ט במקום דאיכא ק"ו דאין עליו פירכא ומה שדויק הת"ד מן הגמ' אינו דיוק יודע עולא בודאי שצריך בר"ה לעבור קצת על התקנה אלא שהיה מהפך כל הצדדין עד שתתברר לו האמת ושום פוסק גס הבי' לא כתב כן כנראה שהוא פשוט כדברי התוספות:

שאלה רנ"ד

מיס שיש עליהם קט או שום דבר שצף אם מותר לכפס בו לבלקו לצד אחד כדי שיצתה בשבת: תשובה במלכות בע"ה תמצא דזורה ובורר ומרקד שלשתן כס' ה' הן ואם יש חשט ברירה אסור לזרות ודבר שמותר לבררו מותר לזרותו כל אחד כדיומו המפורש:

שאלה רנ"ה

נוהגין כאן בירושלם תוב"ב שמקייפין בס"ת פתוח בכל הבית הכנסת להראות את העט אם ופה הם עושין: תשובה בירושלם הוצרכו לעשות כן מפני שהב' הכל' הגדול הוא ארוך וקצר אורכו פי' ג' או ארבע ברחבו וכשהעט רבה מפני העולים לרגלים ישארו הרבה בעזרה ולא ריכדי שיראו כולס פני הכתב במה שיבניהו ס"ת בתובה ולכך הוצרכו לסבבו ג"כ בעזרה גס בק"ק ת"ת עושין כן מפני הרוואים שזכו לחזות בנועם ה' ועוד שכולס רואים בראש הפרשה

רנו בהבנת סדר התוס' שכתבתיו לעיל

סי' רנ"ג זל וגם יש להם לחשוב שא"כ לא ה"ל להניח כשהגיע לפרטה שהיה גם זו מעין פרטה שהניח בה ע"כ נראה דה"פ מאחר שפרשת שבת קטורה עם התמידים שבת שבה ג"כ קרבים א"כ כמסויס פ' התמור ופגע בו במס' השבת לא היה לו להניח לקרותה בפני עצמה היה לו להבליעה עם התמור שהיא מעין מה שהניח בו מה ענין שבת אבל ר"ח לעשותה קריאה בפני עצמה רבשלמא תמידין קריבין ברה:

שאלה רנ"ז

מהו לברך שהחיינו על האתרוג? תשובה מסוגיות פ"ק דר"ה משמע דאין בו חידוש שדר ב' וג' סניס באילן ומדינא הו"ל לידון כירק לכל דבר וכבר תירצה זה בתו' ברה' ולשבעות ירק נמו וכו':

שאלה רנ"ח

הסורק זקנו ונפלות לבבות מתוך שמורות אם אסור משום לא ילבס: תשובה אע"ג דבשבת דבר שאינו מתכוין איכא דלא הוי עסקי רישיה מותר התם משום דבעינן מלאכת מחשבת אבל בשאר איסורין הנה משמע דלא הוי הכי אלא שמצאתי להפך בכמה דוכתי מיהו בנדון זה נראה דהוי עסקי רישיה ואיכא למימר דאי כוחא ליה שאסור ואי לא כוחא ליה אין בכך כלום לכ"ע ולא דמי לשבת:

שאלה רנ"ט

אם וכולים חכמי העיר במעמד ז' טובי העיר הם המכהיגין להכיע קצת מקום על קצת מהקהל בלא מעמד כולם. תשובה אם מכח הדין הם באים טרואין טראוי הוא להעריכם שיתנו לערך שאר עורעי המס בוסין על זה כמו שכופין על הצדקה דהא כתיב וכוונסוך צדקה ואף אם לא יסכימו כי מה לנו בהכמתם ודאי טאון שום א' רוצה לפרוע ואפילו אם לא קבלום כ"ס מאחר שקבלום עליהם גזרה שלהם קיימת ולא שייך הכא כובע בדבר שתקנת הקהלנות כך היא:

שאלה ר"ס

מ"ט נבי בט דלא כגוי במה שתטול האשה גיטה מוד בעלה וגבי קדושין אע"כ שנטלתן מע"ג קרקע שפיר דמי תשו' בגט הקפידה תורה ונתן בידה ולא שתטול ואע"ג דהקיים ויבאה להווייה לא לכל מילי הוקמו כההיא דכוח ר"ל בכרוכיא ויבאה והיתה י' ויש כמך לדבר נתתי כסף המדה קח ממני שאם כבר פשט עפרון ידו וקבל הכסף לא שייך קח אלא כלומר מוכנים הם בידי קחם בידך וטעמא איכא דהתם דלרחוקה קאתי לא מקדים איכוס שורענותא לכעסויה וסקלניה מרדויה עד דיהבי ליה אבל הובא דלקרובה קאתי אשה בכל דהו כוחא לה:

שאלה רס"א

ראובן א"ל לשמעון תן לי חסף זה שבידיך שתשחק בו בתי השוב שמעון בפני סנים שהיו עם יהוה אלה עדים אם תקבלנו לקדושין בעד בתך אתננו לך וזו חסף ראובן החסף מוד שמעון ונתנו בחיקו בלא שום דבור וכל א' הלך לדרכו מהו: תשובה מלבד שהלמון גרוע יש לכדד להתיר במה שחסף החסף וגרוע משתיקה דלמ"ד כהודאה דמיא ולא בעי שואמד הן דמאחר שהתחיל לשואלו לשחוק בו וכששמע הדברים חטפו על דעת הראשונה חטפו שאם הוא שהורה לדבריו למה לנו לחטפו ודמי לשקויו אשקוין וחלו עדיף טפי:

רס"ב ויש

כד אחר להחמיר במה שיוחד עדים והלה שתק דבשלמא בלא ויחד הו"ל כמנה לי בידך א"ל אין דמי טעין משטה הויתי בך אבל בייחד עדים אזלא לה טענת השטאה דאין אלס ממתין עדים להטעות שוודע שלמחר יעיד עלינו ב"ב' ולא יטכחו הדבר מאחר שהוזמנו לכך ולפי זה אפילו לא היו עם ודים מוכיחות הזמנה תוכיח (ובפרט למ"ד ספק קדושין דאורויתא) וא"כ הלכה רופפת וקשה הדבר למה לא צדדו גדולי האחרונים כד זה דווחוד עדים וכ"ע:

שאלה רס"ג

זכויות ועוונות לפי מכן או לפי משקל תשובה דבר זה תלוי במדת אל דעות וכפי הכרחה היה דלפי משקל טיב עון ששוקל הרבה כנגד כמה זכויות או להפך ד"מ אם יסומו חמס עוונות בכף מאזנים וזכות גדול מצד א' מכריע הוואחת כולם אבל מדברי ב"ה לא משמע הכי דקאמרי דמחצה על מחצה רב חסד מטה כלפי חסד ואי איכא מנושעי בגופן לא כגי בלא והבאתי את השלשית באש ואי במשקל לפי חומר העבירות הרי כנגד פושעו ישראל הושמו בכף של זכות כ"כ זכויות שהושגו ואין עם הכרע אלא נראה כפי זה דלפי מכן משלם ואפשר דבהא פליגי אמוראי דר"א חומר בובס ס"ל דלפי משקל נידונין ששוקל חומר הזכות כנגד קולי העונות ור' יוסי בר חנינה אמר כושא לאו בכף מאזנים מיידי כמ"ט רש"י דמגביה כף מאזנים אלא דרך מנין ממנה הכל ומבליע בחשבון והו כושא עון ועובר על פשע שדולגו ואינו מכניסו במנין ותנא דביר' ישמעאל דאמר מעביר ראשון ראש' וכך היא המדה כבר דבמדה הדין נידון וכ"ל א' מיקל מחבירו דתנן המונה משוכח והמודד משוכח ממכ והשוקל משוכח מחברו:

שאלה רס"ד

אי דרשוין לשון הדיוט בזמן הזה: תשובה נראה דרוקא בזמנא שהיה להם סוכרי הדיונים ומתוקנים לשונותם בלשון קצרה והיו מדקדקין בתיבות והא דקרי לשון הדיוט שהיו הכל רגילין לכתוב כן מסתמא אדעתא דהכי כביר וקביל מאן דמוזיק ומאן דיוזיק אבל בימינו טרבו

טובו הסודיים שגורעין ומוספין ואין דורסין היך ועיון
 הדין באותם דברים כמו שמשוין בב"ת ומילתא דלא
 צריך או לטעויה אתא או לטעמו מילי ואפילו והיה הכופר
 הכס לא רמו אנפשיה לפלפל כמו שפוסה בישיבה כ"ס
 אם הוא ע"ה אומר ע"ז דדוקא ברבר הניכר בכתורה
 האשונה יש מקום לדון ע"פ השטר אבל מה שהוא חוץ
 ממנו אין פותחין במולד ובמילתא דלא טכוחא ת"מ הכל
 לפי מה שהוא אדם ועיון הדין רואות וכעין זה הביא
 ב"ק פ"א משם מומרם והר"פ בא ע"פ :

רס"ה

משם הביא הב"י מתקנות הר"ן דבשם שאין
 אדם מקנה דבר שלא בא לעולם כך אינו
 יכול למחול דבר שלא בא לעולם וקמה דהיאך מנהגים
 בפטרות לכתוב שכל מין טענה וערעור שיפול
 באותו דבר עד סוף העולם הכל מחול לו מעכשיו ועוד
 קמה על דבריו דבשלמא מקנה משום דקונה צריך
 שצנבר מה שנותן ויחול כנבדו רבר הכקנה ואם אינו
 בעולם היאך יקנה אבל מחול הוא מסקיב עצמו ומפקיד
 דבידורא בעלמא סגי ואין צריך קנין כמו שהוכיח בתו'
 פ"ק דכנהדרין ואף מרמה מחילה לקנין והא דפברה
 צריכה קנין משום דלא ידע כמה מחיל כמ"ס התוס' וא"כ
 שפיר כתיבין ההודא מחילה על מה שלא בא לעולם
 ולמאי דלא ידע כמה מחיל קנין בשער והוא דומיא
 דשפירה אבל לה"ן קטאי :

רס"ו זכרי

לכאן לרעת הר"ן אומר לתקן
 במה שהביא בתוס' פ"י וס' כחלקן
 דף ק"לא בשם ר"טו משום דמפיק בלשון ורתון ואין זה
 מקנה לרבר שאין בעולם כיון שאין המתנה באה אלא
 לאחר מיתה ואם תבטל דבר בעולם ע"כ משמע דהא
 דאין מתנה למו שלא בא לעולם כפירוש שחול המתנה
 מעכשיו אבל באומר שלא תחול אלא לכשיבא חיולא
 ה"כ לרעת הר"ן אם יכתוב לכשיבא דבר טענה הרי הוא
 מחילה לו בלא מעכשיו מהני והתוס' הקמו שם על
 פ"ט :

שאה רס"ז דא

דלא תהוי בעבורי
 אחכנתא או היו בקרקעות
 דוקא' ואי הוי בר כדורי' ואם נתן לאחרים כ"מ
 שבטיהו בניו כותבים כפורה והזיר להם מהו **תשו'**
 אפטר היה לומר שלא דברת חבמים אלא בקרקעות כי
 אחזות עולם הם ומלא תכובן כחלה איבא למילף דלאו
 שפיר למיעבד הכי והתם משום קרקעות היו כידונין בני
 יוסף והיונו דמיתו פ"י וס' כחלקן שכתב ככסו לונתן'
 ענייאל בקרקעות איירי מרתני מכר שליט דהו"ל ונטל
 שליט לעצמו ומההיא דיוכיבן וועז דאקרום עליתא
 דיוכרי הוה אפטר למילף דאפי' במטלטלין אסור אע"כ
 דבמרא דחילה לאו משום האי טעמא דחילה משמע
 דבכל דבר אין רוח חכ"ה ויש במכרשים באותם

שמרבים בדנוטאות לבכותיהם דאיכא משום אעצושי
 אחכנתא וכתם כדנחא מטלטלין עיון מהר' סרס אה"ע
 ס' קפ"ח :

רס"ח וקשיא

לן עלה רב' נערה
 שכתפתה א"ר אלעזר
 באומא התקימו המבזבז אל ובזבו יותר מחומם שחא
 וצריך לבריות ולא נבעו בה משום אעבדו אחכנתא
 ובפ' המקדש שרהו גבי אראב"ע ומה אם לגבוה אין
 אדם רשאי להחרים את כל נכסיו עאכ"ו סיהא אדם
 חייב להיות חס על נכסיו ומותרו עלה הא דהמבזבז
 דלראב"ע אית ליה זלר' אליעזר לית ליה אלא כל מה
 שמשיר קצת וכול לבזבז : ובפ' מציא' האם מר עוקבא
 כי קא נוחא נפשיה איתו ליה חוסבנא דצדקה אמר
 זוראיו קלילי ואורחא רחיקתא קס בזבזיה לפלגיה
 ממזניה והוכי עבד הכי והא אל יבזבו יותר מחומם ה"מ
 מחיים שחא ורד מכסיו אבל לאחר מיתה לא מכל המי
 משמע דאיכא אעבדו אחכנתא אלא בכותן או מקדוש
 כל נכסיו ולא שויר כלום והכי דייק מתניתין הכותב
 כל נכסיו לאחרים והניח את בניו אין רוח חכ"ה דמאי
 והניח את בניו דקאמר :

רס"ט ולמאי

דמיבעיא לן איהו בר כדורי
 לא בא זה בכלל הכ"ד ואולי
 הוא בכלל המזלזל בדבר א' מדברי סופרי' ומיהו מאחר
 דבכלל זה איכא רוב הכ"ד דברים וזה לא נזכר י"ל דכיון
 שלא נזכר במרא אין לכדותו ואם עבר החכם ונידחו
 כראה דצריך להתירו אל רש"כ אין לחכמים כחת רוח
 ממעשי אלא חרון אף גורם להם שבעסין עליו דקעקה
 נחלה דאורייתא :

ער ולמאי

דאיבעיא תו אם מותר לתת
 לאחרים וכו' אלו לא הוה טעמא
 אלא משום דילמא נפיק מוכיה זרעא מעלויי טיחא אבל
 איכא טעמא דעקר נחלה דאורייתא והרונה לעשות דבר
 זה וכי דבר מועט משום יחוסה והשאר יפסה מה שלבו
 חספ' מיהו משמע דאיכא איכא בכל בנוח דאם לא
 יהיה בני אפטר בכך בניו עד סוף כל הדורות :

רע"א הטוען

אית חבירו בדבר שלא היה
 חייב לו ומביא עליו עדים
 שכתהייב בפניהם דקנין והלה טוען אכסתני עד שהודתי
 אי מהימן במבו דכרעתי : **תשובה** אפטר דאין
 כאן מבו דבשלמא גבי מלוה וכקדון וכיוצא בהן יש
 להאמין במבו דפרשו דאם איתא דייף כרע דאין אדם
 מכת כנוי בפני ב"ח ואתיקוי אינטי ברמיעי לא
 מחזיקין ומס"ה טעמין ליה מבו דאיבעי אמר כרעתי
 ד"ל דפרשו אבל הוכא דליכא דררא דמונח כגין כדון
 זה שלכו דבריו אינו חייב כלום מיעו ומעו וכל טנדקי
 דמצי ל' שכותי ממכה :

הנחלה שהיה מולך עמו למבחר הספרים שהאור ה' את עיני עם מה שהביא עם בכומן תקפ"ט מטע מהר"ב ז"ל מי שבא לבית הכנסת לכאן יחעם הזכור אע"פ שבטעם ששמע לא כיון לבו אלא שתמא יבא אפי' למד מצות צריכות כוונה אבל מי שבא לב"ה בסתמא לא יבא ע"ט ואת זה היה אומר מ"ה ז"ל שכיון במסתמו לומר שהנה א' במו שהיה עובר אחורי ב"ה או שהיה ביתו סמוך לב"ה שניכר שיוכח לבו בפירוש ואם לא כיון לבו ריק בסתמא לא יבא ואל תתמה אם קרית ופנית שארם הבא לב"ה לכאן יחעם הזכור אע"פ שבטעם ששמע לא כיון לבו אלא שתמא יבא יח ולמה באלו הכ"ז במסנה אמרנו שצריך שיוכח לבו בפירוש לזה א' דע וראה שא"ע שזה שמע וזה וזה שמע דהיינו אלו שנזכרו במסנה דהיינו מי שהיה ביתו אחורי ב"ה או עובר אחורי ב"ה כיון שלא עשו מעשה בעצמם צריך כוונה בפירוש מש"כ בארם הבא לב"ה לכאן יחעם שבטעם ששמע לא כיון לבו אלא שתמא אמרנו כיון שעשה מעשה ובל"ה שתמו כפירושם שכיון ממש קרינא ביה אף זה שמרי עוברו שמע קול סופר או מי שהיה ביתו אחורי ב"ה לא עשה מעשה ותנועת הגוף עד שניכרו מעשיו שרובה לבוין לכך אע"פ ששמע צריך שיוכח בפירוש מש"כ אותו שבא לב"ה לכאן יחעם הזכור אין לך כוונה גדולה מזו: וכן הביא מרן בב"י סי' תק"פ בסופו משם הירוש' ע"ט:

שאלה רע"ז מי שהיה ספק אם אכל שיעורא דאורייתא אם מוציא למי טאכל כשיעור: **תשובה** למאי דק"ל דספקא דאורייתא לחומרא הוי דרבנן כמ"ס הרמ"ב בס' בבמה דובתיה לא אחי דרבנן ומסיק דאורייתא אלא אשילו אי הויא דאורייתא אין ספק מוציא מירי ודאי כדאיתא בפ"ק דפסחים:

רעה טאל מאן דהו כפק אכל ס' לא אכל מהו ורצה לרמותה להיה דפק קרא ק"ט דחוזר וקורא ודחו אותו דהתם איקבע זמן חיובא הכא לא איקבע ודמי לחיובי וודע אם הלוייתני דפטור מלשלם וא"ע דאוסורא ממנוא לא ילפינן הובא דמיקבתר טעמא וילפינן: ואין צורך לזה דהתם לאו חד ספקא הוי דהא איכא ספק אכל ס' לא אכל וא"תל ספק ברך ס' לא ברך דפטעם שפכה האכילה דתלוי במעשה כ"ס שפכה הברכה ולפי זה מי שתוכף בה"מ לאכילה ומורגל בכך שאינו מתעסק בדברים אחרים אפי' ספק אין עם וא"תל אכל ספק אבל כשיעור דאורייתא או אפי' דרבנן ואע"פ שאינו מתעסק אין בכך כלום וכן הסכימו האחרונים

רע"ט בפר' ב"ד אע"פ שזה שמע וזה שמע זה כיון לבו וכו' הא תו למה

לוי"ל דל"ג אוטריק דאמ' בסוף ר"ה מתוך שש"ס מוציא את שאינו בקי מוציא את הבקוי והכא נמי ס"ד שאם היו סכים שומעין א' כיון לכאן וא' לא כיון לכאן מתוך שמוציא את שכיון וכו' קמ"ל:

שאלה רף כל דבר שהוא למצוה ולא לעכב ולא עשהו א"ס עובר משום לא תגרע: **תשובה** מהיהו דפ"ח דרבננים כשלא נתת עברת על כל תגרע משמע דעבר דהא מתן ארבע למצוה הויא ולא לעכב כדתנן הכיתיון על מצבת החיצון שאם נתנו מתנה א' כיפר ופ"ה לא יבא לא בלל והכי איתא בבמה דוכתי מה שעשה עשוי אלא שחומר מצוה וצריך להביא עם כן ב"ע"ה:

רפ"א וצ"ע כפי זה אם לוקה הכהן שהקריב מנחה שלא בללה משום לא תגרע ואי חשבינן לא תוכיף ולא תגרע לאו שבכללות ובהא דאמרנו נוחא טפי דבעינן דאווי לבולה דאם מביא דבר שאינו בלל נראה כמתנה לעקור דבר מן התורה אבל מאחר דראוי לבולה אלא שעבר ולא בלל אע"פ שעבר אלא תגרע מה שעשה עשוי.

שאלה רפ"ב השותה מים ביה"כ אם חייב כרת **תשו'** אפשר דמן התורה אינו חייב אלא אכל מירי דמין אבל מים אינן זמין כלל כמו שכ' הרמ"ב בס"ג דעירובין דאין מערבין במים שהמי' הן להוליך המזונות למקומות הצריכים. ואין בהם אלא הרחקת הנזק הויא הכמא אבל תועלת הן אין בהם כלל וברפ"הכ מיייתי ברותא מוהאבדתי הנפש עיניו שיט בו אבירת נפש (בתוך חלל הגוף) ואיזה זה אכילה ושתיה ע"כ ר"ל עינוי מדברי טבעהדרס ואבד הנפש מן הגוף ובקחת מהם תתקיים הנפש בגוף וזה הויא האכילה מדברים הזנים לאפקי ציר ומורים ודברים המרים והשתיה מיון ודבש וחלב שאם לא ישתה אלא מהם יקוימו הנפש בגוף ולא יאבד אבל המים אם לא ישתה אלא מהם יבלה ויאבד כי אינן זנים כלל

רפ"ג ואת' למה תיקנו ברכה על שותה לצמא ולא תיקנו על הרחיקה אין זה כלום דהא אי חקתיה אומצא אינו מברך על המים ואי חקתיה ושתיה המרא מברך כמ"ס בתום' אלא ברין היה שלא לברך על המים כלל מיהו בשותה לצמא החשובו ההנאה הגדולה שהוא כהנה באלו אכל כל מערנו עולם כי כן הוא האמת מש"ה תיקנו ברכה אע"פ שאין בהם תועלת אחר והכאן רמיזה לא חשיבא כל כך כמו שותה לצמא: **וי"ל** בעין ראיה לזה מהא דמיייתי התם דף פ"א דרס רב גידל אין הלכה כר' דאמר השותה הומץ חייב לטמא נפשו כ"ע מנגו' (מפ"ט) כתנו בו מים להקים כמו) ושתו חלא שמע רב גידל איקבר

איקפר אמר אימור דאמרי אכא דיעבר לכתחילה מי
 אמרי אימור ד"א פורתא טובא מי אמרי: אד"א חי מזוג
 מי אמרי - מעתה קשה דתוסוק לי משום מים ואיך לא
 הרבישו עליהם אי אמרת בשלמא מים דרבנן סברי
 דבדרבנן מבטלין איסור לכתחילה ומים לבד לא היו
 שותין דידוע דאסור מדרבנן אבל חומץ טעו כדראביה
 שהביא הטור דדברים שאינן ראויין לאכילה מותרין
 לכתחילה אלא אי איסור מים דאורייתא וחייבין עליהן
 ברת היאך חסבו כזאת למזוג במים ועוד דלא קאמר לא
 איקפר ולא קאמר רתח משמע קפידא בעלמא דלא עברי
 אלא אדרבנן מיהו מדברי המפרשים לא משמע הכי
 דכתבו דסתה חומץ מזוג חייב: ומיהו לא מחייבו משום
 מים טבו אלא רחומץ מזוג הו"ל כיון מזוג ומייתבא
 דעתיה:

רפד ובגמרא

עס דף ע"א קאמר דסתיה
 בכלל אכילה דילוף סכר
 סכר מזיר וכתוב ואכלת לפני ה' אלהיך מעשר דת'
 תירוס הוא יין וקרי ליה ואכלת והביאו לזה משו"ל דפרקי
 הני עכו"ן ה' הוון ואכן שיתא תנן ומסנו סתיה בכלל
 אכילה: וקטיא לן עלה מאי דמקשה בתוס' דאמאי לא
 חטיב כי כל הנפש אשר לא תעונה ודוחק מש שתורץ עס'
 אשר אנו אחזה לי דאויכא חמס' עיכווין לבד מאכילה
 וסתית שאר משקים דאורייתא דהיונו סתיות מים
 דחובה סוכה נעילה ותשמיש וכנבדן באו ה"ה עיכווין
 דכתבי ואין כתוב בהם עונש והיונו דקבעי הני חמשה
 עיכווין כנגד מי. אבל כי כל הנפש אשר לא תעונה מוירי
 באכילה וסתיה דאורייתא ואס' כאמר וככרתה ופרקי
 הני ה' הוון ואכן שיתא תנן כלומר אי קחטיב כולתו הוון
 להו שבעה הני ה' דרבנן ואכילה וסתיה דאורייתא והיכי
 תנן שיתא ותו לא ומסני סתיה בכלל אכילה א"כ הא
 דתני להב אסור באכילה ל"ל אכילה וסתיה דשאר משקים
 דהיא דאורייתא וכתר הכי תני החמשה עיכווין סתיות
 מים דחובה סוכה וכו' ודוק: ואין להקשות דמים ממי אס'
 הוא כמא הרבה ולא יסקוהו מים ומות בצמא דזה חולי
 דע הוא ה"ז דומה לחולה שאס' לא יסקוהו כס' מר ימות
 והשתהו ב"ה אין חייב עליו דהרחקת הבזק הוא
 ולקחת המזון הוא הקרבת התועלת:

רפה אחר

כתבו לעולכי' רפ"ב מ"ט
 דקדמתי ברבתי עס דף ע"א
 תוס' ד"ה מנין לכוכה שהוא כשתיה טכא' ותבא כמים
 תימא לי אמאי איכטריך תלמודא למיגמר סיכה מוכך
 לא סכתי הא מהאי קרא כפקא וכו' דאיכטריך דאז לא
 כתיב אלא האי קרא דותבא כמים היינו אוכרין אפי'
 כוכה שאין תענוב כשתיה להכי מויתו קרא דדניאל
 הא קמן דקארי לשתיה שאין תענוב ואעב' דמקור הצמא
 הרי כתבתו טזה הרחקת הבזק ה"ז דומה למו' שנתלהב

ישא רפו

מי טעך אשה ובא חבירו ולקחה
 הימנו אס' יש בזה משום עני
 המהפך בחדה: **תשובה** היה כראה דאין לו
 עליו אלא תרעומת אבל רשע לא איקרי מההוא דהאומר
 לחברו בא וקדש לי אשה פ' והלך וקדשה לעצמו מקודשת
 לשמי ואיתא בגמ' מה טעמה עשו אלא טעמה בו מנהג
 רמאות משמע הא רשע לא מיקרי מיהו אוכא למירחי
 דהתם ברלא שריך ולמרכו מדברי התוס' עס דבמציאה
 ליכא דין עני ה"ב ואשה איקרי מציאה ואמרינן מותר
 לארס במועד שמה יקרימנא א"ב ולמה התירו לקדש
 ואמרו שישרך ואחר שידוכין לא יבא אחר ללקחה שלא
 ליקרא רשע אלא ודאי ליכא בהא דין עני ה"ב ועוד דמן
 השמים הוא בתפ' לפ' וגדו' מוון כתבו התוס' עס דמלמד
 שהסכיר עצמו אכל בעל הבית יוכל בע"הב אחר לסכור
 אותו ולא ואמר האשון לך וסכור מלמד אחר דנימא ליה
 אין רכופי אלא בזה שהרי כמדומה לי טזה ולמד בני ופה
 מאחר ע"כ: **ב"ב** הכא שואמר אוני מוכא אשה טובה
 מוון: ועוד היה אפשר לומר דלא שייך עני ה"ב סיכא
 דאיכא דעת אחרת מקנה כגון הכא גבי אשה שהיא
 אינה חפצה בראשון וחזרה בה ורובה להקות עצמה
 לאוש האחרון ודמי להא דמיותי עס בגמ' רבין קאירא
 איזל לקדשו איתתא לבריה וקדשה לעצמו והא בהב
 מכהב רמאות ומספי דלא רצו ליתנה לבנו: והיה ליה
 לאודעי: סבר אדהכי אתא אוניט אחרונא מקדשה:
 וכ' ע' בתפובת דר"מ מוכך סי' ב"ח שדנו לכ"ד דבריע
 טפו מעני המהפך בחררה וכמדומה דס"ל כפירסי עס
 ואס' לאו ז' דהויא לה כשגבה היוצאת מלפני השלט כי
 ער וגדול היה והוא ממין מהר" קולון והרב בת"ה ומהר"י
 ונויל ומהר"י מרגליות כולם דור דעה היו גס הזכיר
 בשאלותיו מהר"י מוכך והר"י מוכך שקיל וטרו עס הר"אס
 ז' תא חגי כמה גברי רבבי טהיו בנימוז ז'! וזכר כולם
 לברכה:

רפז מירי

עברי בדברי הרב הכ"ז ז' כפטה
 לי שאלה א' קטנה והיא אס' א'
 בתחייב גודו לפני חכם וקלל אותו ואת אביו או אותו
 חרעו

זרעו מהו: לפס רחיתי שנתרעם עם מהרר ליווה לכדיא
 סנדיה מי שיעבור על גזרתו אותו ואת זרעו ואמר שהוא
 דבר שלא נשמע ואפשר היה לתרץ דברי מה' לל
 דבאזוזין מעשה אבותהם קאמר ועל אותם שבחיים
 דמכתמא מחזיקין בדברי קמביהם מיהו קסה הדבר
 לקלל את מי שאינו חייב וא' עב' דלרעע בן כדוק קורין
 רשעין' רשע אבל מילט לא ליוטיקן ליה אע"ג דאיפא
 למיתלי הכרחון קצת באביו שלא לימדו ואפשר שלמדו
 ולא קיבל ולמה וקללוהוהא דאומרי' ארור סנה וילד
 אש"ג לשון בני אדם הוא לדבר כך אבל אין לדיין אלא
 מה שעיניו רואות כ"ס שלא לקלל זרעו דאפשר דנפיק
 מיניה זרעא מעליא:

רפ"ח מעשה

בהאי זורבא מרבנן בוכרא
 ברא דכהנתא הנישאת
 לישראל ואיתיליד ליה בוכרא מישראלית ורובה לפטור
 את עצמו מדתקן הוא לפדות ובנו לפדות הוא קודם לבנו
 השתא קאמר אם מת אבא והיה כהן טובע ממנו ה'
 סלע חמינא ליה מזרעא דאהרן קאתיבא: ומה אבא
 שאינו זורע את אמו בקבר כפטר מפיומי בטבולי אחי
 שזרע את אמו בקבר אינו דין שאפטר מכיוני בטביל
 אחי: ועוד ק"ו אם פטרתי את עצמי מפדיוני שאני
 קודם לבני אינו דין שאפטר מפדיון בני עכ"ד: **תשו'**
 לכאורא היה כראה מהיהו דבפטור רחם תלה רחמא
 דדוקא אמו הבהנת כטרה אותו משום דבעינן כל פטר
 רחם מישראל אבל הוא שהוא ישראל דלבית אבותם
 כתיב ואשתו הישראלית איך תפטור מן הכהונה הא
 איבא כוליה רחם מישראל: ולאו מילתא היא דהיה
 דבפטור רחם תלה רחמא לא אתיא לאפקוי כה"ג אלא
 לומר דלא דוקא כהן שנשא ישראלית פטור אלא אפי'
 כהנת שנשאת לישראל פטורה זכות זה הביאה מבית
 אביה ואורייתו לבנה וכיון דירושתיא לה הפסקי וכול
 הוא לפטור זרעו זרעו זרעו עד עולם: דלבית אבותם
 לענין קרואה סס הוא דכתיב אבל לכאר דברום הוא
 כרוך אחרים ואלו לא היו זכרים לבית אהרן הוא היתה
 יורשתו ומוריסה לזרעה הישר אלי א"כ זכות זה שהביאה
 עמה מבית אביה לפטור ה' סלעים וילטול מתנות הזרע
 וכו' אין לו הפסק וטעמא דהני משום דלא כתיב בני
 אהרן כמו בתרומה ולא בכנות אהרן אבל היבא דכתיב
 כהן דרשינן בגמ' ואפי' כהנת הנישאת לישראל וכן
 מכינו בדור מלך ישראל שהנחיל הנשיאות לר' שהיה
 מזר האם ובפסקים שלי הארכתיו הרבה וגם מההוא
 דכהן שהוא שותף אפי' באין דבהמה טהורה פוטר מן
 הבכורה כ"ס בשחזי זרעו משותף דין הוא שיפטור מכל
 זכות שהביאה הבת עמה מבית אביה כל זה כתבתי
 לה לכה וכשבא מעשה לדי ברכתיו הב' ברכות בסס
 ומלכות וכתתי חמשה גורטט שלמים לכהן ולא החזיר

לי פע' מ' כן כתתום לו מהיהו דר' יוסי יודע אחי בעצמי
 שאינו כהן וכו' וכתבו התוס' משום ברכה שאינה
 ברובה: ומכאן נמו ראוה דהוה מדרבנן:

שאלה רפ"ט

מי שהניח תפילין היום
 וכשבוע שלא להניחם עוד

היום אם עבר משום שזבעת ביטוי: **תשובה**
 בפ' דרשבועו דכ"ה גבי לא אכלתי היום ולא הכה' תפילין
 היום משביע' אחי וא' חמן חייב בשלמא לא אכל' איתיש
 בלא חובל אלא לא הכחתי מי איתיה בלא אחי כתבג
 בתוס' וליבא לאוקומה בשבת ויט' דלמאי קתני לא
 הכחתי או לאו לאשמעינן אע"ג דליתיה בלא אחי ח"כ
 משכו אפי' למ' ד שבת זמן תפילין הוא ע"כ השתא
 לתירוצא קמא ליבא למופסט בעיין דאיבא לזמור
 דלעולם פטור אלא דאתא לאשמעינן היבא דליתיה
 בלהבא: וק"ל על האי תירוצא דלמא דקתני הכחתי
 דומיא דאכלתי דאיתיה בלהבא ואשמעינן דשבת זמן
 תפילין וסתמא כוותיה: ומתירוצא בתרא איבא למופסט
 בעיין דלא אשכח בתוס' זמן סיהא הנשבע שלא להניח
 תפילין בדין ביטוי ואפי' בהניחן כבר היום:

ר"ץ וקשה

על דבריהם דהא בפ"ק דנדרים
 גבי או' אשנה פרק זה פריך והא
 מושבע' ו' ואין שבעה חלה על שבעה ומשני וכו'
 כיון דאי בעי פטר נפשיה בק"ס וכו' ומה בין זה לתפילין
 דכי היכי דמשמע מדרביהם דא"ע דלבס תפילין היום
 אם נשבע שלא ללבסם עוד היום אין שבעת ביטוי חלה
 עליו כיון דאי בעי לביט' ועביד מנהו ה"כ הו"ל גבי
 תורה: מיהו אפשר דאיהו מפרט התם כמ"ס הר"ן סס
 ולאו מירי הוא כמו שאכתוב בגי' דלקמן ולפי פ"ט
 והר"א סס אפשר שכלמוד לכ"ד דכיון שלבס תפילין
 היום ונפטר איתיה בשבעת ביטוי כמו באשנה פרק זה
 ולקושיה התוס' יתירכו כלפניא קמא מיהו יקשה להו
 מה שהקשותי לעיל:

רצ"א ועוד

קשה לדברי התוס' דהיכי לא
 אשכחנו זימנא שיעבור בתפילין
 משום ביטוי דלהבא דהא בפ"ק דר"ה גבי קרקפ"א דלא
 מנח תפילין (הר"ף גריב' מעולם) מויתו התם דעוסק
 בתורה פטור מתפילין ועוד יור'ת שאס' דואב שמא לא
 יוכל לסומרס בטרהה אין לו דין זה: וא"כ ישכ"ד
 בלהבא בכ"הג ולא כגי במה שיפרטו בדברי הר"ן כמ"ס
 לעיל דה"ן ס' ל' דכל שאינו מפורס בתשוב חויל עליה
 שבעת ביטוי והיכן כתוב שאינו לעולם תפילין בפעם
 א' כגי דלא להוי קרקפתא דלא מת' מוכ"ס היבא דאיבא
 פיטורא לב' מרי כדברי התוס':

רצ"ב בההיא

דנדרים דף ח' קט"א לן
 דאל' גודל אר' מינין
 שנשבעין לקיים את המצוות שאמר נשבעתי ואקיימה
 דמשמע

ומשמע דאיתויא כר' נ' בתירא פ' ג' דטבועות דף כ"א כטבע לקיים את המצוות חייב דאלו לרבנן אין טע טבועת ביטוי והכי משמע התם בתום וא"כ היכי מויתוי הטור צבי רי"ג ההיא דר' גידל אסנה פ"א דאיתויא כר' יבב ובשאר נטבע לקיים המצוה כרבנן דפטור : עתה אפרש :

רצ"ג

הר"ן פירש בהדיוא קמיתתא דרב דנטבעין לקיים המצוות דכתיב דאין טבועת ביטוי חל על קיום המצוות אבל קאי בבל תחל ע"כ : נמצא נטבע לקיים המצוות מלבד שמוטבע ועומד מ"ס קאי בלא יחל לפי דבריו וא"כ אינה טבועת טוה דהא חיילא בלא יחל וק"ל על דבריו דהא גמר' פריך התם והרי מוטבע ועומד הוא והיכי נטבעים ומטני לזרזו כפסיה זאי אין טבועה חלה ע"פ וכל שאין מקום לטבועה לחל איכא טבועת טוה היכי מוזז כפסיה בדבר איסור ויל דהיא גופה קמ"ל דוד דבדבר מצות חיילא לזרזו נקאי בלא יחל כהי דאמציטא מטבועת ביטוי לקרבן לוכא טבועת טוה : והיה כראה לו' דהא דאין חלה טבועת ביטוי במצוה הוינו בגוף המצוה אבל בזמירות ומעירות לעשותה חיילא והוינו דקאמר בתר הכי האומר אשכים ואסנה פ"א נדר גדול נדר (פירש הר"ן טוה טבועה) ודווקא לומר אשכים טעל ההשכמה הוא נתפס והקטנה גמר' על מומרא בתריותא זו דר' גידל מק"מל דאפי' לזרזו כלומ' דלא מיבעיא שחפץ באסנה פ' זה אלא אפי' על הזרזו' נטבע הוינו דר' גידל קמיתתא ומטני כיון דאי בעי פטר כפסיה בק"ט שחרית וערבית מש"ה חיל טבועה עליה השתא לאו מטעם זמירות נבע בה אלא אפי' אשיקר טבועה חיילא לקרבן מטעם דאי בעי פטר כפסיה בק"ט וכו' ומ"ס אשכים לאו דוקא וכן הטור לא אמר אשכים :

רצ"ד והשתא

האז מומרא מצו איתויא אפי' כרבנן דפליגי עליה דר' יבב ומ"ס טעם הטור כותה אלא דאכתי קטנה עליו ואל האומ' אסנה פ"א הוי נדר גמור כיון שגדר דבר מצוה ע"כ ואין זה הטעם דמכיון בגמ' אלא כיון דאי בעי פטר כפסיה בק"ט : ועוד דאי מטעמא דכדר חל ע"ד מצוה נבע בה הו"ל לאיתוי דין זה בקי' רט"ו אבל הכא בקי' רי"ג לא שייך :

רצה ע"כ

אזי אומר דלאו מדרב גידל כפיק ליה להטור האי דינא אלא אידי דאיירי בקי' רי"ג דאין כדר חל ע"ד שאין בו ממש קאמר דבדבר מצוה חל אפי' שאין בו ממש כמו אסנה פ"א ופליג אביבנה הרא"ש שפירש טעם בנדרים דאין נדר כזה חל דאין מתפוס בדבר איסור וכו' ואפי' אמר קונס נבלה עליו לא חיילא וכו' עיין עליו :

רצ"ו

מדברוי התום' שכתבתיו כי רפ"ט למדתי

כשתוסס להקשות על דבדי המקטן ומתרץ דפטור מטני וכל בני ושיבה כותבין קולות בזה כ"ל דמעיקרא כוונתו להקשות למקטן למה לא עלה ברעתו תירוץ זה והתרכן למה לא דחה כך וטורח ליושב דעת סניסה :

שאה רצ"ז

אם נפוס חייבות בתקיעת סופר של יובל **תשובה** אפטר דכיון דאיתנהו בשילוח עבדים איתנהו נמי בתקיעת סופר אפי' דאי לא תקעו נמי עבדים ויכאוס דדרשוין יובל הוא אפי' שלא תקעו מ"מ סופר כיומן לחירות הוא וכתוי' וקראתם דרור בשופר א"כ אשה נמי מחויבא אפי' ג' דזמן עשה שהזמן גרמא הוא : ואין להקשות דמימא נמי דאשה פטורה משלוח מהאי טעמא לאו מילתא היא דיובל אפקעתא דמלכא היא דכתי' תשובו איש אל אחוזתו ואמת וגזור על ישראל שלא יחזיקו בעבדוהם א"כ אקרקפתא דגברי ודנטי מנחא .

שאה רצ"ח

יהודי היה מהלך עם פליל בדרך וא"ל מכיח לפי תומו איך בזמנו נהרג פ' מהו : **תשובה** אפי' דאיתא פ' כל הגט שמע מקומנטרוסין של גוים איש פ' כהרג לא ושיאו את אשתו דעבדי לאחזקוי סקרוהו אפטר דה"מ הוכא דקביעי בדוכייתיהו דלהטיל אומה הם עושין כדברי הר"מבס אבל פליל זה שעבר יומו ונטל מקומו מה לו לסקר ובמה שפי' ר"ח פורקי סגמג דיון גדול טלהס ומשמע דלא עביד לסקר מיהו יש לרחות דהתם מוקי לא בדחתם דכולי האי לא עביד למחתם בשיקרא דכתפס כנגב אבל ע"פ אשר פיהם דבר טוה : עכ"ל היה כראה דבמקומות שמקבבין את הכידון בעיר וברוז יוצא לפסו ותולין איתו בפרהסיא כדי שכל העם ישמעו ויראו הוה ליה מילתא דעבדא לגלויי וכל כי האי לא משקרו מיהו לפ"טי דפירש דמירי דשויכי בה דמסקרו שמתפארים שהרגו בדין משמע דבכ"ד אין להתיר דכרי להתפאר לפי טעה סקורי מסקר כדי להתנאות בפני בני ארס שהתנהג בדין :

שאה רצ"ט

מי שקדש אשה וא"ל ע"מ שאם יארע ממנו הערר ולא יהיו טעם עדים שיהיו המעות מתנה מעכשיו מהו : **תשובה** אפטר יועיל תנאו זה לקודם שכנסה אבל אם כנסה כיון דק"ל א"א עוסה בעילתו ב"א איכא לומר דבטליה לתנאיה :

שאה ש' אנאי

הדר תנא ותני בטרפות העוף נקובת הונסטר"טי פירש מ"ס ואין מתושב דכיון דק"ל כל טרפות שמנו חכמים בבהמה כנגדן בעוף ואין לך בטרפות לא מה שמנו חכמים היכי תוסק אדעתין להוכיף שום דבר ועוד תינח אי הוה תני גבי כשרות דשוף ניקבה הנגררת או שכדקה כי היכי דתני גבי כשרות דבהמה הוה מקום לומר

לומר מ"ם רמי דלא תימא עוף דזוטר חיותיה בכל סהו מיטריף קמ"ל ומרתני גבי טרפות איכא למי' איפכא דלטפוני איסורא הוא דאתא דאע"ג רלא איפסיק רובא טרפה • **תשובה** כראיה דנקובת הוושט איכא ריכא ליה לרבויי הא דאמר רבה בגמ' על זפק נידון כווסט כל סממת עמו • ופסקת הברגרת כמו איכא למומר לטפוני איסורא דזוטר הכשרו משל בהמה דמגיב עד ככפי הריחה מש"א כ בעוף : בחלק ראשון כתבתו דמטעמא שכתבו בחקרה המרה טועמין בכבר דדוקא כסהכוס קיים ולא ניקב אלא שנתרוקנה דכבר כועס אינו בולע וכן מצאתי בפסקתא :

ש"ג מה לנו ולסבועתו ירדו ב"ד לנכסיו במקל על קרקעו ונמצא שהוא לא עבר דרכותה איתא בתוס' פ"ק דפכת גבי הרביק פת בתנור מהו לדרותה קודם שיבא לידו איסור סקילה והקפוטס עשיטא שלא יסמע אם נאסור לו ותיקף ריבא דאם לא התירו לא מוחיב סקילה כיון שמכח מלרדות על ידי מה שאנו אוסרין לו ע"כ הכא נמי ב"ד הוא דקא מעמי ליה והביא פס דעת זה בהגהת הרא"ם ומסתמא לא פליג הרא"ם אה"ם אע"ג דרבירי התוס' איכא למורחי דאם הוא לא יסמע ושמיעוהו אחרים וימנעוהו מלרדות ואם יקללוהו ב"ד איהו דאפקיד אנפשיה ודמי להא דהנוקף אוקמיה רבנן ברשותיה כי היכי דליתויב ברת **דשגם** במ"ם ואם מתוך המלקות יתחרט וימצא פתח לסבועתו ראשונה ויתירוה לו ויפרע סבועה שנייה ואין זה פותחין בגולד כי הדבר ידוע הנשבע שמינין אותו מכת מרדות ע"כ קשה דמה ענין המכות שלוקה על הסבועה השנייה שהוא שוא להתיר הראשונה ואין לומר דה"ק אם כשנשבע בתחילה היה עלה בדעתו חרא שהיה בא לו נזקך ב' שלא ימצא מי יגלונו בלי שיסבע לפורעו' ומשיב' ילקוהו ב' דאין כאן כולד' א' בלבד אלא ולד ולרד וולדות ולמה לי כולי האי דו לפתוח לו אליו הויתודע שמצוי אדם להעני' (כראמריזין מת חברך אישר איתער לא תישר) דעמות שכיח ונריך ללוות ולא ימצא אלא בסבועה ויש לדחוק דה"ב עכ"כ הוה עני כשנשבע וכעת כל"פ :

ש"ה דגה בס"ע י"ד סי' רל"ח סי' ה"בא תשובה הי"ט בא סי' תס"ב דיש להכתפק אם התיר הראשונה אם חלה שנייה ובשעוף כ"א עסק בהדיא דאם הותרה ראשונה חיוילא שנייה וכן בח"מ סי' ע"ג פתח כההיא דהרא"ם דלעיל וע"ל דאחיה תלמוד טועה כתבה לההיא דהרא"ם : וה"ם תירץ דבריוס שאן להן שחר דמאן דפסק כרבא בכל גומא חיוילא ובמ"ם סי' רל"ו ומ"ם בסוף דה"ק וקיים שבועתו שנית מטעם מחוייב לפרוע מבלי מסיס כתב כן דכשהמכות הם כרוי שיפרע בלבד בלא סבועה דייק הרא"ם לומר מביין אותו עד שתמצא נפשו ובשמביין אותו משום שבועת שוא דייק לומר מכין אותו מכת מרדות היינו ארבעים במקל :

שאלה ש"ב הנשבע לפרוע לחבירו אם עובר משום שבועת שוא : **תשובה** מהא דאמרינן פריעת ב"ח מכה היה כראיה כל שנשבע לפרוע אחר ל' יום ה"ל כשנשבע לקיים את המצוה דאין שבועת ביטוי חלה וכ"מ סו' רפ"ט ע"ם אלא כל יחל כמ"ם ה"ן בגררוס פ"ק דף ח' ובתשובות הרא"ם כלל ח' סו' ב' הביא ב' ח"מ סי' ע"ג על ראובן שנשבע שלא למכור וכו' ובי"ד סי' רל"ח הביאה ג"כ יסלבמבס במאי דקאמר אם קדמה שבועה או קדם החוב דמה לי זה או זה אם פריעת ב"ח מצוה כשנשבע מתחילה שאם ולוה משום אדם שלא ימצא

לומר מ"ם רמי דלא תימא עוף דזוטר חיותיה בכל סהו מיטריף קמ"ל ומרתני גבי טרפות איכא למי' איפכא דלטפוני איסורא הוא דאתא דאע"ג רלא איפסיק רובא טרפה • **תשובה** כראיה דנקובת הוושט איכא ריכא ליה לרבויי הא דאמר רבה בגמ' על זפק נידון כווסט כל סממת עמו • ופסקת הברגרת כמו איכא למומר לטפוני איסורא דזוטר הכשרו משל בהמה דמגיב עד ככפי הריחה מש"א כ בעוף : בחלק ראשון כתבתו דמטעמא שכתבו בחקרה המרה טועמין בכבר דדוקא כסהכוס קיים ולא ניקב אלא שנתרוקנה דכבר כועס אינו בולע וכן מצאתי בפסקתא :

ש"ה ש"א בגו של זפק שניקב אי הוה טרפה או כבלה : **תשובה** מ'זאי דאמר רבה (בקי' דלעיל) שנידון כווסט היה מקום לומר דמה וושט אם ניקב כבלה אף בגו של זפק כבלה וא"כ יהיה פס מקום שחיטה דהכי כתב הר"מבס פ"ג מה"ם ניקב הוושט בכל שהוא במקום הראוי לשחיטה ה"ז כבלה מחייב כתב הב"מ כלומ' דאלו שלא במקום השחיטה טריפה הווא : וכשמנה הר"מבס הטרפות בפ"ו לא מנה אלא תורבץ הושט ואם איתא דגבו של זפק אם ניקב טריפה הווי ולא כבלה אמאי לא חשיב ליה אלא ודאי להר"מבס מקום שחיטה הווי ואם ניקב פס כבלה דמקום שחיטה הווא דהכי משמע ליסכא דבמ"ם : ובפ"ק כדחייב שיעור לסימנים כתב ובשעוף עד הזפק דמקום השחיטה בושט עד הזפק וגבו של זפק בכלל דגב של זפק איקרי זפק סתמא לא איקרי דהוה ליה ככוסו ע"ג קדירה כמ"ם הר"ם בא זהו מה שכל' ויש חולקים כמ"ם באחרונים : ואין להקשות על דברי הר"מבס פ"ו כתב וזפק דניקב בגו במה שהוא טריפה דגיון דמיוויי בטרפות איתתמיט אגב שיטפיה דב"הב משני הב"מ פ"ק גבי שחט למעלה ממקום זה פסולה דלאו דווקא אלא דמשום דרוב הנזכרות באותו הפרק כבלות נקט למין כבלות ועיין כשמנה הע' טרפיות לא מנה ניקב בגו מש"ם אלא ודאי שהוא בכלל ניקב הוושט דהווי כבלה :

שאלה ש"ב הנשבע לפרוע לחבירו אם עובר משום שבועת שוא : **תשובה** מהא דאמרינן פריעת ב"ח מכה היה כראיה כל שנשבע לפרוע אחר ל' יום ה"ל כשנשבע לקיים את המצוה דאין שבועת ביטוי חלה וכ"מ סו' רפ"ט ע"ם אלא כל יחל כמ"ם ה"ן בגררוס פ"ק דף ח' ובתשובות הרא"ם כלל ח' סו' ב' הביא ב' ח"מ סי' ע"ג על ראובן שנשבע שלא למכור וכו' ובי"ד סי' רל"ח הביאה ג"כ יסלבמבס במאי דקאמר אם קדמה שבועה או קדם החוב דמה לי זה או זה אם פריעת ב"ח מצוה כשנשבע מתחילה שאם ולוה משום אדם שלא ימצא

שאלה שו כהנים שלא התחילו ברכת כהנים עד סקוים ס"ז המברך את עמו ישר' בשלום קודם שיעקור דגליו אם יש להם לברך. **תשובה** לכאורה היה נראה לכיון דהכל שלום ובא יכוח עם דאיתא פ"ב דמגי לה ומה ראו לומר פים שלום אחר ברכת כהנים דכתוב ושמו א"ס עב"נ' א' ברכה דה' בה שלום א"כ כולה חדא מילתא היא אבל מסתברא דחוזר לרצה ואומרה במקומה דבגמר' עם והיב טעמא לכדר הברכות וכי היכי דבטאר ברכות אם הקדים ברכה לחברתה לא יבא דאפי אמצעות דאין להם קדר היונו שאינו חוזר לראש אבל אומר מעם ואילך על הסדר הכי כמו הכא ואם עקר דגליו חוזר לראש דקול כל מקום סוחד חזר ס"ז חוזר וכסם שאם לא אמר היחוד ברכת השלום חוזר כך הצבור שכתחייבו בברכת כהנים זו מאחר שעלו כהנים לדוכן חוזר

שאלה שו מה שמפסיקין הס"ז אחר תפלה קודם שואמרו תתקבל ועוסה שלום מהו **תשובה** אי לדירי הונו צויתי היו פוקעים אחר שהתפללו תפילתם מיד כי הרבה הפסקות עושין ואין רוח חכמים נוחה מהם כי מה שתקנו תקנו כגון קריאת התורה ואשרי ובא לזיון. וכראה דמ' סה הכהנוגו לומר קדים תתקבל אחר תפילת שחרית של עבת מיד ולא המתינו עד אחר קריאת התורה ואשרי כמו בחול. וזל הרד"ב הביאו בכ"הב ואם דגיל לפסוע אפילו אחר התפילה בקול רם אין למונעו ע"כ. גם כהנים שלא לומר קדים אחר קריאת התורה בשבת במכסה ומפסיקין ולמה לא יקראו תקף אחר הקריאה כמו בטאר הימים וכראה שכוונתם שהקדים קטן יעלה לבאן ולבאן על הקריאה ועל תחילת התפילה ס"ל קדים זולתי בתפילת שחרית כדי שיבאין ג' אולה לתפילה ומפני כך תיקונו קודם וזכר מה שלא תיקנו בערבית שלא היו מתחילין אלא והוא רחום וגו' וברכו ובערבית של ליל עבת לא היה צריך אלא להתחיל ברכו שהקדים קטן על התחלת התפילה ואמרו אחר הסכיבנו ולהיות כי כבר כהנו כל זה שכתבתיו והיה לענין דוכא בעיר חדשה או אם יתראו לחזור ולתקן: **אמר** המ"ח ומטעם זה אין אומרים קדים ליל מ"ה הק שיון בא"ח כו' כ"ד בהרב המגיה וזל כי לעולם אין אומרים קדים בלא תהלה שלפניו ולכן לעולם מתחילין ערבית בלא קדים ע"ס והמפרדים כהנו לומר ביומת החול איזה פ' ולומר קדים דערבית ובשבת אומרים מזמור של ה ובמועדים כל חב וחב משירו דוד השיכי לחב כגון ב"ה הרנינו וכו' אבל ב"ה שאין מזמור קבוע מדבר בו ואין אומרים אלא בקשות וכל כוודי לכן אין אומרים קדים וכדי סכרע שאין אומרים קדים אלא על מזמור לכך

תקנו שכליל יו"ה לא יאמרו מזמור ולא קדים כדי שאב זה הסמון יתנו לב לרעת על מה זה וילמדו כי אין לומר קדים אלא בתהלה ואם נאמר איזה מזמור כיון שאינו מדבר בענינו של יום גנאי לאומרים ולא נכון לעשות כן ודוק.

שאלה ש"ח בפב כותים אכא איסי ו' יהודה דהוא איסי בן גור אריה דהוא איסי בן גמליאל דהוא איסי בן מהללאל מה ענין לכל אלו השמות: **תשובה** בפ"ע ספחים איכא תנא סהוילו כל אלו השמות מוסף עליהם ווסף איש הוצל הוא ווסף הבבלי ומה שמו איסי בן עקביא שמו ואותו דפ"ב כותים היה אמורא תלמיד של רב כמו שמוכיח עם וקשה על דברי התוס' דכתב והכא לא מויתי אלא שמות דאיסי דדמו לרב אכוי ע"כ כי אפשר נזה האמורא לא נקרא אלא אלו ולענין בעיון אפשר מפני הסדר היו משנים עם אביהם כשהיו ברחין ממקום למקום שלא יכירום:

ש"ט הג' התם פ"ע הוא ר' יצחק ו' טבלא הוא ר' יצחק ו' חקלא הוא ר' יצחק ו' אלעא הוא ר' יצחק ו' אחא דשמעתא הוא ר' יצחק ו' פנחס דאבדתא פד"סי ר' יצחק ו' סתם האמור באגדה ר' יצחק ו' פנחס ובשמעתא ר' יצחק ו' אחא כפי זה היה נראה אם כל החמשה שמות היו של א' שהיה נקרא ו' פלוגי ע"ס ממי שלמד ממנו ד"מ ר' יצחק ו' טבלא היה שמו ושם אביו הלך אל ר' חקלא ולמד ממנו מקרא נקרא ר' ו' חקלא בא אל ר' אלעא ושנה עמו מסנה נקרא ו' אלעא וכן הטאר כי התלמידים קרויים בנים ואולי שהיה יתום ור' חקלא גדלו איזה זמן עד שלמדו מקרא וכן כולם כמ"ס ובפי' דס"בס ל"ג הוא גבי רבי יצחק דשמעתא דמלתא באפי כפשיה הוא:

ש"י ואם היה בא ד"מ איסי ו' יהודה לכתוב גט אפשר היה כותב כמו שב אבגמר' אכא איסי ו' יהודה דהוא אב"ג דהוא וכו' וכי לפי שנראה שבכל א' משמות אלו היה ניכר בפי איזה בני אדם ולא דענא אמאי לא תיקנו לכתוב כן בגיטין כשכותבין ב' שמות ואמרו אכא שמעון דהוא דאובן דכוונת דהוא ר"ל שהוא כמו דהיינו ואינו כינוי לשלא לנכח ועד שכותבין דמתקרי יותר היה ראי לכתוב דמתקרינא דכל לשון הגט נכדר כמדבר בעדו ולכו' כמעט מלכתוב תיבת איך ואפשר לפרש דמתקרי כמו כל הנקרא בשמי קרוי שהוא עם הנקרא בלעז לוא מרו ולא קוי לואמה שהיא שלא לנכח וכבר כתבתיו ע"ז בח"א ע"ס:

שאלה ש"יא אם יש לקרות לאבי זקנו זקני: **תשובה** חייבא ליה להראש דקרו ליה לרא' בן זקני והטור מזכיר בתם

פתס כתב רח"בן ולטעמיה חזיל דמשמע בט"חמ סו' ל"ג דמכסיר שלשו בראשון בהביא סברת הר"ף והר"מבם דמכסרי. ולא הביא אחריהם אלא דעת ר"ת דפוסל משמע דאחא למי' דכרבוים ס' ל' וכיון שכן אפלב דרא ואין להקפיד אבל למאן דפוסל שלשו בראשון יש לקוראו זקני כי עדין הוא נוסא מסך הזרע.

שיב והואיר

והזכרנו לרא"בן ז"ל וש לקפרי בשבחו שזכה לבנים וזכו בניס גדולים בישראל הוא היה זקני של הרא"ש כנודע וזקנו של המרדכי כמ"ס כה"ג בא"ח דף קמ"ו דיש ע"א והוא היה חמו של רבינו ואל שיהיה אביו של ראב"ה כמ"ס מהרי מוכן בתפ"ו עשירות והוא ז"ל כתב שס שקבלה בירו שהוא אבואסף הוא אבי העזריזכר כולם לברכה.

שאלה שיג

מי שנכתפק אם אכל כזית מפירות בתוך אכילת פרס

אם מברך טורח נפשות רבות **תשובה כ"ג** סכבר כתבתו בענין הקא"ו דאפשר לברך דאיכא ספיקו טובא ספק אם הלכה כה"ר דאפי' על פחות מכזית מברך כיון שאינה ברכה כ"כ חסובה מברך וא"ת דאין הלכה כמותו שמה הלכה כמ"ד דשיעור סתייה כשיעור אכילה ובמודי דרבנן ס"ס כי האי אינו בכלל ס' ברכות להקל וכ"ס למד ס' ברכות להקל ויברך ועוד דברכה שאינה כרוכה דרבנן ה"כ בכדון דידן.

שאלה שדי

אם מותר להשתמש באותיות שדי להפסד לרמוז למספר ש"ד. **תשובה** שאר שמות מצינו משתמשים קדשו וחול אהיה עמך אלהים לא תקלל וכן שם ארנות וגם שם זה מצינו מתמנות שדי אבל שם שהייה אע"ג דאפשר שיטמע לפועל ב"ד שו"א ה"א פת"ח וא"ו סג"ל על מסקל יגלה לא ככון לעשות כן דאין שמות דמיכה ראה:

מי שאמר לעולמו די יאמר די לצרותינו אכיר

תמו להו הלכות קטנות חלק סני

השבח וההודאה לאל אלהי ישראל שזיכני לחסלוס ספר זה נקרא **זבח תודה** לזכות בו את הרבים כן זכני להסלוס פי' הס"ע שאני מתעסק בו עם וימלא בודי ללמוד תורתוכו הקרושה וללמדה לשמור ולעשות את כל מצוותיו חוקיתיו ותורתיו ולעבדו בלבב שלם וישימני מאהבו שמו וימנעני מחטא לפכו ומעשות דבר נגד רצונו תודיעני אורח חיוס ס"ס את סניך נעיומות בימינו נכחה מעתיר העבד ישראל מאג"ז ה"ה **יעקב** בכמו' הרר שחולל זל"הה אכ"ר וכהיוס **כו' שבת** שנת הת"לב הניעני ה"ת בחמלתו **לחמשים** רבות לעבוד עבודתו וימלא בודי לעשות רצונו בלבב שלם ויראני כפלאות מתורתו ואזכה לחזות בכחמת כיון ובמעס ה' ולבקר בהיכלו אכ"ר"א:

אמר המנ"ח

ראיתי להעתיק ג"כ ארבעה כימנים אחרים שמצאתי בקונטרס אף כי זוטרי ניכחו בהטקפה ראשונה לב" כיבות האחת לפי שהסלוס המנין בכו' **שיח** שאפשר רצה לרמוז בו את שמו הטוב רל"ל **שרי יעקב האג"ז** ונס לסיבה אחרת סג"מ עמיהם חשבון בהצטרף יר חלק או"ב כי הואיל שהרבר כרמו שלא בכיוון וכך עלה כיכומם אמרתו מה' יכא הרבר ואלו הזכותס תנן עלינו זכות אבות בר"מח אברינו וס"ס גידנו וכזכה לקיוס התר"ג מצוות ככונת הבורח ות' :

רבבן ותו דהבא הוה כדדיון ממש כמ"ס וכראה דלא אמרה
הרב אלח ע"ד בתור הרע במעוטו וכחא ליה למעבא
איסורא זוטא ולא רבא דהוינו כספא איסור תחומין
דהוינו יב מיל דהוי מדאוריתא :

שיח שארו

לי למה כתמת דברוך באיזה
מקום : תשובה ויותר שהיה
קהלת חכם עוד לימד רעת את העם : **אמר** המכ"ח
הרואה יראה שבתשובה סתם יותר את דבריו ואכי
אשרם מה ששמע' משמו שהיה או' שובן האו קרא בההוא
דרבי מאיר ללא פסקו הלכה במותו משום שלא ירדו
חכמים לסקוף דעתו זהו שאומר ויותר שהיה קהלת חכם
לא מפני זה שהיה חכם ביותר תעלה על דעתך שאין
הלכה כמותו מפני שלא ירדו לסקוף דעתו אלא עוד לימד
דעת את העם והיה אומר מלתא בטעמא בדי שיבוינו
העם ואין וחיקר תיקון משלם הרבה דהוינו שעשה
מאזנים לתורה ולמד ותקן ערובין וכן כל כיוצא בזה
אלו דבריו זל ומרוב ענוותנותו סתם כאן דבריו כי כל
חכם לב יסביל וידע דבחמלת ה' עליו ובהיותו סוקד
על לימודו וזמם ולילה הוה נהירין ליה שבילי דתלמודא
כשבילי דכהרדעא ושמעתי עליו דקרא ושנה התלמוד
בבלי ש"ס עשרה פעמים ולבן כל דבריו באו בשאלותיו
ותשובותיו בדקדוק הלשון כח ומתקן בתכלית הקיצור
כדרך הגדולים אשר בהעמיק עליהם העיון תמצאם על
קו הדיון והיושר אין בהם נפתל ועקש כי דבריו צדקו
יחד אחר השקפה בעין החמלה הי"ת ברחמיו וזכני
להיות היכולת בירי לאחוז מעשה אבותי בידו להיות
כמוסו שקד על התורה ועל העבודה לשמרו ולשמרה בתאוותו
וחפזי אכיר

שטיו לספירת

דברים הוא דאחא ים
ספירתו שירבה בדברים
מענינו של גט וטעות הוא בודס אלא הכונה דלאו
דווקא ספר כריתת אלא כל שהוא מעטן כריתות כגון
ברושין פטורין תרובות הכל אחר :

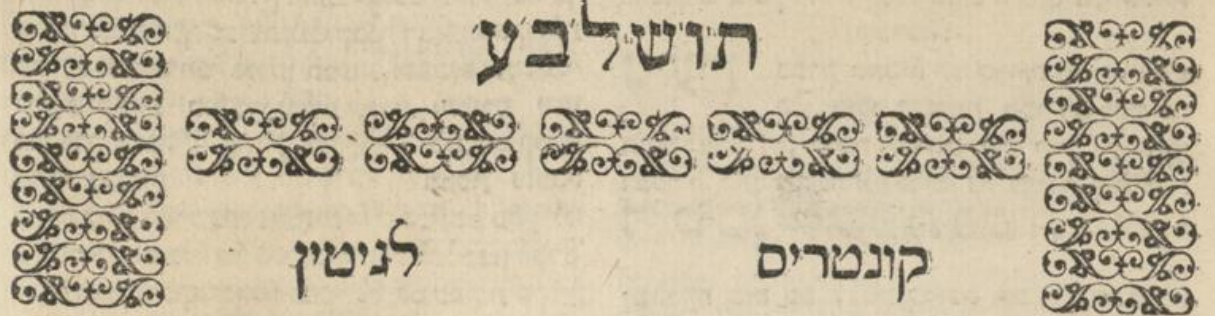
שיין

שאלת מה ענין רואין את הנשמע : תשובה
היה לך ללכת אחר הבחורים ללקט מן
הפסקים וכתבים אבל אפשר שלא ליקטום וזה דעתי
בקיבור שניתנה כח הראיה לאוזן והכי דיוק מה ראתה
אזן אזן ששמעה ואל תתמה שמי שאמר לעין שתשמע
יאמר לאוזן שתראה שהחושים מוצאם ממקום אחר
גם אמרו רואין את הנשמע וה"לל שומעין את
הכראה :

שיין נשאר

הרד"בז א"ס היה בא בדרך
והוצרכו ללכת בשבת איזה
עדיף להלך ברגל או לרכוב על הגמלים : והשיב דיותר
טוב לילך ברגליו מלרכוב על הבהמה דאיכא תרי
איסורי איסור בהמה ואיסור תחומין ע"כ וכראה שא"ס
היו גמלים שגבוהים עשרה היה מותר אלא שהרב הכ"ז
הביא משם הר"בש דלא חילקו בין בהמה לבהמה מ"מ
א"ס משער בהליכה ברגליו יש להתיר לו דבמקום צער
לא גזרו : **אמר** המכ"ח דאיתי למהר"קם שכתב
ז"ל כתב הרד"בז בסוודע שמוכרח לזאת חוץ לתחום
לילך ברגליו יש להתיר להערים וליטון תוך המוח"רה
והבנים וטומוה על הגמל עכ"ל ול"עדי קולא גדולה היא
זו דהא מוכרח להטען ע"ג צדדי הגמל כסודע וצדדיו
איסור ועיון כי' ס"ה ס"ח בדיון הקרון מ"ס בעל המפה
ואפי' את' ל' דלא שויך שמא יחתך זמורה והאי לא פלוג

תושלבע

לגיטין

קונטרס

אמר המניח ידעתי ערכי עלי שאינו בקי לא הבין ולא כדאי להטפל עצמי אפילו בסאר רובי אסור
ויותר וכ"ס ב"יב גטין וקדושין החמירי טובא ובבן חוכך וראי היותי לכתוב ולסדר דבר
קטון או גדול דשייך בענין זה מאחר דלאו בר סמכא אכא בשבילי דיתר דעה והחכמה רמה ונעלמה מאין תמצא
הדברים עתיקין עמוק עמוק מן ימצאם ואף לעצמי בשלי אינו רשאי כ"ס לסדר לא חרום כי ירא אכבי סן ועלחו
בעולתה ויהיה קצת ממעכילי עמונו אשר מחזיקים עצמם למורי הוראות כאשר ירא ו את הדבר חקוק בעט ברזל
ועופרת להורות ולעשות כמוהו ו' תכא תקלה מתחת ידו **אבן** כאשר בוונתי רכ' ויה' לשמים לזכות את הדברים
בדברים אשר יש בהם זכות לא אחוש למעוטא רמעותא
דכטלני ברוב כיון : הם המה ה"ח הרטומים
אשר יראת ה' על פניהם ולבין הם בעומקא דהלכתא ודכא המה יגיטין יראו הדברים בהויתן ולא יקמכו אחזקת
הרפס